

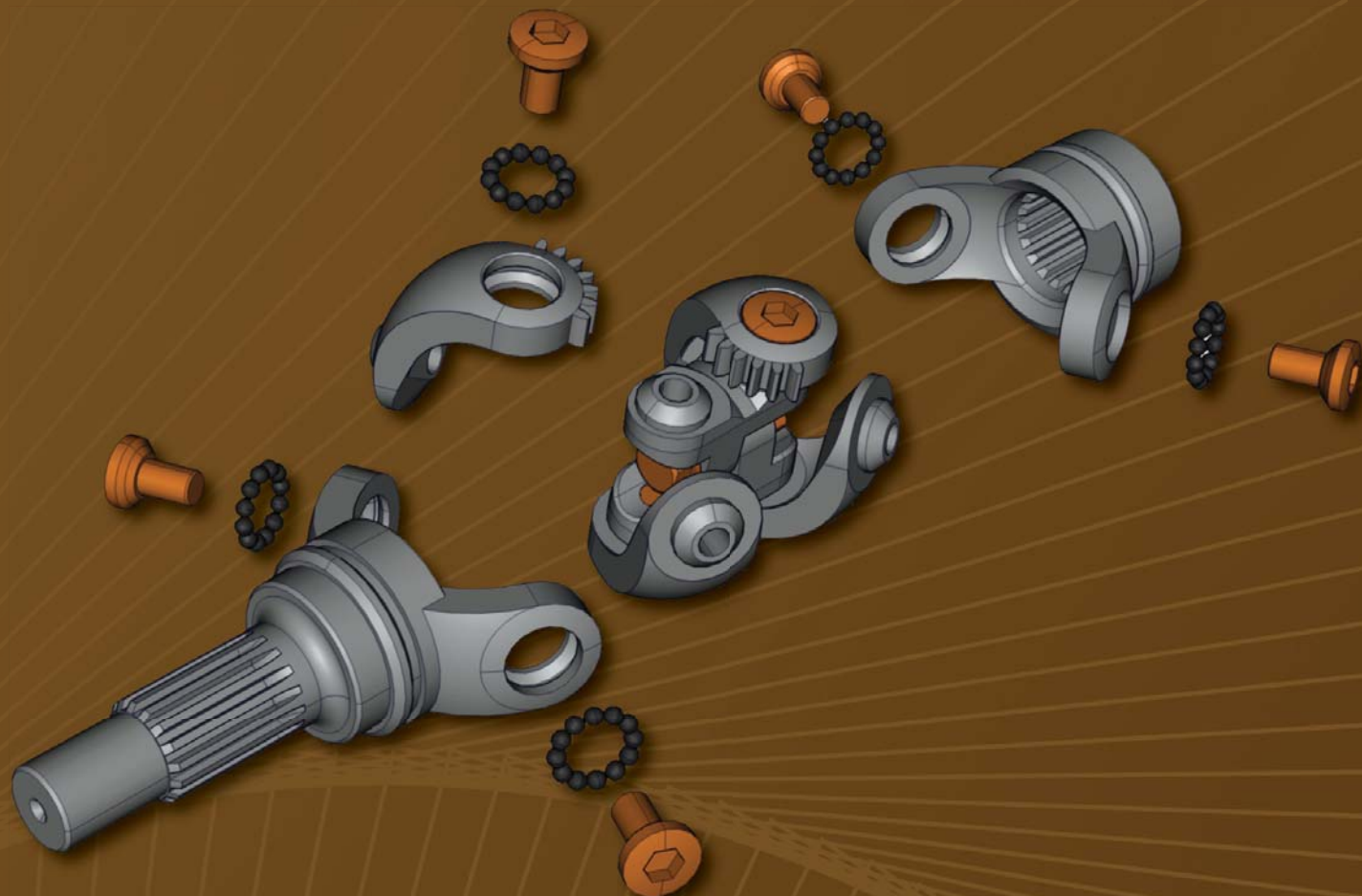
duševné vlastníctvo

INTELLECTUAL PROPERTY | GEISTIGES EIGENTUM | LA PROPRIETE INTELLECTUELLE

REVUE PRE TEÓRIU A PRAX
V OBLASTI DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA
| ŠTVRŤROČNÍK | ROČNÍK XVII

ÚRAD PRIEMYSELNÉHO VLASTNÍCTVA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Uvažoval nad niečím, čo by malo širší dosah...

Ing. Martin Gecík z Prešova vyvinul homokinetický kĺb novej konštrukcie
s. 22

Seminár pri príležitosti 10. výročia vzniku siete PATLIB v Slovenskej republike

Program podujatia bude zameraný na zhodnotenie doterajšej spolupráce úradu s PATLIB centrami, načrtnutie ďalšej vízie ich smerovania a predstavenie noviniek v patentových a známkových informáciách.

Seminár je určený zástupcom stredísk patentových informácií, kontaktných a informačných miest ÚPV SR a ďalším partnerom úradu.

Účasť prisľúbili aj zástupcovia Európskeho patentového úradu.

Dátum: 5. december 2013

Miesto konania: Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43, Banská Bystrica

Šuster drž sa svojho kopyta...

Vážení čitatelia,

môj veľmi dobrý známy, lekár, anesteziológ s dvoma atestáciami pracujúci v nemocnici v okresnom meste na Slovensku, aby uživil rodinu, si privyrábal tak, že slúžil navyše smeny na RZP (rýchla zdravotná pomoc). Jazdil so sanitkou k dopravným nehodám a iným kritickým prípadom. Po zázitku, keď dispečer, opakovane preferujúci sanitky, poslal k pacientovi lekárom požadovaný vrtuľník až potom, ako mu bolo oznámené, že hneď po skončení smeny ide na neho on ako lekár podať trestné oznámenie, sa v ňom niečo zlomilo. Dal výpoveď v nemocnici a odišiel aj s celou rodinou žiť a pracovať do Nemecka.

Debatujúc pri víne som sa spýtal, kedy skutočne pochopil, že žije v krajine, kde sa ctia princípy a nie iba peniaze. Na chvíľu sa zamyslel. „Bolo to asi vtedy, keď došli policajti s vodičom, ktorý šoféroval na mol opitý“. Nerozumel som. Nasledovalo vysvetlenie. Pri vypisovaní protokolu o výsledku krvnej skúšky na alkohol, ktorý známy vypisoval prvýkrát v živote v nemčine, sa k nemu vodič naklonil a upozornil ho, že protokol je zle vyplnený a bude neplatný. Užasnutý známy sa ho spýtal, či tieto skúšky absolvuje pravidelne, a dostal odpoveď, že áno. „Ja som totiž policajt a títo páni sú moji kolegovia. Sedíme spolu v jednej kancelárii.“ Na otázku, či to nepovažuje za zvláštne, že vlastní kolegovia ho zadržali a začali konanie, ktoré ho vyzlečie z uniformy, dostal odpoveď: „Ja by som urobil to isté. Je to moja povinnosť.“

Viacerí kolegovia, advokáti či patentoví zástupcovia sa stretávajú so zaujímavou situáciou. Prichádzajú za nami klienti s napísanou zmluvou či žalobou, s požiadavkou prevziať zastupovanie pri súdnom spore či pri rokovaní o plnení podpísanej zmluvy, pretože sa vyskytol nejaký problém. Na otázku, kto spisoval zmluvu alebo kto pripravoval pôvodnú žalobu, dostávame nejednoznačné odpovede. „No, viete, to mi vypísal právnik na ministerstve či kdesi na mestskom úrade. A bolo to lacné, chceli len X,- euro. Len tak, bez potvrdenky. Vedť to je výhodné, mne sa to oplátilo.“

Chcel by som sa teraz vrátiť k tej povinnosti, resp. k otázke princípu plnenia si povinnosti alebo princípu – šuster drž sa svojho kopyta. Asi by bolo naivné očakávať, že po dvadsiatich rokoch budovania demokratickej a slobodnej spoločnosti samovoľne vyhynú na Slovensku čierne ovce, ktoré produkujú takéto excesy. Kdesi v začiatkoch budovania občianskej spoločnosti sa neustriehol problém so základnou slovenskou povahovou črtou, ktorou je závisť. Závisť voči tým, ktorí navonok možno zarábajú viac, ako je štatistický priemer. Vo vzťahu štátny zamestnanec verzus advokát či patentový zástupca sa to prejavuje nevyslovenou myšlienkou: „To sú tí, čo za svoju robotu dostávajú peniaze od klientov. A my to tu musíme riešiť.“ Áno, dostávam peniaze, priznávam. Ale musím si ich odrobiť. Ručím celým majetkom. Nikto sa

ma nepýta, či mi klient zaplatil faktúru. Ale všetci, všetci okolo mňa vrátane štátu chcú svoje peniaze, dane, odvody, poplatky, úhrady faktúr či iné „výpalné“ načas. Nikto sa nestará, či mám zákazku, nikto sa nezaujíma, či som zdravý alebo chorý. Tým, že platím všetky tie „úhrady“ štátu, poisťovniam, zamestnancom, dodávateľom atď., tak prispievam k tomu, aby systém štátu a spoločnosti fungoval. Ak niekto cíti potrebu ponúkať zdanlivo výhodné služby, že vo svojom pracovnom čase, na počítači, ktorý mu nepatrí, vypisuje zmluvy, príhlášky či iné právne podania za „malú nezdanenú pozornosť“, tak ten niekto ničí základné princípy a systém fungovania štátu i spoločnosti. Bez roboty ostávame my advokáti alebo patentoví zástupcovia, t. j. platitelia daní a odvodov, a ten niekto si neuvedomuje, že v konečnom dôsledku advokáti a patentoví zástupcovia zaplatia štátu nižšie odvody a dane, čím klesne objem financií aj pre ministerstvá a úrady a o prácu môžu prísť práve ich zamestnanci. V prvom kole asi tí, ktorí tieto základné pravidlá nikdy neporušili a k podobným praktikám sa neznížili, ale to už je tá vyššia forma spravodlivosti.

Kolegovia sa ma pravidelne pýtajú, či sa nevieme proti takýmto praktikám brániť. Oficiálne však nikto nechce podať sťažnosť. Žiadny podnikateľ totiž nechce svedčiť, že zaplatil zamestnancovi štátnej správy, čiernej ovci, ktorá kazí dobré meno desiatok slušných kolegov, bez potvrdenky. Je to ťažké. Tvrdenie proti tvrdeniu. Poznáte to – kde nie je žalobca, nie je ani sudca. A čo keď sú to len také pavlačové rečičky typu JPP – jedna pani povedala. Minule mi napadlo – skúsím sa spýtať niekoho „zaočkovaného“ princípmi fungujúceho štátu. Vyrozprával som túto dilemu známemu lekárovi spomenutému v úvode, ktorý nezaváhal ani na sekundu a navrhol: „Čo tak skúsiť agenta provokatéra? Pošli ho na ministerstvo, že potrebuješ napísať odborné podanie a on sa chytí.“ No neviem. Neviem... Skúsiť?

JUDr. Ing. Vladimír Neuschl
predseda

Slovenskej komory patentových zástupcov

Uvažoval nad niečím, čo by malo širší dosah...
Ing. Martin Gecík z Prešova vyvinul homokinetický kĺb novej konštrukcie
s. 22

OBSAH

3 Editoriál
Šuster drž sa svojho kopyta...
(Neuschl, V.)	22 Z galérie tvorcov
Uvažoval nad niečím, čo by malo širší dosah...
Ing. Martin Gecík z Prešova vyvinul homokinetický kĺb novej konštrukcie	40 Správy z EPO
6 Spolupráca s Ministerstvom hospodárstva SR
(Šípoš, J.)	26 Úspešné príbehy
Mary Engelbreitová: umelkyňa a podnikateľka – licencovanie	42 Správy z OHIM-u
9 Aktuálne z autorského práva
(Adamová, Z.)	28 Spektrum dobrých nápadov a riešení	42 Správy z EÚ
11 Národné centrum práva duševného vlastníctva
(Šípoš, J.)	30 Zaujalo nás
Keď inovácie stimulujú podnikanie	44 Správy zo sveta
13 Je možné obnoviť právo na prioritu aj po prioritnom období?
(Hladká, L.)	32 Z rozhodnutí ÚPV SR	46 Nové publikácie
17 Pohnime rozumom! – 28. časť
Heuréka!
(Holakovský, Š., Holakovský, P.)	35 Z rozhodnutí Súdneho dvora EÚ	47 Recenzia
Jozef Vozár. Právo proti nekalej súťaži
(Králičková, B.)
	37 Správy z ÚPV SR	48 Z obsahov vybraných časopisov
	39 Správy z WIPO	

<p>3 Editorial
Don't Give up the Day Job
(<i>Neuschl, V.</i>)</p> <p>6 Co-operation with the Ministry of Economy of SR
(<i>Šípoš, J.</i>)</p> <p>9 Actual Issues of Copyright Law
(<i>Adamová, Z.</i>)</p> <p>11 National Centre for Intellectual Property Rights
(<i>Šípoš, J.</i>)</p> <p>13 Is it Possible to Restore the Priority Right also after the Priority Period?
(<i>Hladká, L.</i>)</p> <p>17 Think it! – Part XXVIII
Eureka!
(<i>Holakovský, Š., Holakovský, P.</i>)</p> | <p>22 From the Gallery of Creators
He Thought of Something with Broader Impact...
Ing. Martin Gecík from Prešov Developed a New Design of Constant Velocity Joint</p> <p>26 Success Stories
Mary Engelbreit: Artist & Entrepreneur – Licensing</p> <p>28 Spectrum of Useful Ideas and Solutions</p> <p>30 Story that Caught Our Eye
When Innovations Stimulate Business</p> <p>32 Issues from Decisions of the IPO SR</p> <p>35 Issues from Decisions of the Court of Justice of the EU</p> | <p>37 News from the IPO SR</p> <p>39 News from the WIPO</p> <p>40 News from the EPO</p> <p>42 News from the OHIM</p> <p>42 News from the EU</p> <p>44 World News</p> <p>46 New Publications</p> <p>47 Review
Jozef Vozár: Law against Unfair Competition
(<i>Králičková, B.</i>)</p> <p>48 Tables of Contents of Selected Journals</p> |
|---|---|---|

CONTENTS ▲ ▼ INHALT

<p>3 Leitartikel
Schuster bleib bei deinen Leisten
(<i>Neuschl, V.</i>)</p> <p>6 Zusammenarbeit mit dem Ministerium für Wirtschaft der Slowakei
(<i>Šípoš, J.</i>)</p> <p>9 Aktuelles aus dem Urheberrecht
(<i>Adamová, Z.</i>)</p> <p>11 Nationales Zentrum des Rechtes des geistigen Eigentums
(<i>Šípoš, J.</i>)</p> <p>13 Ist es möglich, das Prioritätsrecht auch nach der Prioritätszeit zu erneuern?
(<i>Hladká, L.</i>)</p> <p>17 Klügeln wir! – 28. Teil
Heureka!
(<i>Holakovský, Š., Holakovský, P.</i>)</p> | <p>22 Aus der Galerie der Schöpfer
Er hat über etwas nachgedacht, was einen größeren Einfluss hätte...
Ing. Martin Gecík aus Prešov hat Gleichlaufgelenk der neuen Konstruktion entwickelt</p> <p>26 Erfolgsgeschichten
Mary Engelbreitová: Künstlerin und Unternehmerin – lizenzierung</p> <p>28 Spektrum der guten Ideen und Lösungen</p> <p>30 Wir haben bemerkt
Wenn Innovationen Unternehmen stimulieren</p> <p>32 Aus den Entscheidungen des IPO SR</p> <p>35 Aus den Entscheidungen des Gerichtshofes der EU</p> | <p>37 Nachrichten aus dem IPO SR</p> <p>39 Nachrichten aus der WIPO</p> <p>40 Nachrichten aus der EPO</p> <p>42 Nachrichten aus dem OHIM</p> <p>42 Nachrichten aus der EU</p> <p>44 Nachrichten aus der Welt</p> <p>46 Neue Publikationen</p> <p>47 Besprechung
Jozef Vozár: Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb
(<i>Králičková, B.</i>)</p> <p>48 Inhalt von ausgesuchten Zeitschriften</p> |
|--|---|--|

Spolupráca s Ministerstvom hospodárstva SR

Dňa 8. júla navštívil Úrad priemyselného vlastníctva SR minister hospodárstva Tomáš Malatinský v sprievode štátneho tajomníka ministerstva Dušana Petríka, vedúceho služobného úradu Martina Holáka, hovorca a poradcu ministra Stanislava Jurikoviča, riaditeľa odboru priemyslu a inovácií Martina Hlinku a vedúceho oddelenia malých a stredných podnikov a inovácií Jozefa Velebného.

Predstavitelia MH SR a ÚPV SR sa v priebehu dvoch mesiacov stretli druhýkrát, prvý raz 15. mája v Bratislave, keď minister Tomáš Malatinský prijal spolu s predsedom ÚPV SR Ľubošom Knothom aj predstaviteľov Európskeho patentového úradu a Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu, ktorí pricestovali na Slovensko pri príležitosti 20. výročia ÚPV SR.

Na rokovaní v Banskej Bystrici sa diskutovalo najmä o **možnostiach spolupráce** MH SR a ÚPV SR **pri implementácii navrhnutých opatrení v rámci Stratégie inteligentnej špecializácie** (Stratégia S3). Slovenská republika ako členský štát Európskej únie má povinnosť vypracovať takúto stratégiu ako východiskový dokument pre finančný rámec 2014 – 2020, ktorý bude

mať vplyv na rozsah pomoci z európskych fondov. Stratégia S3, ktorej gestorujúcimi inštitúciami sú MH SR, Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR a Slovenská akadémia vied, je považovaná za kľúčový prvok pre inovačné politiky v rámci stratégie Európa 2020.

Rozpracovať Stratégiu S3 do podoby akčných plánov, ktoré by už mali zodpovedať

príslušným usmerneniam Európskej komisie a detailne formulovať nástroje aplikovania priorit a s tým súvisiace úlohy, je potrebné do konca tohto roka. Východiskovým podkladom tvorby Stratégie S3 je Stratégia výskumu, vývoja a inovácií SR do roku 2020, ktorú pripravilo MŠVVaŠ SR v spolupráci s MH SR a SAV.

– Európska únia presadzuje trend, aby vedeckovýskumné projekty a inovácie boli užšie prepojené s priemyslom a podarilo sa ich čo najrýchlejšie premietnuť do praxe, – povedal **T. Malatinský**. – V tejto súvislosti je samozrejme potrebné brať do úvahy aj ochranu duševného vlastníctva. Má byť jedným z kritérií pri hodnotení projektov, ktoré sa v nasledujúcom programovacom období 2014 až 2020 budú uchádzať o podporu z eurofondov v rámci Operačného programu Výskum a inovácie. Podnikatelia, ale i vysoké školy by mali mať na zreteli dôležitosť ochrany duševného vlastníctva, ale samozrejme takáto ochrana je i v národnom záujme Slovenska.

V Stratégii S3 SR na roky 2014 – 2020 bude aj program na podporu zlepšenia podmienok na podávanie patentových prihlášok a využívanie patentov. V tejto súvislosti sa píše – MSP nemajú často možnosti ani zdroje zapájať sa do procesu ochrany svojich vynálezov a technických riešení. Tento stav by mal zlepšiť program, v rámci ktorého by sa poskytovala pomoc napr. formou poskytovania dostatočných informácií ako si patentovú prihlášku podať, hľadania možností daňového zvýhodnenia, revidovania poplatkov a podpory financovania národnej a medzinárodnej patentovej ochrany, konzultácie alebo vytvorenia vzorového postupu pre podnikateľov.

Predseda ÚPV SR **L. Knoth** informoval predstaviteľov MH SR o aktivitách úradu v prospech zvýšenia povedomia verejnosti o duševnom, resp. priemyselnom vlastníctve a jeho ochrane. Spomenul napríklad prediagnostiku priemyselných práv určenú pre malé a stredné podniky s tým, že táto služba sa má rozšíriť i na univerzity technického zamerania, ďalej existenciu informačno-poradenských miest úradu pre inovácie (innoifo), vzdelávacie aktivity vrátane pilotného projektu spolupráce so základnými a strednými školami v Banskej Bystrici a v neposlednom rade i spoluprácu s medzinárodnými inštitúciami pôsobiacimi v oblasti duševného vlastníctva. ÚPV SR v súčasnosti participuje na 26 medzinárodných projektoch, pričom viaceré z nich sú zamerané na harmonizáciu administratívnych postupov v konaní o prihláškach priemysel-

ných práv, podporu prihlasovateľov, zjednodušenie a zrýchlenie registračného procesu.

– *Náš úrad je pripravený pomôcť v rámci strategických zámerov ministerstva hospodárstva a tiež Slovenska, – zdôraznil **L. Knoth**. – Napríklad, ak má ministerstvo záujem a ľudské zdroje, ponúkame mu možnosť zapojiť svojich pracovníkov, ktorí sa podieľajú na tvorbe politiky a stratégií v oblasti inovácií, do štvormodulového vzdelávacieho programu Duševné vlastníctvo akreditovaného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu. Na druhej strane, podnikateľom chceme vyjsť v ústrety i tým, že zdynamizujeme ,trh' s licenciami. Ved' v súčasnosti máme v našom registri zapísaných len 39 licenčných ponúk, pričom takéto ponuky sme už začali zverejňovať na našom webovom sídle. Podnikateľov budeme upozorňovať na možnosť licencovania, čiže komercializácie svojich riešení a radi by sme postupne vytvorili aktívnu burzu licencií.*

– *V rámci Stratégie S3 sme urobili na Slovensku hĺbkovú analýzu zaostávania malého a stredného podnikania i vedeckovýskumnej sféry, – podotkol riaditeľ odboru priemyslu a inovácií MH SR **M. Hlinka**. – Ukázalo sa, že jedným z kľúčových momentov prečo sa slovenské firmy až tak nerozvíjajú, je práve zanedbanie ochrany duševného vlastníctva. Aj preto je dôležité venovať sa napríklad i licenciám. Na stretnutí sa spomínala aj prediagnostika priemyselných práv, ktorú ponúka ÚPV SR. Mohla by byť vhodnou súčasťou akčných plánov v rámci Stratégie S3. Je v nej totiž aj opatrenie na zlepšenie využívania a ochrany duševného vlastníctva a tiež využívania technologického transferu. Ďalšie opatrenie sa týka vzdelávania o duševnom vlastníctve a aj v tejto oblasti je možné spolupracovať s ÚPV SR.*

L. Knoth poukázal aj na súčasnú publikačnú prax na vysokých školách, ktorá v dôsledku modelu ich financovania de facto znemožňuje priemyselno-právnú ochranu výsledkov výskumnej činnosti. Sú totiž okamžite zverejňované v karentovaných časopisoch, čo znemožňuje patentovať výsledky výskumu. – *Malo by to byť opačne. Najskôr je potrebné podať patentovú prihlášku a až potom zverejniť výsledky výskumu.*

Riaditeľ odboru patentových fondov, informácií a analýz ÚPV SR **Rastislav Marčok** sa v diskusii venoval významu duševného vlastníctva nielen z hľadiska ochrany práv majiteľov patentov, ochranných známok, úžitkových vzorov a dizajnov, ale aj ako

významného zdroja informácií pri inovatívnej alebo obchodnej činnosti. – *Význam informácií z duševného vlastníctva spočíva v možnostiach inšpirovať sa existujúcimi patentmi či technickými riešeniami chránenými úžitkovým vzorom ešte pred vykonaním výskumu, vývoja alebo implementáciou inovácií. Patentové informácie slúžia aj na efektívne vynakladanie finančných prostriedkov v súvislosti s výskumom a vývojom už existujúcich inovácií, ktoré môžu byť už aj priemyselno-právne chránené, a tiež na zistenie trendov v nových technológiách v globálnom alebo teritoriálnom ponímaní.*

V nadväznosti na predchádzajúce slová **R. Marčoka** treba zdôrazniť, že skôr ako sa pustíme do technického riešenia, mali by sme sa presvedčiť, či sa už takouto úlohou nezaoberal niekto iný, aby sme nevymýšľali už vymyslené. Prvým krokom pri riešení akejkolvek výskumnej alebo vývojovej úlohy by teda malo byť vykonanie dôkladnej rešerše na stav techniky a v tomto smere má ÚPV SR v rámci Slovenska kompetentné odborné kapacity.

T. Malatinský navrhol vytvoriť v spolupráci s ÚPV SR **národný program o duševnom vlastníctve a jeho ochrane**, ktorý by mohol získať podporu z EÚ. – *Naše ministerstvo pred časom prostredníctvom Slovenskej energetikej a inovačnej agentúry spustilo program o efektívnej energetike a je naň dobrá odozva. Výstupy z neho idú nielen medzi podnikateľov, ale aj do škôl. Záleží nám, aby už žiaci a študenti vedeli, ako môžu ušetriť energiu, poznali obnoviteľné zdroje a mali z vyučovania na tieto témy atraktívny zážitok. Agentúra pre nich pripravila rôzne materiály a interaktívne hry v rámci projektu bezplatného energetického poradenstva Žit' energiou. Niečo podobné v rámci národného programu by sa dalo robiť aj v oblasti duševného vlastníctva.*

Na stretnutí predstaviteľov MH SR a ÚPV SR 8. júla v Banskej Bystrici odznelo viacero podnetných myšlienok. MH SR ich postupne zapracuje do jednotlivých projektov a akčných plánov. Zároveň, ako povedal **T. Malatinský**, – *ÚPV SR môže byť aj ,rozhodcom' v prípadoch, keď nebude zrejme, či technické riešenie v rámci projektu uchádzajúceho sa o financie z európskych fondov má, alebo nemá pridanú hodnotu, čiže navrhne body z pohľadu ochrany duševného vlastníctva.*

Obe strany sa dohodli na spolupráci, ktorú naštartuje v Bratislave na pôde ministerstva hospodárstva **seminár pre podnikateľov zameraný na problematiku duševného vlastníctva**.

Po skončení rokovania bolo obojstranne konštatované, že príchod ministra T. Malatinského do ÚPV SR je dobrým signálom pre podnikateľov a že je to jedina z mála návštev ministra v úrade, ktorý rozhoduje o udeľovaní priemyselno-právnej ochrany.

Už v máji, keď bol predseda Ľuboš Knoth u nás na ministerstve spolu s reprezentantmi významných medzinárodných inštitúcií pôsobiacich v oblasti duševného vlastníctva, sme sa dohodli, že v rámci najbližšej služobnej cesty do Banskej Bystrice neobídeme ÚPV SR a budeme spoločne hľadať cesty ako lepšie spropagovať duševné vlastníctvo a jeho ochranu a tým pomôžeme aj slovenským podnikateľom a ich dobrým nápadom.

Vynálezy a vynálezovia majú pre každú krajinu veľký význam. Vy ste pán minister vlni vyšli s nápadom, aby právo prideliť financie na vynálezy mal aj priamo rezort hospodárstva. Je to ešte aktuálne? V štátnej pokladnici nie je nazvyš peňazí...

Aby sa podarila nejaká dobrá vec, nie vždy je potrebné mať plný mešec peňazí. Niekedy postačia dobrá myšlienka a elán, ale i schopnosť hľadať patričné zdroje. Touto cestou by som sa uberal i v tomto prípade. My určite tak skoro nebudeme mať na Slovensku také podmienky, aby sme nevedeli, čo s peniazmi, a tak ich dáme i na inovácie alebo ochranu duševného vlastníctva. Takto to nebude. Ale môžeme iniciovať a hlavne všetkým vysvet-

lit, že tu existuje veľký potenciál zarábania peňazí. Je možné, že budeme popularizovať duševné vlastníctvo krok po kroku, podobne ako v minulosti Matej Hrebenda, keď predával knihy a potom sa všetci naučili čítať, a v našom prípade sa zasa všetci naučia využívať patenty.

V inováciách sme v rámci Európy v druhej polovici rebríčka. Veda, výskum a vývoj nie a nie urobiť razantnejší krok dopredu smerom k znalostnej ekonomike a spoločnosti. Napríklad v Nemecku odpočítavajú náklady na výskum z daní. Aj našich vynálezov by asi bolo potrebné nejako zvýhodniť...

V Rade vlády SR pre vedu, techniku a inovácie samozrejme diskutujeme aj o týchto otázkach a je možné, že dospejeme i k takému riešeniu ako v Nemecku. Ale predovšetkým musíme zinventarizovať všetko, čo máme. Máme funkčný Úrad priemyselného vlastníctva SR, podnikateľov čo majú potenciál a možno nám chýbajú lepšie väzby medzi subjektmi, pričom na dobudovanie týchto väzieb netreba až taký veľký rozpočet. Spolu s predstaviteľmi ÚPV SR sme našli cesty, ktorými by sa dalo uberať. Ide o to, aby bol úrad viacej v povedomí slovenskej podnikateľskej verejnosti, slovenského školstva, všade tam, kde by jeho pozícia a úloha mala byť viditeľná.

PhDr. Július Šípoš
Foto: D. Zaoral

CO-OPERATION WITH THE MINISTRY OF ECONOMY OF SR

On July 8, 2013 the delegation from the Ministry of Economy of SR, led by the Minister Tomáš Malatinský, visited the Industrial Property Office of SR. The representatives of the Ministry of Economy of SR and the IPO SR have met for the second time during two months. For the first time they met on May 15 in Bratislava, when the Minister received the representatives of the European Patent Office and the Office for Harmonization in the Internal Market, who visited Slovakia on the occasion of the 20th Anniversary of the IPO SR, together with the IPO SR President Ľuboš Knoth.

Particularly possibilities of co-operation of the Ministry of Economy of SR and the IPO SR in implementing the proposed measures within the Strategy of Intelligent Specialisation (Strategy S3) were discussed at the meeting in Banská Bystrica. The Slovak Republic as the European Union member state is obliged to develop such strategy as the initial document for the financial framework for 2014 – 2020 and intellectual property protection is one of evaluation criteria for projects to be supported by EU funds under the Operational Programme Research and Innovations.

The Office offers many activities within the action plans Strategies S3, e.g. industrial property rights pre-diagnostics, performing state of the art searches, education in the field of intellectual property, etc. The partners agreed to intensify the co-operation in organising seminars for entrepreneurs aimed at the intellectual property issues in the premises of the Ministry of Economy in Bratislava.

Aktuálne z autorského práva

Jednou z úloh v zmysle Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2013, ktorý bol vypracovaný na základe Programového vyhlásenia vlády SR na obdobie rokov 2012 – 2016, je aj **Legislatívny zámer autorského zákona**. Ten v auguste do medzirezortného pripomienkového konania predložilo Ministerstvo kultúry SR.¹ Nový autorský zákon by mal v plnom rozsahu nahradiť účinný autorský zákon, ktorý na Slovensku platí od roku 2003.²

O potrebe zásadnejšej zmeny autorského práva na národnej³ aj európskej úrovni⁴ sa diskutuje už dlhodobejšie, a preto je aktivita ministerstva kultúry vnímaná pozitívne, pokiaľ ide o snahu zásadnejšie sa zaoberať problematikou autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom. Paradoxne, napriek obrovskej technickej zmene, rozšíreniu internetu a digitálnych technológií, táto oblasť práva len veľmi málo reflektuje tento vývoj. Mnohé inštitúty mali svoje opodstatnenie v minulosti, no dnes môžu byť nahradené inými. Ako príklad možno uviesť potrebu väčšej pružnosti pri nakladaní s právami zo strany autorov a iných nositeľov práv, na druhej strane posilnenie ich postavenia v rámci zmluvného práva alebo intenzívnejšie využitie digitálnej správy práv či technologických ochranných opatrení.

Ako vyplýva z predkladacej správy, legislatívny zámer je postavený na základnej myšlienke *modernizácie, flexibility a právnej istoty* v autorskom práve a predstavuje smerovanie, kam by sa malo slovenské autorské právo v najbližších rokoch uberať, aby

zodpovedalo potrebám digitálneho prostredia. Cieľom je, aby autorské právo nepredstavovalo prekážku, ale podporu pre internetovú ekonomiku a aby zároveň nositeľom práv zabezpečilo efektívnejší výkon ich práv v mantineloch stanovených európskym a medzinárodným právom. Autorské právo nesmie predstavovať prekážku pre šírenie kultúry, pre vzdelanie a výsledky výskumu či pre rozvoj internetovej ekonomiky a podporu tvorivosti.

Hlavné zmeny by sa mali týkať *nakladania s autorskými právami* (prevoditeľnosť majetkových práv a možnosť vzdania sa práv) a oblasti *výnimiek a obmedzení*. V tomto smere sa vychádza z toho, že je nevyhnutné poskytnúť používateľom, ale aj samotným autorom viac flexibility pri súčasnom zabezpečení dostatočnej miery právnej istoty. Parciálne zmeny sa však dotknú aj ďalších oblastí, napr. právneho režimu *zamestnaneckého diela* (zmena smerom k posilneniu práv zamestnávateľa), *audiovizuálneho diela, spoločného diela* či *diela vytvoreného na objednávku* (zjednotenie používania autorského diela vytvoreného v občianskoprávnom a obchodnoprávnom režime). V záujme právnej istoty by mali byť zavedené nové spôsoby *odstúpenia od licenčnej zmluvy*. Zmenám do budúcnosti sa nevyhne ani *kolektívna správa práv*, v ktorej by sa mala zabezpečiť vyššia miera transparentnosti a efektívnosti tak, aby maximálne slúžila potrebám zastupovaných nositeľov práv, no pritom nebola prekážkou rozvoja podnikania na Slovensku.

-o0o-

Okrem návrhu legislatívneho zámeru nového autorského zákona je v legislatívnom konaní aj ďalší predpis z oblasti duševného vlastníctva, a to **návrh zákona o presadzovaní práv duševného vlastníctva**. Komplexnú úpravu právnych vzťahov týkajúcich sa ochrany práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru zabezpečovanú colnými orgánmi aktuálne predstavujú nariadenie Rady (ES) č. 1383/2003⁵ a zákon č. 200/2004 Z. z. o opatreniach proti porušovaniu práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru v znení neskorších predpisov. Uvedené právne predpisy umožňujú colným orgánom prijímať opatrenia proti porušovaniu práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru vrátane práva zaistiť podozrivý tovar, nariadiť zničenie alebo iné znehodnotenie tovaru, ktorý je podľa právoplatného rozhodnutia súdu falzifikátom alebo nedovolenou napodobeninou, ako aj ukladať sankcie za porušenie práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru. Novelou zákona č. 200/2004 Z. z. (zákonom č. 476/2009 Z. z.) došlo k rozšíreniu kompetencií colných orgánov pri ochrane práv duševného vlastníctva aj v súvislosti s tovarom, ktorý nie je pod colným dohľadom, t. j. nachádza sa na domácom trhu.

V záujme posilnenia presadzovania práv duševného vlastníctva colnými orgánmi a zabezpečenia primeranej právnej istoty bolo na európskej úrovni prijaté *nariadenie 608/2013 o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi*,⁶ ktoré sa bude uplatňovať od 1. januára 2014. Zme-

1 Bližšie <https://it.justice.gov.sk/Material/MaterialHome.aspx?instEID=-1&matEID=6520&langEID=1> (stav k 3. 9. 2013). Ku dňu odovzdania príspevku redakcii dňa 5. 9. 2013 sa aktuálne skončilo medzirezortné pripomienkové konanie.

2 Zákon č. 618/2003 Z. z. o autorskom práve a právach súvisiacich s autorským právom (autorský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len **autorský zákon** alebo **AZ**).

3 Bližšie monotematické číslo časopisu *Právny obzor*, 2013, č. 5 na tému Nová koncepcia autorského práva.

4 Bližšie ADAMOVÁ, Z. Reforma autorského práva v Európe: kedy, keď nie dnes? In *Duševné vlastníctvo*, 2013, roč. XVII, č. 1-2, s. 34-36.

5 Nariadenie Rady (ES) č. 1383/2003 z 22. 7. 2003, ktoré sa týka colného konania pri tovare podozrivom z porušovania niektorých práv duševného vlastníctva a opatrení, ktoré sa majú prijať pri tovare porušujúcom takéto práva.

6 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 608/2013 z 12. 6. 2013 o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi a zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1383/2003.

na právneho režimu presadzovania práv duševného vlastníctva colnými orgánmi prezentovaná novým nariadením sa týka opatrení vzťahujúcich sa na tovaru, ktorý je pod colným dohľadom. V záujme zabezpečenia harmonizácie procesných postupov colných orgánov je však potrebné náležite upraviť aj právny režim presadzovania práva duševného vlastníctva colnými orgánmi na domácom trhu.

Podľa dôvodovej správy k návrhu nového zákona⁷ prijatie nového nariadenia o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi bolo dôvodom na vypracovanie návrhu nového zákona v oblasti presadzovania práv duševného vlastníctva colnými orgánmi, ktorý by nahradil v súčasnosti platný zákon č. 200/2004 Z. z. Predložený návrh zákona upravuje podmienky a postup pri presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi prijímaním opatrení proti porušovaniu týchto práv pri tovare, ktorý sa nachádza na domácom trhu, niektoré otázky súvisiace s presadzovaním práv colnými orgánmi prijímaním opatrení pri tovare pod colným dohľadom, spôsob nakladania s tovarom podozrivým z porušovania práv duševného vlastníctva alebo ktorým sa porušujú tieto práva a sankcie za takéto porušovanie. Účinnosť zákona sa navrhuje od 1. januára 2014.

-o0o-

Európske autorské právo je opätovne konfrontované prostredníctvom nových návrhov na začatie konania o predbežnej otázke. Možno menovať konanie vo veci C-360/13 *Public Relations Consultants Association*,⁸ C-348/13 *BestWater International*,⁹ C-279/13 *C More Entertainment*¹⁰ či vec C-201/13 *Deckmyn a Vrijheidsfonds*,¹¹ ktoré sa týkajú výkladu smernice o harmonizácii autorského práva a práv súvisiacich s autorským právom v informačnej spoločnosti.¹²

Z odborného aj praktického hľadiska bude najzaujímavejšie a najočakávanejšie rozhodnutie vo veci *Public Relations Consultants Association*. Predbežná otázka sa zaoberá webovým browsingom, konkrétne vyhotovením rozmnoženín webovej stránky zároveň na obrazovke a v internetovej pamäti (cache) pevného disku počítača. Inými slovami, súd by mal zodpovedať, či koncový používateľ, ktorý si prezerá webové stránky na svojom počítači bez toho, aby si ich sťahoval alebo tlačil, tiež porušuje autorské právo. Predbežná otázka sa všeobecne týka aplikácie autorského práva na technologický proces s ohľadom na prezeranie materiálov chránených autorským právom na internete a či sa v takomto prípade bude aplikovať výnimka podľa článku 5 ods. 1 smernice 2001/29/ES vzťahujúca sa na dočasné a náhodné rozmnožiny diela.

Prípád *Bestwater* sa opätovne zaoberá významom pojmu verejný prenos v zmysle čl. 3 ods. 1 smernice 2001/29/ES. Toto konanie priamo súvisí s vecou *Svensson*,¹³ o ktorej sa aktuálne diskutuje v Európe zrejme najviac, keďže sa zaoberá tým, či samotné uvádzanie odkazov (linkov) porušuje autorské právo.¹⁴ Aj v tomto prípade sa predbežná otázka týka embedovania videí, čo je téma, o ktorej sa v médiách intenzívne diskutovalo pred niekoľkými rokmi aj na Slovensku.

Zaujímavým je aj prípad *Deckmyn a Vrijheidsfonds* týkajúci sa konceptu paródie. Ten v našom právnom poriadku zatiaľ nemáme, aj keď smernica 2001/29/ES umožňuje, aby členský štát zaviedol vo svojom národnom poriadku takúto výnimku.¹⁵ Takáto výnimka znamená, že v prípade použitia autorského diela na účely paródie (prípadne karikatúry alebo koláže) používateľ nemusí získať súhlas na jeho použitie. V konkrétnom prípade ide o karikatúry na prednej strane kalendára a politického časopisu a ich ďalšie šírenie belgickou politickou stranou. Inšpiratívnu je aj jedna z otázok položená Súdnemu dvoru, či paródia, aby bola z hľadiska autorského práva oprávnená, musí vyprovokovať humor alebo zosmiešňovať, bez ohľadu na to, či kritika v nej vyjadrená sa vzťahuje na pôvodné dielo alebo na niečo alebo niekoho iného.

JUDr. Zuzana Adamová, PhD.
Ústav práva duševného vlastníctva
Právnická fakulta
Trnavskej univerzity v Trnave

7 <https://lt.justice.gov.sk/Document/DocumentDetails.aspx?instEID=-1&matEID=6525&docEID=324639&docFormEID=14&docTypeEID=5&langEID=1&tStamp=20130815152318383> (3. 9. 2013)

8 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, 23. 8. 2013, C-360/13, *Public Relations Consultants Association Limited (Appellant) v The Newspaper Licensing Agency Limited and others (Respondents)*.

9 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, 25. 6. 2013, C-348/13, *BestWater International*.

10 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, 5. 7. 2013, C-279/13, *C More Entertainment*.

11 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, 14. 6. 2013, C-201/13, *Deckmyn a Vrijheidsfonds*.

12 Smernica Rady a Európskeho parlamentu 2001/29/ES z 22. 5. 2001 o harmonizácii niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti.

13 Návrh na začatie prejudiciálneho konania, 23. 11. 2012, C-466/12, *Nils Svensson et al. vs. Retriever Sverige AB*.

14 *Bližšie European Copyright Society. Opinion on The Reference to the CJEU in Case C-466/12 Svensson*. [15. 2. 2013]; www.ivir.nl/news/European_Copyright_Society_Opinion_on_Svensson.pdf (3. 9. 2013).

15 Článok 5 ods. 3 písm. k) smernice 2001/29/ES. Z návrhu legislatívneho zámeru autorského zákona vyplýva, že sa v budúcnosti plánuje zavedenie tejto výnimky aj do slovenského právneho poriadku.

Národné centrum práva duševného vlastníctva

V apríli minulého roka vzniklo Národné centrum práva duševného vlastníctva (NCPDV) ako nezisková organizácia, ktorej prioritou je propagácia a šírenie osvetu v oblasti ochrany duševného vlastníctva vrátane informačných a komunikačných technológií.¹

Zakladajúcimi členmi NCPDV sú aj **prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc.**, bývalý dlhoročný predseda redakčnej rady časopisu Duševné vlastníctvo a uznávaný odborník na právo duševného vlastníctva, profesor občianskeho práva na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach a advokát, a **JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M.**, súčasná členka redakčnej rady časopisu Duševné vlastníctvo, odborná asistentka na Právnickej fakulte UPJŠ v Košiciach a advokátka. Ponúkame vám s nimi rozhovor.

V čom spočíva „národný“ charakter vašej organizácie? Mohli by ste nám zároveň priblížiť jej činnosť.

P. Vojčík

Napriek skutočnosti, že v oblasti práva duševného vlastníctva, viac ako v iných právnych odvetviach, akcentuje medzinárodný a európsky charakter ochrany práv, nemožno v tomto smere podceňovať ani význam národnej legislatívy. Tvorba a rozvoj nášho národného duševného bohatstva totiž v nemalej miere závisí aj od úrovne ochrany a vyvíjateľnosti práv duševného vlastníctva na Slovensku.

NCPDV má ambíciu byť centrom kvalifikovanej a otvorenej debaty, progresívneho myslenia a celkovo diania v rámci tretieho sektora a občianskej spoločnosti v predmetnej oblasti. Myslíme si, že napriek niekoľkým viac či menej viditeľným iniciatívam tu s výnimkou štátom riadenej inštitúcie chýba stabilná a uznávaná organizácia, ktorá bude naplňovať ciele vytýčené v našich stanovách.

Veríme, že sa nám podarí v priebehu najbližších rokov toto miesto pevne zaujať.

R. Bačárová

Z tohto pohľadu šírenie osvetu v danej oblasti predstavuje významný nástroj na podporu rozvoja umenia, kreatívneho priemyslu a technológií a na propagáciu národných duchovných hodnôt. Osobitný význam má napĺňanie edukatívnych cieľov NCPDV vo vzťahu k mladej generácii, a preto sme pre naše hlavné pôsobenie zvolili atraktívne a dnes veľmi obľúbené elektronické komunikačné kanály. Ponúkame mediálny priestor na otvorenú diskusiu o aktuálnych otázkach autorského práva, priemyselných práv či práva informačných a komunikačných technológií. S ohľadom na vytýčené ciele je našou ambíciou aktívne vystupovať aj v legislatívnom procese a podieľať sa nielen na monitoringu, ale i na tvorbe legislatívy. Prostredníctvom odborných stanovísk chceme prispievať k riešeniu konkrétnych problémov ochrany a do-

držovania práv duševného vlastníctva s dôrazom na presadzovanie národných záujmov Slovenskej republiky.

Ľudia pôsobiaci v NCPDV, osobnosti ako vy pán profesor a pani doktorka, ale aj JUDr. Zuzana Adamová, PhD., či JUDr. Eduard Szattler, PhD., zároveň participujú na vzdelávacích a prednáškových aktivitách Úradu priemyselného vlastníctva SR a známi sú aj z iných projektov z oblasti duševného vlastníctva. Ako je možné skĺbiť všetky uvedené aktivity?

P. Vojčík

V prvom rade je dôležité podotknúť, že prevažná väčšina profesionálnych aktivít členov NCPDV sa sústreďuje na oblasť vzdelávania, propagácie a ochrany duševného vlastníctva, čo nesporne súvisí s naším dlhoročným vedecko-pedagogickým pôsobením na vysokých školách doma i v zahraničí. Z tohto pohľadu sa nevyučuje sústrediť pozornosť a venovať čas síce viacerým, ale odborne a tematicky súvisiacim projektom.

R. Bačárová

Všetky naše doterajšie aktivity, ale i nové projekty nám dávajú zmysel nielen z profesionálneho hľadiska, ale naplňujú nás odborne a vedecky posúvajú ďalej. Tento záujem prijať nové výzvy a meniť veci existoval aj pri zrode NCPDV.

¹ <http://www.ncpdv.sk/ciele-a-poslanie> (stav k 14. 8. 2013)

Kto stál za nápadom vytvoriť túto odbornú zameranú organizáciu a kedy táto myšlienka vznikla?

P. Vojčík

Samotný nápad kreovať organizáciu venujúcu sa problematike duševného vlastníctva dozrieval v hlavách zakladajúcich členov nezávisle a dlhšiu dobu. Jedným z hlavných impulzov bola rastúca nespokojnosť s úrovňou ochrany a dodržiavania práv duševného vlastníctva na Slovensku a snaha veci zmeniť. Keďže individuálny kritický hlas zostával väčšinou nevypočutý, rozhodli sme sa naše názory a postoje „inštitucionalizovať“ a prezentovať ich spoločne v rámci NCPDV. Zároveň sme však otvorení spolupráci aj s inými orgánmi, organizáciami či jednotlivcami a sme pripravení podporovať obdobné snahy, pokiaľ sa budú zhodovať s cieľmi a postojmi NCPDV. Našou ambíciou je spájať, nie rozdeľovať.

R. Bačárová

Významnú úlohu pri založení NCPDV zohrala i tá skutočnosť, že ľudia v našej organizácii si okrem podobných odborných záujmov rozumejú aj po ľudskej stránke a to pre dobré fungovanie organizácie považujem za rovnako kľúčové. V tejto súvislosti mi taktiež nedá nespomenúť značné organizačné zariadenie riaditeľa NCPDV JUDr. Lea Vojčíka, ktorý bol jedným z iniciátorov myšlienky vytvoriť NCPDV a v súčasnosti má nemalú zásluhu na tom, ako NCPDV funguje.

Viacere aktivity a ciele NCPDV sa do určitých oblastiach prekrývajú s činnosťou ÚPV SR. Nevnímate vašu činnosť tak trochu ako konkurenciu?

P. Vojčík

Určite nie, práve naopak. ÚPV SR plní svoje nezastupiteľné úlohy predovšetkým ako ústredný orgán štátnej správy pre oblasť priemyselného vlastníctva, pričom toto osobitné postavenie mu dáva aj jedinečné právomoci. Pri plnení úloh v rámci štátom zverenej pôsobnosti však môže úrad využívať poznatky a spolupracovať aj s inými inštitúciami a organizáciami, zapájať ich do práce na riešení otázok koncepcnej i legislatívnej povahy a práve tam vidíme priestor na vzájomnú spoluprácu NCPDV s ÚPV SR. Význam koordinovaného prístupu pri ochrane duševného vlastníctva si dokonca uvedomuje aj Európska únia a pri formulovaní strategických vízií ochrany duševného vlastníctva aktívne spolupracuje i s tretím sektorom.

R. Bačárová

Rovnako je potrebné vnímať rozdiel medzi ÚPV SR, ktorý bol zriadený zákonom, a vo svojej podstate omnoho voľnejšou a otvorenejšou organizáciou. Sme presvedčení, že or-

gány štátnej správy či samosprávy by nás ako konkurenciu brať nemali. Skôr ako doplnenie a prípadnú zdravú kritiku. Našu úlohu však berieme zodpovedne a nechceme tretosektorovú pozíciu využívať na jednoduché prezentovanie odlišných názorov. Uvedomujeme si náročnosť úloh štátnej správy v danej oblasti a veríme, že svojou publikačnou i edukačnou činnosťou dokážeme pomáhať v ich naplňaní.

Okrem toho personálne prepojenie ÚPV SR s členmi NCPDV existovalo už aj v minulosti a bez problémov stále funguje, keďže naši členovia pôsobili a pôsobia ako lektori vzdelávacieho programu v rámci Inštitútu duševného vlastníctva existujúceho v ÚPV SR. Profesor Vojčík a doktorka Adamová sa donedávna taktiež aktívne podieľali na činnosti redakčnej rady časopisu Duševné vlastníctvo, pričom pán profesor stál pri jej zrode a dlhé roky bol na jej čele.

Uvedené príklady svedčia o tom, že vo veciach ochrany a šírenia osvetu v tejto oblasti ťaháme za jeden povraz. To nám dáva väčšie šance uspieť pri presadzovaní nevyhnutých koncepcných zmien pri ochrane duševného vlastníctva.

NCPDV si pri svojom zrode predsavzalo viacero cieľov súvisiacich s duševným vlastníctvom a jeho ochranou. Keď sa pozriete späť na viac ako jednoročné pôsobenie centra, čo sa vám z vášho pohľadu podarilo splniť a čo nie?

P. Vojčík

Hoci ide o veľmi krátke obdobie na akékoľvek bilancovanie, pochváliť sa môžeme spustením oficiálnej webovej prezentácie na stránkach www.ncpdv.sk. Tá predstavuje platformu, v rámci ktorej poskytujeme odborníkom a širokej verejnosti priestor na otvorenú komunikáciu, výmenu informácií, názorov a myšlienok z oblasti práva duševného vlastníctva. V snahe posilniť verejnú diskusiu sme na našich stránkach doteraz sprístupnili viac ako 50 odborných článkov a čitateľa tu taktiež nájdú krátke správy o najaktuálnejšom dianí v oblasti práva duševného vlastníctva a informačných a komunikačných technológií.

R. Bačárová

Záujemcovia nás nájdú aj na Facebooku, kde máme svoj profil a najnovšie informácie sa môžu dozvedieť z Newslettera, ktorý NCPDV zasiela na požiadanie.

Okrem toho sme vydali zatiaľ prvé číslo recenzovaného elektronického vedeckého časopisu Právo, veda, umenie, v ktorom poskytujeme slobodný mediálny priestor autorom zaoberajúcim sa intelektuálnym vlastníctvom v kultúre a v priemysle. Druhé číslo časopisu by malo vyjsť čoskoro, no, žiaľ, tohto roku sa nám už zrejme nepodarí dodržať stanovenú periodicitu jeho vydávania. Na

druhej strane však značné úsilie momentálne venujeme príprave medzinárodnej konferencie, na usporiadanie ktorej sme získali náš prvý grant z Ministerstva kultúry SR.

V dňoch 28. a 29. novembra tohto roka pripravuje vaše centrum medzinárodnú konferenciu Právo v kultúre, a to aj v nadväznosti na skutočnosť, že Košice, kde sídli NCPDV, sú Európskym hlavným mestom kultúry 2013. Aké témy budú dominovať v rámci konferencie a komu je konferencia určená?

P. Vojčík

Už samotný názov konferencie Právo v kultúre napovedá, že konferencia bude zameraná predovšetkým na oblasť autorského práva, ale tiež práva výkonných umelcov a práv výrobcov zvukových a zvukovo-obrazových záznamov a vysielateľov.

Základným zámerom konferencie je šírenie osvetu v oblasti ochrany duševného vlastníctva s osobitným zreteľom na sektor kultúry a umenia. Príspevky budú zamerané na zvyšovanie právneho povedomia pri vytváraní a používaní umeleckých diel, umeleckých výkonov a pri ochrane kultúrnych hodnôt.

R. Bačárová

Konferencia je určená najmä umelcom, orgánom štátnej správy a samospráv, mimovládny organizáciám a ďalším záujemcom pôsobiacim v oblasti kultúry. Víťan sú však všetci tí, ktorých táto problematika zaujíma a chcú sa o nej dozvedieť čo najviac. Touto cestou mi dovoľte v mene všetkých členov NCPDV čo najsrdečnejšie pozvať v novembri do Košíc aj čitateľov nášho časopisu Duševné vlastníctvo.

Rozhovor pripravil PhDr. Július Šípoš

NATIONAL CENTRE FOR INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

The National Centre for Intellectual Property Rights (NCIPR) was established in April 2012 as the non-profit organisation aimed at promotion and increasing the public awareness of the intellectual property protection including information and communication technologies.

We talk with the founding members of NCIPR – prof. JUDr. Peter Vojčík, CSc. (the former long-time chairman of the editorial board of the Magazine Intellectual Property, recognised expert on intellectual property rights, professor of civil law at the Faculty of Law of the P. J. Šafárik University in Košice and the lawyer) and JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M. (present member of the editorial board of the Magazine Intellectual Property, assistant professor at the Faculty of Law of the P. J. Šafárik University in Košice and the lawyer).

Je možné obnoviť právo na prioritu aj po prioritnom období?

Ing. Ľudmila HLADKÁ

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Banská Bystrica

Dohovor o patentovom práve (ďalej PLT alebo dohovor)¹ vo svojich ustanoveniach vychádza v ústrety prihlasovateľom, ktorí z určitých dôvodov nepodali prihlášku v prioritnej lehote, ako to stanovuje Parížsky dohovor na ochranu priemyselného vlastníctva (ďalej Parížsky dohovor)² v článku 4. Pod prioritnou lehotou sa rozumie dvanásťmesačná lehota, ktorá začína plynúť odo dňa podania prvej prihlášky, ale deň podania prihlášky sa do nej nepočíta.

Mnohí prihlasovatelia nevedia, čo je prioritné právo, na čom je založené a ako ho môžu využiť. V čl. 4 ods. 2) Parížskeho dohovoru je uvedené: „*Za prihlášku, ktorá zakladá prioritné právo, sa uznáva každá prihláška, ktorá je riadnou národnou prihláškou podľa národného zákonodarstva každej újnej krajiny alebo podľa dvojstranných alebo viacstranných zmlúv uzavretých medzi niekoľkými krajinami.*“

Prihlasovatelia zvyčajne uplatňujú právo priority pri následne podaných prihláškach (národných, regionálnych alebo medzinárodných) v iných štátoch, kde majú záujem o rozšírenie ochrany technického riešenia. Ide predovšetkým o tie krajiny, kde prihlasovateľ plánuje zriadiť svoje výrobné, obchodné alebo iné aktivity s cieľom zamedziť konkurencii využívať technické riešenie, ktoré je predmetom prihlášky, a udržať si monopolné postavenie na trhu čo najdlhšie.

Z uvedeného je zrejme, že uplatnenie práva na prioritu je kľúčovou otázkou pre všetkých prihlasovateľov. Aby sa vyhovel požiadavkám praxe – predĺžiť prioritné obdobie, PLT zaviedol podmienky, na základe ktorých je **možné obnoviť právo na prioritu aj po dvanásťmesačnom prioritnom období**. Tieto podmienky sa od roku 2000, keď bol dohovor prijatý na diplomatickej konferencii v Ženeve, postupne zavádzajú do vnútroštátneho práva členských štátov PLT a regionálnych zmlúv, ako je napríklad Európsky patentový dohovor (ďalej EPD)³ alebo multilaterálna Zmluva o patentovej spolupráci (ďalej PCT)⁴.

Do PCT bol systém konania o obnovení práva na prioritu (v prípade zmeškania podania medzinárodnej prihlášky v dvanásťmesačnom prioritnom období) implementovaný až v roku 2005 s účinnosťou od roku 2007. Odvtedy ho môžu využívať prihlasovatelia z tých zmluvných štátov PCT, ktoré zapracovali príslušné ustanovenia PLT/PCT do vnútroštátneho práva. Podmienkou však je, že prihlasovateľ musí **podať medzinárodnú prihlášku v lehote do dvoch mesiacov po uplynutí prioritného obdobia**.

Právo na prioritu môže teda obnoviť každý úrad zmluvného štátu PCT zo svojho postavenia prijímacieho úradu alebo úradu určeného/zvoleného. PLT zaviedol **dve kritériá – kritérium „due care – napriek náležitej starostlivosti, ktorú si vyžadovali**

okolnosti“ a kritérium „unintentional – neúmyselnosti“. Úrady zmluvných štátov PCT musia vo svojej praxi používať minimálne jedno z uvedených kritérií alebo môžu používať obidve, pokiaľ neoznámili Medzinárodnému úradu Svetovej organizácie duševného vlastníctva nezlučiteľnosť príslušných ustanovení s vnútroštátnym právom.

Medzinárodný úrad WIPO niekoľko rokov sledoval, ako boli dané kritériá zavedené do praxe v národných a regionálnych úradoch. Na základe výsledkov prieskumu sa prepracovali smernice **PCT Receiving Office Guidelines** s účinnosťou od **1. júla 2013**, ktoré pomáhajú zjednotiť nielen prístup k používaniu uvedených kritérií, ale aj prax úradov a lepšie vysvetľujú, ako využiť inštitút obnovenia práva na prioritu. Doterajšia prax národných úradov sa totiž veľmi líšila, medzi úradmi prijímacími a zvolenými/určenými a pri konaní v národnej/regiónálnej fáze dochádzalo k nezrovnalostiam v rozhodovaní.

Žiadosť o obnovenie práva na prioritu

V prípade, že prihlasovateľ nepodal medzinárodnú prihlášku v 12-mesačnej lehote, môže požiadať o obnovenie práva na prioritu v lehote dvoch mesiacov od uplynutia 12-mesačného prioritného obdobia a súčasne musí splniť kritériá, ktoré uplatňuje príslušný úrad podľa pravidla 26bis.3 PCT.

- 1 Oznamenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 99/2005 Z. z. – Dohovor o patentovom práve, Vykonávací predpis k Dohovoru o patentovom práve a Vyhlásenia prijaté Diplomatickou konferenciou 1. 6. 2000.
- 2 Vyhláška ministra zahraničných vecí č. 64/1975 Zb. o Parížskom dohovore na ochranu priemyselného vlastníctva z 20. 3. 1883, revidovanom v Bruseli 14. 12. 1900, vo Washingtone 2. 6. 1911, v Haagu 6. 11. 1925, v Londýne 2. 6. 1934, v Lisabone 31. 10. 1958 a v Štokholme 14. 7. 1967 v znení vyhlášky č. 81/1985.
- 3 Oznamenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 47/2008 Z. z. – Dohovor o udeľovaní európskych patentov (Európsky patentový dohovor).
- 4 Oznamenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 268/1991 Zb. o uložení listiny o prístupe Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky k Zmluve o patentovej spolupráci dojednanej vo Washingtone 17. 6. 1970 v znení neskorších úprav.

To znamená, že prihlasovateľ musí podať buď samostatnú žiadosť o obnovenie práva na prioritu, alebo vo formulári žiadosti PCT/RO/101 vyznačiť kolónku č. VI (Box No. VI). Podľa pravidla 26bis.3 sa od prihlasovateľa ďalej vyžaduje, aby poskytol stanovisko k dôvodom, prečo nepodal prihlášku včas, a vyhlásenie alebo dôkaz, na základe ktorého žiada o obnovenie práva, pričom musí uhradiť príslušný poplatok.

Postup pri obnovení práva na prioritu z hľadiska prijímacieho úradu

Ak prijímací úrad dostane žiadosť o obnovenie práva na prioritu, skontroluje, či bola splnená lehota podľa pravidla 26bis.3(e) PCT, či sa v medzinárodnej prihláške uplatňuje priorita, či žiadosť o obnovenie práva na prioritu obsahuje aj stanovisko s odôvodnením, prečo prihláška nebola podaná v stanovenej lehote, a či je zaplatený poplatok za obnovenie práva na prioritu.

Stanovisko prihlasovateľa by malo obsahovať detailné okolnosti a fakty, ktoré spôsobili oneskorené podanie prihlášky, a každý opravný alebo alternatívny krok, ktorý viedol k pokusu podať prihlášku včas. Ak predložené podklady považuje prijímací úrad za nedostatočné pre rozhodnutie, môže žiadať od prihlasovateľa aj ďalšie dôkazy podporujúce jeho tvrdenie a až potom rozhodne, či obnoví, alebo neobnoví právo na prioritu na základe kritéria, ktoré uplatňuje vo svojej praxi.

Splnenie kritéria „unintentional“

Kritérium „unintentional“ je splnené vtedy, ak prihlasovateľ preukáže, že neúmyselne zdržal podanie medzinárodnej prihlášky v prioritnom období a že mal trvalý a zásadný úmysel podať prihlášku včas. Prijímací úrad sa v tomto prípade musí zameriavať na činnosť prihlasovateľa v období plnenia prioritnej lehoty a kroky, ktoré vykonal po jej uplynutí.

Splnenie kritéria „due care“

Vo všeobecnosti platí, že kritérium „due care“ v zmysle pravidla 26bis.3(a)(ii) PCT môže byť splnené iba vtedy, ak prihlasovateľ urobil všetky opatrenia na to, aby bola medzinárodná prihláška podaná včas. Pri zisťovaní, či prihlasovateľ vykonal všetky opatrenia na to, aby sa splnilo kritérium „due care“, nestačí, aby prihlasovateľ vo všeobecnosti preukázal, že prijal všetky opatrenia, aby nedošlo k zmeškaniu

☐	Further priority claims are indicated in the Supplemental Box.
Furnishing the priority document(s):	
☐	The receiving Office is requested to prepare and transmit to the International Bureau a certified copy of the earlier application(s) (only if the earlier application(s) was filed with the receiving Office which, for the purposes of this international application, is the receiving Office) identified above as:
☐	all items
☐	item (1)
☐	item (2)
☐	item (3)
☐	other, see Supplemental Box
☐	The International Bureau is requested to obtain from a digital library a certified copy of the earlier application(s) identified above, using, where applicable, the access code(s) indicated below (if the earlier application(s) is available to it from a digital library):
☐	item (1)
☐	item (2)
☐	item (3)
☐	other, see Supplemental Box
access code _____ access code _____ access code _____	
Restore the right of priority: the receiving Office is requested to restore the right of priority for the earlier application(s) identified above or in the Supplemental Box as item(s) (_____). (See also the Notes to Box No. VI: further information must be provided to support a request to restore the right of priority.)	
Incorporation by reference: where an element of the international application referred to in Article 11(1)(iii)(d) or (e) or a part of the description, claims or drawings referred to in Rule 20.5(a) is not otherwise contained in this international application but is completely contained in an earlier application whose priority is claimed on the date on which one or more elements referred to in Article 11(1)(iii) were first received by the receiving Office, that element or part is, subject to confirmation under Rule 20.6, incorporated by reference in this international application for the purposes of Rule 20.6.	
Box No. VII INTERNATIONAL SEARCHING AUTHORITY	
Choice of International Searching Authority (ISA) (if more than one International Searching Authority is competent to carry out the international search, indicate the Authority chosen; the two-letter code may be used):	
ISA/ _____	

Form PCT/RO/101 (second sheet) (16 September 2012)

lehoty podania, ale musí to dokázať. Prijímací úrad vykonáva skutkovú analýzu, či prihlasovateľ urobil všetky konkrétne činnosti spojené s podaním prihlášky až do uplynutia prioritnej lehoty. **Opatrenia** zo strany prihlasovateľa **po uplynutí prioritnej lehoty úrad pri posudzovaní, či prihlasovateľ vykonal všetky opatrenia, neberie do úvahy.**

V prípade, že je prihlasovateľ zastúpený splnomocnencom, musia prihlasovateľ aj jeho zástupca dokázať, že urobili všetko, aby bolo splnené kritérium „due care“. Prihlasovateľ je zodpovedný za výber kvalifikovaného zástupcu a za inštrukcie, ktoré mu dáva.

Ak ide o väčšiu firmu alebo spoločnosť, prihlasovateľ alebo jeho zástupca musí dokázať, že má spoľahlivý registračný systém, systém zálohovania dát a systém upozornenia na blížiacu sa lehotu podania prihlášky. Aby sa splnilo príslušné kritérium, úrad skúma, či sú splnené aj personálne požiadavky. To znamená, že personál musí byť spoľahlivý, primerane vyškolený na používanie spomínaných systémov a tiež musí byť preukázateľne doložené, že v minulosti nerobil chyby a že v danom konkrétnom prípade ide o ojedinelý prípad podania prihlášky po lehote.

Na základe skutočností, ktoré zisťoval Medzinárodný úrad WIPO vychádzajúc z praxe úradov zmluvných štátov PCT, sa doplnili smernice pre prijímací úrad, ktoré podrobnejšie stanovujú, na základe akých podkladov má takýto úrad rozhodnúť o žiadosti o obnovenie práva na prioritu, ak vo svojej praxi uplatňuje prísnejšie kritérium „due

care“. Podľa smerníc by mal prijímací úrad pri rozhodovaní vziať do úvahy tieto vecné okolnosti (body 1 – 10)⁵:

1. Nedostatočné vedomosti prihlasovateľa

Každý zodpovedný prihlasovateľ by mal nadobudnúť nevyhnutné vedomosti o systéme PCT tak, aby bol schopný podať včas kompletnú medzinárodnú prihlášku alebo, ak mu chýbajú nevyhnutné vedomosti, menovať kompetentného zástupcu, ktorý podá prihlášku v jeho mene. Prihlasovateľ, ktorý zlyhal pri podaní prihlášky v prioritnej lehote z dôvodu nedostatočných vedomostí o systéme PCT alebo vedomostí týkajúcich sa 12-mesačnej prioritnej lehoty, ako sa uvádza v článku 4C Parížskeho dohovoru, nekonal v súlade s kritériom „due care“. Preto sa dané kritérium nevzťahuje na danú okolnosť a nedá sa použiť na obnovenie práva na prioritu.

2. Nedostatočné finančné prostriedky prihlasovateľa

Nielen prihlasovateľ, ale ak je zastupovaný, tak aj jeho zástupca musia zabezpečiť včas dostatočné finančné prostriedky na podanie medzinárodnej prihlášky. Prihlasovateľ, ktorý nepodal takúto prihlášku v rámci prioritného obdobia z finančných dôvodov, nekonal v súlade s kritériom „due care“, a preto sa nedá dané kritérium použiť.

3. Omyly (ľudské chyby) zapríčinené prihlasovateľom alebo samotným zástupcom

Zodpovedný prihlasovateľ/zástupca pozná, aký je dôležitý termín na podanie

5 PCT Receiving Office Guidelines

medzinárodnej prihlášky (tak, aby podal prihlášku v 12-mesačnom prioritnom období), a uistí sa, že vykonal všetky kroky na jej včasné podanie. Atribút omylu alebo ľudskej chyby sa môže prejavíť vtedy, ak ide o nadmerné pracovné zaťaženie – strata textových súborov, nekompletné podanie prihlášky a pod. Vo všeobecnosti uvedené okolnosti tiež nie sú dôvodom na využitie kritéria „due care“ na obnovenie práva na prioritu.

4. Nedorozumenie medzi zástupcom a prihlasovateľom

Ak je prihlasovateľ zastupovaný, obidvaja, prihlasovateľ aj zástupca musia konať v súlade s kritériom „due care“. Prihlasovateľ dáva zástupcovi jasne a včas všetky pokyny na podanie medzinárodnej prihlášky. Zástupca koná na základe inštrukcií prijatých od prihlasovateľa a v prípade pochybností ich overuje. Zástupca musí informovať prihlasovateľa o všetkých dôležitých záležitostiach týkajúcich sa včasného podania prihlášky a tiež mu jasne vysvetliť dôsledky neskorého podania.

Ak zlyhajú obvyklé komunikačné kanály, prihlasovateľ/zástupca hľadá alternatívne spôsoby komunikácie prostredníctvom inej osoby. V prípade, že prihláška nebola podaná včas z dôvodu technických problémov (napríklad neúspešné e-mailové doručenie medzi prihlasovateľom a zástupcom), sa konanie prihlasovateľa aj zástupcu môže považovať za konanie v súlade s kritériom „due care“, ak sú schopní preukázať, že systém v minulosti pracoval spoľahlivo a že jeho nefunkčnosť neočakávala ani jedna strana.

5. Absencia/neprítomnosť prihlasovateľa alebo zástupca na pracovisku

Ak prihlasovateľ/zástupca nie je prítomný na pracovisku a ak jeho neprítomnosť bola predvídateľná v čase uplynutia prioritného obdobia, zodpovedný prihlasovateľ/zástupca podá medzinárodnú prihlášku vopred alebo poučí a poverí inú osobu, aby počas jeho neprítomnosti včas podala prihlášku. Napríklad prihlasovateľ s plánovanou absenciou na pracovisku z dôvodu dovolenky alebo návštevy lekára skontroluje, kedy uplynie prioritná lehota na podanie prihlášky. Ak v čase jeho neprítomnosti uplynie lehota na podanie prihlášky, inštruuje zástupcu, kolegu alebo zamestnanca, ako podať prihlášku v jeho mene. Okrem toho, zodpovedný prihlasovateľ/zástupca zriadi spoľahlivý komunikačný systém, s prístupom ďalších osôb v kancelárii k dôležitým správam tak, aby aj iné osoby mohli reagovať na pokyny týkajúce sa podania prihlášky i v prípade neplánovaných absencií. Napríklad zástupca za-

bezpečí, aby pokyny týkajúce sa podania prihlášky boli zasielané na e-mailovú adresu, ku ktorej má prístup viac osôb. Vo všeobecnosti môžeme v takomto prípade konštatovať, že prihlasovateľ/zástupca, ak by sa nepodarilo podať prihlášku včas z dôvodu choroby či dovolenky, nemôže preukázať konanie v súlade s kritériom „due care“. Toto kritérium by bolo splnené iba vtedy, ak by prihlasovateľ/zástupca nečakane ochorel a potreboval okamžitú liečbu, ktorá by nedovoľovala akúkoľvek komunikáciu s inými osobami, a z daného dôvodu sa nepodarilo podať prihlášku včas.

6. Omyl (ľudská chyba) spôsobený zamestnancami prihlasovateľa alebo zástupcu

Prihlasovateľ/zástupca môže poveriť administratívnych pracovníkov (nie profesionálnych zástupcov, ale asistentov alebo úradníkov – nie právnikov) výkonom niektorých administratívnych úloh. Zodpovedný prihlasovateľ/zástupca si starostlivo vyberá zamestnanca, vzdeláva ho a sleduje jeho spoľahlivosť pod dohľadom iného, skúseného a vyškoleného kolegu. Omyl spôsobený chybou asistenta v registračnom systéme, príprave alebo podaní medzinárodnej prihlášky nie je možné pripísať prihlasovateľovi alebo zástupcovi vtedy, ak prihlasovateľ/zástupca môže preukázať, že asistent bol vyškolený a nepodanie prihlášky v rámci prioritnej lehoty v danom konkrétnom prípade bolo ojedinelou ľudskou chybou. V odôvodnení by však prihlasovateľ/zástupca mal uviesť, že asistent už bol niekoľko rokov poverený konkrétnou úlohou, má požadovanú úroveň vzdelania, vykonával činnosť asistenta pod dohľadom a okrem toho, že si všetky svoje povinnosti usilovne plnil aj v minulosti. V takomto prípade sa kritérium „due care“ považuje za splnené.

7. Systémová registračná chyba

Systémové registračné chyby môžeme rozdeliť do dvoch kategórií. Omyly (ľudské chyby) (napríklad chyba pri zadávaní údajov do systému) a technické chyby (napríklad zlyhanie softvéru alebo zlyhanie servera).

V prípade, že sa prihlasovateľovi/zástupcovi nepodarilo včas podať medzinárodnú prihlášku pre technickú chybu, prihlasovateľ alebo zástupca môže konať v súlade s kritériom „due care“, ak sa preukáže, že mal spoľahlivý a dobre fungujúci operačný systém, dobré znalosti o používaní a prevádzke systému, absolvoval dostatočné školenia a zamestnancov (inú osobu nezávisle kontrolujúcu správne zadanie údajov), ktorí dozerali na používanie systému, na spoľahlivé

zálohovanie dát a počiatočnú kontrolu postupu vedúceho k podaniu prihlášky, a že technická chyba bola nečakaná a nebolo možné ju predvídať.

8. Zlyhanie faxového alebo softvérového podania

Ak sa prihlasovateľovi/zástupcovi nepodarí včas podať medzinárodnú prihlášku pre chybu pri zasielaní prihlášky faxom alebo iným podaním s využitím softvéru a aby sa považovalo kritérium „due care“ za splnené, prihlasovateľ/zástupca musí preukázať, že došlo k chybe v dôsledku externého technického problému, ktorý bol mimo kontroly prihlasovateľa/zástupcu.

Prihlasovateľ/zástupca musí byť zvlášť opatrný a bdely, keď podáva prihlášku v posledný deň, či dokonca v priebehu posledných hodín prioritného obdobia. V takomto prípade musí zabezpečiť prípravu nevyhnutných zariadení na podanie prihlášky v primeranej lehote ešte pred uplynutím prioritného obdobia. Napríklad, ak sa prihlasovateľ/zástupca rozhodne podať prihlášku elektronicky, potrebuje dobre fungujúci počítačový systém, inštalovaný najnovší softvér na podanie prihlášky a digitálny certifikát, spoľahlivé pripojenie k internetu, dostatočné znalosti o používanom softvéri a v prípade podania prihlášky faxom dobre fungujúci fax.

Ak je prihlasovateľ/zástupca zodpovedný a má skúsenosti s technickými problémami pri podaní prihlášky, prihlasovateľ/zástupca by mal využiť všetky alternatívne prostriedky na včasné podanie prihlášky (napr. osobné doručenie, doručenie expresnou poštou, faxové podanie miesto elektronického, použitie iného faxu, odoslanie na iné faxové číslo príslušného prijímacieho úradu).

9. Problémy s poštovými službami

Ak pre chybu poštových služieb prihlasovateľ/zástupca nepodá medzinárodnú prihlášku v prioritnom období, prijímací úrad zisťuje, či bola prihláška zaslaná najmenej päť dní pred uplynutím prioritného obdobia, ako to stanovuje pravidlo 82.1 PCT. Prihlasovateľ/zástupca môže využiť kritérium „due care“, ak bola prihláška podaná včas, za bežných okolností a poštové meškanie bolo nepredvídateľné.

10. Vyššia moc

Udalosť vyššej moci znamená vonkajšie, nepredvídateľné alebo nevyhnutné okolnosti mimo kontroly prihlasovateľa/zástupcu. Za takéto udalosti sa považujú katastrofy ako hurikány, výbuchy sopky, zemetrasenia, medzinárodné konflikty a vojna. Všeobecne platí, že takéto okolnosti znemožňujú prihlasovateľovi/zástupcovi podať medzinárodnú prihlášku

včas a že k oneskoreniu podania došlo aj napriek náležitej starostlivosti, ktorú si vyžadovali okolnosti. V tomto prípade sa dá konštatovať, že kritérium „due care“ bolo splnené. Prihlasovateľ/zástupca však musí preukázať, že okolnosti sa nedali predvídať a nebolo možné sa im vyhnúť.

Rozhodnutie a oznámenie rozhodnutia prijímacieho úradu

O rozhodnutí prijímacieho úradu o žiadosti na obnovenie práva na prioritu informuje úrad prihlasovateľa a vo svojom oznámení uvedie nielen to, na základe akých podkladov rozhodol, ale aj kritérium, na ktorom je rozhodnutie založené. Zároveň zašle kópiu rozhodnutia Medzinárodnému úradu WIPO spolu s celou korešpondenciou s prihlasovateľom.

Konanie v určenom/zvolenom úrade

1. Účinnosť rozhodnutia prijímacieho úradu

Ak prijímací úrad obnovil právo na prioritu na základe kritéria „due care“, rozhodnutie bude účinné v každom určenom štáte, pokiaľ určený úrad nezistí, že neboli splnené podmienky na obnovenie práva na prioritu.

Určený úrad môže prehodnotiť rozhodnutie prijímacieho úradu, iba ak má odôvodnené pochybnosti o jeho rozhodnutí. V prípade zamietnutia žiadosti o obnovenie práva na prioritu prijímacím úradom žiadny určený úrad, v ktorom vstupuje prihláška do národnej/regionálnej fázy konania, nie je viazaný rozhodnutím prijímacieho úradu a môže považovať túto žiadosť, akoby bola predložená jemu (určenému úradu), pravidlo 49ter.1(f) PCT.

2. Obnovenie práva na prioritu určeným úradom

Ak prijímací úrad zamietol žiadosť o obnovenie práva na prioritu, prihlasovateľ má nádej, že bude konanie úspešné po vstupe do národnej/regionálnej fázy. V takomto prípade má určený/zvolený úrad právo rozhodnúť, či prihlasovateľ spĺňa kritériá na obnovenie práva na prioritu v zmysle jeho vnútroštátneho práva a rozhoduje v tejto veci on.

Konanie pred Úradom priemyselného vlastníctva SR z pohľadu prijímacieho úradu

Úrad priemyselného vlastníctva SR vo svojej praxi uplatňuje kritérium „due care

– **napriek náležitej starostlivosti, ktorú si vyžadovali okolnosti**“, preto v prípade konania o žiadosti na obnovenie práva na prioritu bude pri konaní prihliadať na skutočnosti uvedené v tomto príspevku v bodoch 1 – 10 a na základe podkladov zaslaných prihlasovateľom alebo zástupcom rozhodne, či obnoví, alebo neobnoví právo priority z prvej prihlášky.

Rozhodnutie ÚPV SR na základe kritéria „due care“ bude účinné v každom štáte, ktorého národné zákonodarstvo uplatňuje kritérium „unintentional“ alebo obidve kritériá.

Ak ÚPV SR neuzná dôvody uvedené prihlasovateľom, všetky lehoty v priebehu medzinárodnej fázy konania sa aj napriek tomu budú počítať od dátumu priority, ktorú uviedol prihlasovateľ. Ten má potom možnosť požiadať o obnovenie práva na prioritu pri vstupe do národnej/regionálnej fázy konania, ak to príslušná legislatíva dovoľuje.

Konanie pred Úradom priemyselného vlastníctva SR z pohľadu úradu určeného/zvoleného

Zákon č. 435/2001 Z. z. o patentoch, dodatkových ochranných osvedčeniach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (patentový zákon) vychádza z ustanovení PLT a v rozhodovaní podľa § 52 zákona č. 345/2001 Z. z. úrad uplatňuje vo svojej praxi kritérium „due care“. To znamená, ak medzinárodná prihláška s uplatňovanou prioritou, ktorá jej bola priznaná na základe kladného rozhodnutia prijímacieho úradu podľa pravidla 26bis.3 PCT založenom na kritériu „due care“, vstúpi do konania v ÚPV SR podľa § 57 ods. 3 zákona č. 345/2001 Z. z., ÚPV SR v prípade pochybností má právo, v zmysle pravidla 49ter.1 PCT **Účinnosť obnovenia práva na prioritu prijímacím úradom**, ods. 3 (c) PCT, preskúmať rozhodnutie prijímacieho úradu (§ 36 ods. 5 zákona č. 345/2001 Z. z.).

Rozhodnutie prijímacieho úradu nebude účinné, ak ÚPV SR zistí, že neboli splnené podmienky na to, aby sa obnovilo právo priority. V zmysle pravidla 49ter.1(d) PCT ÚPV SR to oznámi prihlasovateľovi, v rozhodnutí uvedie dôvody svojich pochybností a umožní mu, aby sa vyjadril v primeranej lehote k zisteným dôvodom, na základe ktorých má byť žiadosť zamietnutá (§ 52 ods. 6 zákona č. 345/2001 Z. z.). V opačnom prípade ÚPV SR rozhodnutie prijímacieho úradu akceptuje.

V prípade **negatívneho rozhodnutia prijímacieho úradu o žiadosti o obno-**

venie práva priority ÚPV SR postupuje v zmysle pravidla 49ter.2 PCT **Obnovenie práva na prioritu určeným úradom**. To znamená, že ÚPV SR na základe žiadosti prihlasovateľa má právo podľa pravidla 49ter.2 PCT obnoviť právo priority, ak zistí, že sa vyhovelo kritériu „due care“, a pri skúmaní splnenia podmienok bude postupovať v zmysle uvedených bodov 1 – 10.

Žiadosť podľa ods. (b) pravidla 49ter.2 PCT musí prihlasovateľ podať v lehote jedného mesiaca od príslušnej lehoty podľa článku 22 (t. j. v lehote do 32 mesiacov od dátumu priority, pretože lehota na vstup do národnej fázy konania v ÚPV SR je 31 mesiacov od dátumu priority). Okrem toho musí prihlasovateľ zdôvodniť, prečo nepodal medzinárodnú prihlášku v prioritnom období, doložiť vyhlásenie alebo dôkaz podporujúci jeho stanovisko a spolu so žiadosťou zaplatiť správny poplatok.

Nezlučiteľnosť národnej legislatívy členských štátov PCT s pravidlom 49ter.1 a 2 PCT

Niektoré zmluvné štáty PCT⁶ ešte stále uvádzajú nezlučiteľnosť národnej legislatívy s pravidlami 49ter.1 a 49ter.2 PCT. Z uvedeného dôvodu by mali byť prihlasovatelia opatrní, ak majú záujem o udelenie patentu v určených/zvolených úradoch týchto štátov, pretože pri konaní o medzinárodnej prihláške sa právo priority nebude brať do úvahy aj napriek tomu, že bolo obnovené prijímacím úradom na základe žiadosti prihlasovateľa. Ak chcú byť **prihlasovatelia úspešní, musia dodržať lehotu 12 mesiacov na podanie medzinárodnej prihlášky**, v opačnom prípade toto právo stratia.

IS IT POSSIBLE TO RESTORE THE PRIORITY RIGHT ALSO AFTER THE PRIORITY PERIOD?

HLADKÁ, L.

Possibility to restore the priority right in case that an international application was filed after expiration of a twelve-month priority period. Using the criteria of „due care“ and „unintentional“ and their application in practice of receiving and designated/elected offices under the Patent Cooperation Treaty (PCT). Conditions for meeting the criterion „due care“ to restore the priority right. Restoration of the priority right by the Industrial Property Office of the Slovak Republic in its capacity as a receiving, designated or elected office. National legislation incompatibilities of PCT member states with the Rule 49ter.1 and 2.

6 www.wipo.int/pct/en/texts/reservations/res_incomp.html, zoznam štátov, ktoré uvádzajú nezlučiteľnosť legislatívy s pravidlom 49ter.1 a 2 PCT k 20. 8. 2013.

Pohnime rozumom! – 28. časť

Heuréka!

Ing. Štefan HOLAKOVSKÝ
patentová a známková kancelária GENiUM®, Bratislava

MVDr. Peter HOLAKOVSKÝ
Veľký Šariš

V našom seriáli sa snažíme sprístupňovať metódy tvorivého myslenia. Niekoľko predošlých pokračovaní sme zamerali na zvýraznenie toho, že príroda je nevyčerpatelným zdrojom poznatkov, nápadov a už odskúšaných riešení pre vedcov, vynálezcov, technikov, ale aj pre všetkých tvorivých ľudí.

Teraz sa pozrieme na to, čo je to heuristika a ako sa dajú heuristické postupy využiť pri riešení najmä technických problémov. Ponúkame vám viacero príkladov využitia takýchto postupov v technike. Nezabudneme však ani na ukážky toho, ako príroda prakticky použila princípy skoro úplne zhodné s heuristickými postupmi, ktoré z historického hľadiska iba nedávno objavili, sformulovali a kategorizovali vedci venujúci sa výskumu tvorivosti.

Obr. 1 Archimedes na obraze od talianskeho maliara Domenica Fettiho¹

Už Archimedes zvolal: „**HEURÉKA!**“, keď objavil zákon o nadľahčovaní telies. Odvtedy milióny vynálezcov a tisíce objaviteľov mohli zakričať to isté. Zvolanie heuréka sa zvykne prekladať ako „**našiel som – objavil**“ alebo „**našiel som to**“, prípadne aj „**už to mám**“.

Ak si zoberieme na pomoc literatúr, zistíme, že slovo heuristika má starogrécky pôvod, ale jeho význam z dnešného pohľadu nie je ešte celkom jednoznačne vymedzený.

V Technickom náučnom slovníku² sa dozvieme toto:

– **heuristika**, veda o metódach a pravidlách objavovania a vynaliezania. Heuristika študuje pravidlá, pomocou ktorých možno získať nové poznatky. Systematická heuristika skúma, ako zvýšiť účinnosť myšlienkových pracovných postupov realizovaných jedincami alebo kolektívmi. Pokračovaním a prekonaním tradičnej heuristiky je tvorivá heuristika, ktorá buduje cestu k riešeniu problémov plánovito, systémovo a systematicky. Využíva poznatky teórie informácií, teórie systémov, experimentálnej psychológie, neurofyziológie, logiky, matematiky a filozofie. Heuristické metódy sú založené na intuícii a logickom myslení, využívajú metódu pokusov a omylov, metódy Monte Carlo, metódy simulácie a experimentu. Moderné metódy systémovej heuristiky vychádzajú z teórie systémov.

V Slovníku cudzích slov³ zistíme, že **heuristika** je:

1. odb. umenie objavovať (ars inveniendi), metodický návod, pomocou akých optimálnych prostriedkov a postupov nájsť nové (myšlienky, fakty a pod.),

„Dajte mi pevný bod
a pohnem zemeguľou aj nehom.“

(Archimedes)

2. hist. metóda získavania, zhromažďovania a triedenia historických prameňov a informácií,
3. kyb. spôsob zápisu programu pre samostatnú počítač, heuristické programovanie; heuristický príd.

Obr. 2

Urobme si teraz malú exkurziu do histórie a pripomeňme si najzaujímavejšie myšlienky významných mysliteľov súvisiace s tvorivou činnosťou.

Už **Ptolemaios** navrhol, aby sa z rovnocenných alternatívnych sústav uprednostnili tie, ktoré sú najjednoduchšie.

Bacon tvrdil, že ak niekto chce začať s istotou, skončí pochybnosťou, ale ak sa uskromní a začne neistotou, skončí s istotou.

1 <http://cs.wikipedia.org/wiki/Archim%C3%A9d%C3%A9s>

2 Technický náučný slovník, II. diel, 2. vydanie, Praha, 1982.

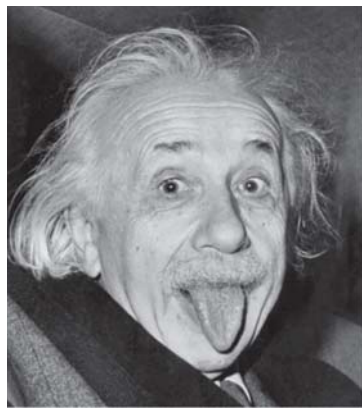
3 Akademický slovník cizích slov. Academia Praha. Druhé, doplnené a upravené slovenské vydanie. SPN, 2005.

Gauss bol presvedčený, že k niektorým svojim všeobecným myšlienkam dospel pomocou plánovitého „ohmatávania“.

Boltzman zdôrazňoval, že je potrebné poskytnúť širokú cestu každému smeru a odstrániť akýkoľvek dogmatizmus.

Vant Hoff odporúčal zostavovať prehľady možných prípadov (tento postup má blízko napríklad k metóde *morfologická analýza* – poznámka Š. H.) a z nich potom urobiť určitý výber.

Mendelejev radil: „Vždy sa dokážte na vec pozrieť aj z opačného stanoviska. V tom je skutočná múdrosť.“

Obr. 3 Albert Einstein⁴

Einstein (aj napriek tomu, že pojem heuristika využil už v názve článku pre časopis *Annalen der Physik* v roku 1905) prekvapujúco predpokladal, že neexistuje metóda, ktorú by bolo možné osvojiť si a systematicky využívať pri hľadaní princípov. Svedčia o tom aj jeho výroky: „... *nieť logickej cesty, ktorá by viedla k všeobecným základným zákonom...*“ alebo: „*Ak sa chcete od teoretických fyzikov dozvedieť niečo o metódach, ktoré používajú, nepočúvajte ich slová, ale držte sa ich činov.*“ (Caude. R. Comment étudier un problème. Paríž 1968.)

Polya sa na heuristiku pozeral viac z didaktického a historického hľadiska, keď ju definoval ako vedu, ktorá sa usiluje zvládnuť problém riešenia problémov, najmä tie myšlienkové postupy, ktoré sú v tomto smere najčastejšie užitočné. Dodáva tiež, že heuristika skúma konanie človeka pri riešení problémov.

Descartes vo svojom nedokončenom diele *Pravidlá na vedenie rozumu* spomína, že sa pokúšal sám dospieť k už známym ob-

javom bez toho, že by poznal postup alebo zdôvodnenie od ich autorov. Uvedomoval si, že pritom využíva určité pravidlá, ktoré mu potom pomáhajú aj pri riešení ďalších problémov. Svoj názor formuloval dosť ostro, keď povedal, že je: „... *oveľa lepšie nikdy nemyslieť na hľadanie pravdy o nejakej veci, ako to robiť bez metódy.*“ Pokúsil sa tiež sformulovať metódu, v ktorej do 18 bodov zhrnul „pravidlá na pomoc pri hľadaní mnohých ďalších právd“.

V 18. pravidle sú zaujímavé jeho štyri metodické princípy:

1. Nepriať za pravidlo nič, čo nie je celkom jasné, t. j. vyhnúť sa prenáhlenosti a predpojatosti.
2. Každý zo skúmaných problémov rozdeliť na toľko častí, koľko je potrebné na ich lepšie riešenie.
3. V poznaní začať od najjednoduchších predmetov a postupne prechádzať k najzložitejším.
4. Robiť úplné zoznamy a také všeobecné prehľady, aby sme si boli istí, že sme nič nevynechali (morfologická analýza).

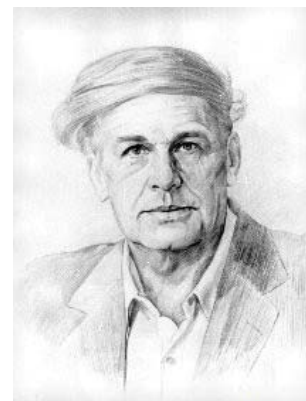
Aj **Galileo Galilei** sa snažil sám sa dopracovať k tomu, o čom počul, že vynášli iní. Dokazuje to aj jeho úvaha potom, čo sa dopočul, že v Holandsku zostrojili ďalekohľad⁵. „*Tento prístroj je nepochybne vytvorený pomocou skiel, jedného alebo viacerých. Jedno je málo. Sklo môže byť buď vypuklé, alebo duté. Duté sklá pozorované predmety zmenšujú, vypuklé ich zväčšujú, ale robia ich matnými a nejasnými. Jedno sklo je teda neúčinné; keď som prišiel k spojeniu dvoch rovnakých skiel, došiel som k záveru, že ani pomocou takého spojenia nedosiahnem to, čo očakávam. Preto som sústredil svoje pokusy na preskúmanie toho, čo sa stane, ak spojíme dve rôzne sklá – jedno vypuklé a jedno duté, a dospel som k výsledku, ktorý som hľadal.*“

Veľkú myšlienku sformuloval aj **Leibnitz**, keď **vyhlásil, že existuje niečo dôležitejšie ako najväčšie objavy, a to práve poznanie metódy, ako sa k nim má dospieť.**

V literatúre (aj na internete) nájdeme pojem heuristika napríklad v nasledujúcich spojeniach: heuristické metódy, heuristické postupy, heuristické procedúry, heuristické metódy rozhodovania, heuristické algoritmy, antivírová heuristika, heuristika muzikologická, heuristické a analytické usudzovanie, matematická heuristika, heuristický problém, heuristické pravidlá, heuristické programovanie, heuristický problém, heuristický počítač.

Proces riešenia technických problémov je procesom tvorivým, jedinečným. V tomto procese hrá veľkú úlohu tvorivá schopnosť riešiteľov a často i náhoda. Hoci sme zažili obdobia, keď sa aj rozvoj vynálezcovstva a zlepšovateľstva plánoval pomocou nárastu medziročných koeficientov, bol a možno aj je vžitý názor, že tvorivú činnosť nemožno plánovať, riadiť, algoritmizovať. Pozrime sa na to podrobnejšie.

Pokúsime sa heuristiku priblížiť prostredníctvom niekoľkých vybraných postupov, ktoré možno efektívne aplikovať pri riešení (najmä) technických problémov. Využijeme pritom znalosti z metód **TRIZ** (Teória riešenia izobretateľských zadač) a **ARIZ** (Algoritm riešenia izobretateľských zadač).

Генрих Саулович

Obr. 4 Genrich Saulovič Altšuller⁶

Autorom tejto jednej z najkomplexnejších metód riešenia problémov je **Genrich Saulovič Altšuller**. Altšuller sa už v mladosti začal venovať vynálezaniu (prvý patent získal, keď mal 14 rokov). Ako vynálezca rýchlo pochopil, že aj tvorivé myslenie možno zefektívniť. Neskôr sa vo svojich výskumoch snažil odhaliť príčiny dobrých aj zlých technických riešení. **Zovšeobecnil tvorivé skúsenosti tisícov úspešných vynálezcov.**

Neschodnou sa ukázala cesta získavania tvorivých skúseností priamo od vynálezcov. Len málokto vedeli reprodukovať svoje myšlienkové postupy pri riešení problémov. Ukázalo sa, že väčšina postupovala náhodne, bez použitia nejakých metód. Altšuller sa preto zamerl na prieskum výsledku tvorivého myslenia v oblasti techniky – vynálezu. **V prvej fáze preskúmal viac ako 5-tisíc patentových spisov.** Výsledkom jedného z najrozsiahlejších empirických prieskumov vynálezov bola **klasifikácia**

4 Arthur Sasse/AFP/Getty Images – www.npr.org/blogs/13.7/2011/09/28/140839445/is-einstein-wrong

5 ORLOV, V. *Traktat o v dochnovenii, roždajuščem velikije izobretenija*. Moskva, 1964.

6 www.hcmus.edu.vn/cstc/En/About/Our_Teacher.htm

technických rozporov a klasifikácia heuristických postupov (princípov), ktorými možno efektívne jednotlivé typy rozporov prekonať. Postupne sa mu podarilo (aj napriek značným problémom) spolu s ďalšími nadšencami preskúmať viac ako 40-tisíc patentových spisov, čo bolo výborným základom presadzovania a zdokonaľovania tejto mimoriadne účinnej metódy.

Prevratnosť Altšullerovho algoritmu vynaliezania spočíva v tom, že z procesu riešenia technických problémov vytvára programovanú kreatívnu činnosť, v ktorej sa striedajú a dopĺňajú **logické aj fantazijné myšlienkové operácie**.

ARIZ je súbor pokynov na vykonávanie jednotlivých tvorivých myšlienkových operácií. Tie riešiteľ (vynálezca) vykonáva postupne, po krokoch – algoritmicky. Metóda je okrem iného unikátna tým, že priamo vyzýva jej používateľov, aby ju vylepšovali. ARIZ 61 obsahoval 15 krokov, ARIZ 68 už 25 krokov. ARIZ 77 obsahuje 31 krokov a proces tvorenia je usporiadaný do siedmich etáp. Súčasťou metódy sú i špeciálne pomôcky, najmä **súbor heuristických postupov** na prekonávanie fyzikálnych rozporov. ARIZ 77 ponúka 23 heuristických postupov. Ich využívanie je rozpracované až na úroveň odporúčacej tabuľky. **Tabuľka heuristických postupov** pomáha pri výbere vhodných postupov na odstraňovanie technických rozporov. V niektorých ďalších pokračovaniach nášho seriálu si túto metódu priblížime podrobnejšie.

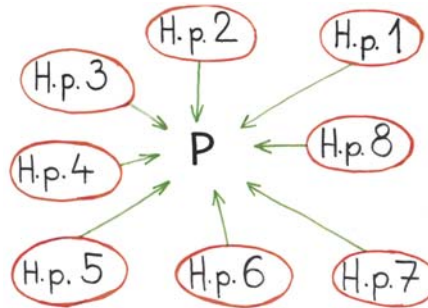
V tomto pokračovaní nášho seriálu využijeme to, že sám **Altšuller odporúča jeho metódu adaptovať a vylepšovať**. Teraz ju využijeme iba na to, aby sme naznačili trochu konkrétnejšie, čo sú to heuristické postupy v nadväznosti na TRIZ/ARIZ. Z ARIZ 77 vyberieme postupne niekoľko heuristických postupov (vzhľadom na užší výber nebude ich číslovanie totožné s číslovaním v ARIZ 77). Jednotlivé **postupy doplníme o ďalšie príklady** (aj z vlastnej vynálezcovskej praxe) a našim prínosom možno bude i to, že ponúkneme adekvátne príklady z prírody.

Heuristické postupy

Predstavme si, ako postupuje klasický vedec, výskumník, konštruktér pri riešení problému **P**. Čo urobí? Zamyslí sa, preštuduje dostupnú literatúru (niekedy aj patentovú), doplní si svoje doteraz získané vedomosti a skúsenosti... a zistí, ako sa to robilo doteraz. V jeho mysli sa začne udomáčňovať tzv. „vek-

tor zotrvačnosti myslenia“. Už bude vedieť, ako by mal postupovať tak, aby si neurobil hanbu nejakým „uleteným“ riešením. Vykoná pár myšlienkových pokusov a buď nájde riešenie, alebo napíše zdôvodnenie, prečo sa to nedá.

V prípade využitia heuristických postupov mu už samotné oboznamovanie sa s jednotlivými postupmi a príkladmi núka netradičné pohľady na problém a predkladá aj nejaké všeobecné praxou overené riešenia. Nenásilne mu pritom pomáha rozbiť jať „vektor zotrvačnosti myslenia“.

Obr. 5 Schéma využitia heuristických postupov

Pri použití tejto metódy si riešiteľ prečíta Heuristický postup č. 1 (**H. p. 1**), ktorý mu ponúka niekoľko nových pohľadov na riešenie problému. **Rozdelenie – zjednotenie** v najrozličnejších podobách bolo využité v mnohých riešeniach na úrovni vynálezov.

Ani vtedy, keď sa riešiteľovi zdá, že našiel správne riešenie, neprestáva uvažovať. Postupne si prečíta ďalšie heuristické postupy a necháva sa inšpirovať (H. p. 2, H. p. 3, H. p. 4, H. p. 5, H. p. 6, H. p. 7...) Ak mu napadnú nejaké riešenia, zaznamenáva si ich a prípadne ich kombinuje s ďalšími nápadmi. Ak takto postupuje, zvyšuje sa predpoklad, že nájde zaujímavé netradičné riešenie mimo vektora zotrvačnosti myslenia.

Prax dokazuje, že takéto univerzálne postupy sú prekvapujúce práve tým, že **núkajú nové nápady** nezávisle od toho, aký problém sa práve rieši. Sú vlastne univerzálnym výberom, ktorý zvyšuje pravdepodobnosť nájdenia riešenia daného problému.

V rámci výcvikov manažérov spoluautor príspevku (Š. H.) odskúšal aj ním modifikovanú metódu heuristických postupov, ktorú nazval **Transfer heuristických postupov**. Táto metóda bola založená na využití heuristických postupov núkajúcich príklady z techniky pri hľadaní analogických riešení netechnických manažérskych problémov.

Cvičenia potvrdili, že heuristické postupy sú užitočné bez ohraničení na oblasť, disciplínu, smer či odbor, v ktorom problém je, alebo kde by sa očakávali jeho riešenia.

Na praktické odskúšanie metódy heuristických postupov sme pre vás pripravili výber postupov, o ktorých vieme, že boli vo vývoji techniky veľakrát použité, a to aj bez toho, aby ten, kto ich použil, vedel niečo o heuristike.

Jednotlivé postupy majú viacero základných možností, ktoré sa prípadne delia na ďalšie, a sú pri nich uvedené vybrané príklady z praxe. Máme odskúšané, že pri riešení ľubovoľných problémov pomôže, ak prejdete jednotlivými krokmi a príkladmi (aj keď možno zdanlivo formálne). Snažte sa zamýšľať nad tým, či by sa nedal postup využiť pri riešení problému, ktorým sa práve zaoberáte. Príklady vás budú nútiť (v dobrom slova zmysle) pozerat' sa na problém z iného zorného uhla ako doteraz. To môže pomôcť pri nachádzaní nových riešení nezaťažených, už spomínaným, „vektorom zotrvačnosti“ myslenia.

Heuristický postup č. 1 Rozdelenie – zjednotenie

a/ Rozdeliť na časti

Napríklad:

- Stany.
- Šupiny – rohovinové platničky ako vzor segmentovaného brnenia.

Obr. 6 Pásavec štetinový – pravzor segmentového (deleného)brnenia⁷

- Brnenie.

Obr. 7
Lahké segmentované brnenie, ktoré používali nin-džovia.⁸

7 www.zoobratislava.sk/?fotogaleria-1&galeria=pasavec-stetinaty&obrazok=13

8 <http://konoha.fjfi.cvut.cz/?q=ninja-v-realite2>

Obr. 8 Moderný transportér⁹ má delené (segmentované) brnenie – ako pásovec

- Skladací meter („colštok“).
- Lode s hermeticky uzatvárateľnými komorami.
- Keď som (Š. H.) pred rokmi pracoval v BAZ (Bratislavské automobilové závody) na vývoji výfukových systémov, hlavným problémom bolo, že po návrhu výfuku trvalo niekedy aj viac ako rok, kým sa myšlienka premenila na funkčný výfuk, ktorého vlastnosti sme mohli zmerať. Navrhli sme stavebnicu (rôzne plášte, priehradky, rúrky, spojky), ktorá umožňovala zrealizovať naše nápady aj skôr ako za hodinu. Vďaka tomu sa nám podarilo vyvinúť výfukové systémy, ktoré umožnili vývoz nakladačov UNC 151 do viac ako 20 krajín. Taktiež sme vyvinuli výfuky pre ťahače návesov LIAZ, ktoré mali lepšie parametre ako porovnávané zahraničné výfuky od firiem Donaldson a Eberspacher.
- Maskovanie rozdelením jednofarebnej plochy na farebné časti, zebra, chameleón, chobotnica a veľa ďalších druhov zvierat.
- Chrbtica – rozdelenie na množstvo stavcov jej dáva pružnosť a ohybnosť.
- Umelé srdce – namiesto jedného orgánu dve čerpadlá.
- Väčšina konštruktérov umelej náhrady srdca sa snažila o vytvorenie mechanickej kópie živého orgánu. Z toho dôvodu aj umelé srdcia pozostávali z komôr, predsiení a chlopní. Prelom v tejto oblasti nastal nedávno, keď českí lekári vytvorili funkčnú umelú náhradu srdca pozostávajúcu z dvoch mechanických čerpadiel.¹⁰
- Čerpadlo umelého srdca môže byť aj príkladom zjednotenia srdcovej predsieň a komory.

b/ Zväčšiť stupeň rozdelenia

Napríklad:

- Kníhtlač – pečiatka – písací stroj – ihličková tlačiareň – laserová tlačiareň.
- Šrapnel.
- Vlákno – mikrovlákno.

- Zvyšovanie rozlišovacej schopnosti displejov a skenerov zmenšovaním reprodukovateľných, resp. snímaných bodov je tiež zväčšovaním stupňa rozdelenia.

c/ Oddeliť nežiaducu časť, zvýrazniť potrebnú časť

Napríklad:

- Odpojiteľné ťahače.
- Odpojiteľný použitý raketový motor.
- Zrážky lietadiel s vtákmi pri pristávaní alebo štarte spôsobili viacero ťažkých katastrof. Na niektorých letiskách na odpláštenie vtákov používajú vycvičené dravce (sokoly, jastraby, orly...). V USA patentovali spôsob na zastrašovanie vtákov v blízkosti letísk. Spôsob je založený na tom, že z reproduktorov rozmiestnených okolo štartovacích a pristávacích dráh počuť krik vylákaných vtákov, ktorý bol predtým nahraný. Oddelenie poplašného vtáčieho kriku od jeho nositeľa, následné zosilnenie a vysielanie z reproduktorov je vlastne využitím Heuristického postupu č. 1.
- Jašterica – oddelenie chvosta – falošný cieľ.
- Hlavonožce – oblak farbiva ako falošný cieľ.

d/ Zjednotiť rovnocenné objekty do spoločného systému

- Reťaz, lano, retiazka.
- Vozne vlaku.
- Píla, reťazová píla.
- Tehly – kvádre – panely – múr.
- Hrebeň – kefa.
- Zoskupovanie zvierat do krdľov, stád a húfov zvyšuje bezpečnosť jedinca.
- Pancier korytnačky – spojenie rohovitých doštičiek do jedného celku – prazvor zjednoteného brnenia.

Obr. 9¹¹

Obr. 10 Tank s jednotným brnením¹²

- Chrup – rad zubov.
- Aj teleskopické antény, ďalekohľady, objektívy využívajú zjednotenie rovnocenných objektov do spoločného systému. Používa sa pritom aj jeden z ďalších heuristických postupov.
- Toaletný papier bol niekedy balený tak, že jednotlivé listy boli preložené, poskladané na seba a spoločne zabalené. Trvalo dosť dlho, kým niekto prišiel na to, že bude ekonomickejšie a praktickejšie toaletný papier vyrábať v kotúčoch s perforovaním umožňujúcim odtrhnutie potrebných kúskov. Keď si uvedomíme, že ide o predmet dennej (s)potreby a predstavíme si vyrábané množstvá, iste oceníme tento princíp rozdelenia – zjednotenia.

Obr. 11 Kotúčové balenie toaletného papiera

Toaletný papier bol dlho vyrábaný ako jednovrstvový (najprv skladaný, neskôr rolovaný). Potom niekto prišiel s ďalším praktickým nápadom vyrábať ho viacvrstvový. Možno ani nevedel, že využil heuristický postup: zjednotiť rovnocenné objekty do spoločného systému. Spoločné balenia 2, 4, 6, 8... roliek toaletného papiera je ďalším využitím tohto heuristického postupu.

Obr. 12 Viacvrstvový toaletný papier

- Včelí plást je ukázkou geniality prírody. Usporiadanie šesťuholníkových komôrok predstavuje najefektívnejšie využitie stavebného materiálu. Toto zjednotenie rovnocenných objektov do spoločného systému má aj ďalšie výhody – napríklad ľahkosť, odolnosť a vysokú pevnosť. To už pár desaťročí využívajú konštruktéri automobilov a lietadiel, ale aj stavbári.
- Pri vývoji výfukov v BAZ sme sa snažili dosiahnuť požadované parametre čo najmenším počtom jeho dielov. O jednom

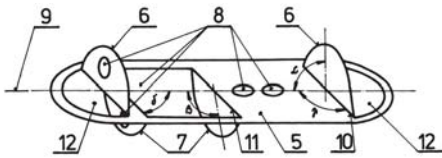
9 http://img.cas.sk/img/11/article/428849_namer-transporter-izrael.jpg

10 Pozri napr. Holakovský, Š., Holakovský, P. Pohnime rozumom! – 26. časť; Bionika a ľudské telo. In *Duševné vlastníctvo*, 2012, roč. XVI, č. 4, s. 27-28.

11 www.korytnackysk/files/img/poda0.jpg

12 http://images1.wikia.nocookie.net/_cb20110120041639/turtledove/images/thumb/8/80/T34.jpg/300px-T34.jpg

z týchto prístupov svedčí aj riešenie, ktoré bolo chránené autorským osvedčením SK 198719, pri ktorom som navrhol (Š. H.) všetky vnútorné diely zjednotiť do jedného spoločného objektu. Kompletizácia a výroba by bola podstatne jednoduchšia ako klasickým postupom. Výhody by sa uplatnili najmä pri výrobe veľkého množstva a pri využití robotov.

Obr. 13 Tlmič výfuku (AO 198719) autor/pôvodca Ing. Š. Holakovský

- Keramické platničky sú základom konštrukcií tepelných štítov raketoplánov. Výhodou takéhoto tepelného štítu je, že po výmene poškodených (opotrebovaných) platničiek je znova použiteľný.

Obr. 14 Tepelný štít raketoplánu zložený z keramických platničiek¹³

e/ Časovo zjednotiť operácie

Napríklad:

- Výrobný pás.
- Strelba cez vrtuľu.
- „Zelená vlna“.
- Počítačové siete.
- Princíp filmovej techniky.
- Princíp videotechniky.

3D tlačiarne – rozdelenie, zjednotenie a časové zjednotenie operácií

Pri 3D tlači sa využíva Heuristický postup č. 1 dokonca až v troch verziách. Materiál, z ktorého 3D tlačiarne objekty tlačí, je väčšinou vo forme prášku alebo tekutiny. Tento materiál sa najprv **rozdelí** na drobné čias-

točky prášku alebo kvapôčky tekutiny, ktoré sa nanášajú v tenkej vrstve. Potom nasleduje ich **zjednotenie** (spojenie) pomocou tepla, svetla (laser, UV) alebo chemickej reakcie. Celý tento proces musí byť časovo presne zosynchronizovaný, čo je heuristický postup – **časové zjednotenie operácií**.

Obr. 15 Dýza raketového motora vyrobená 3D tlačiarňou¹⁴

Už niekoľkokrát sme sa divili, na aké rôzne účely je možné použiť 3D tlač. Spočiatku to vyzeralo tak, že sa pomocou nej budú dať tlačiť iba hračky alebo drobné úžitkové predmety, prípadne ich časti. Situácia v tejto oblasti sa však mení každým dňom, a to, o čom sme písali pred pár dňami, dnes už neplatí. Výrazne sa zmenili rozmery 3D tlačiarne, ale i materiály používané na tlač. 3D tlačiarne už dokážu vytlačiť pevnejšie a rozmernejšie predmety, žive tkanivá, ba dokonca aj stavby.

Nedávno obiehala médiami informácia o funkčnej zbrani vytlačenej na 3D tlačiarne. Najnovšia správa o 3D tlači však určite prekonáva všetky predstavy o tom, na čo sa dá 3D tlač využiť. S novinkou prišla kozmická agentúra NASA. Výroba zložitých súčiastok pre rakety a iné kozmické zariadenia si vyžaduje zložitú technologickú operáciu, náročnú na čas a ich výroba je drahá. Napríklad tradičná výroba dýzy raketového motora trvá šesť mesiacov a stojí 10-tisíc dolárov. Je to zložitý zariadenie s piatimi zvarmi, náročný na presné opracovanie. Počas prevádzky raketového motora musí dýza odolávať teplote 3300 °C, ktorá vzniká pri horení kyslíka a vodíka. Tím inžinierov z NASA nedávno vykonal skúšky prototypov dýz vyrobených na 3D tlačiarne metódou selektívneho laserového tavenia. Pri doterajších testoch sa ukázalo, že dýzy vyrobené 3D tlačou nie sú horšie, ako tie, ktoré boli vyrobené doterajšími postupmi. Aj po 11 zážihových testoch pri teplote horenia vodíka a kyslíka zostali v takom dobrom stave, že budú podrobené ďalším testom ich odolnosti. Čas potrebný na výrobu dýzy sa pri 3D tlači skrátil zo 6 mesiacov na 3 týždne a výrobná cena sa znížila na menej ako polovicu.¹⁵

Záverom si dovoľme podotknúť, že táto, mimo bývalého Sovietskeho zväzu, pomerne málo známa metóda (TRIZ/ARIZ) si po roku 1990 rýchlo získala popularitu vo svete. Využívajú ju napríklad firmy Hitachi, Mitsubishi, Motorola, NASA, Procter & Gamble, Philips, Samsung, Siemens...¹⁶

Na Slovensku sme ju propagovali už v osemdesiatych rokoch. V niektorých ďalších pokračovaniach seriálu Pohnime rozumom! si o nej povieme viac.

Literatúra a internetové zdroje¹⁷

- ALTŠULLER, G. S. *Algoritmy izobretenij*. Moskva : Moskovskij rabočij, 1973.
- ALTŠULLER, G. S. *Tvorčestvo kak točnaja nauk*. Moskva : Sovjetskoje radio, 1979.
- ALTŠULLER, G. S., SELJUCKIJ, A. B. *Krylja dlja Ikara*. Petrozavodsk : Karelija, 1980.
- BENEŠ, J., HOLAKOVSKÝ, Š. *Metodika TRIZ pri riešení technických problémov. In Aktuálne otázky teórie a praxe vynálezcovstva*. Bratislava, 1984.
- HOLAKOVSKÝ, Š. *Metódy zvyšovania produktivity technickej tvorivej práce*. Bratislava : Inštitút pre výchovu vedúcich pracovníkov SLOVCHÉMIA, 1987.
- Technický náučný slovník*. II. diel. 2. vydanie. Praha, 1982.
- Slovník cudzích slov* (Druhé, doplnené a upravené slovenské vydanie. SPN, 2005. Preklad z Akademického slovníka cizích slov, Academia Praha.)
- ORLOV, V. *Traktat o vdohnovenii, roždajuščem velikije izobretenija*. Moskva, 1964.
- <http://cs.wikipedia.org/wiki/Archim%C3%A9d%C3%A9s>
- www.triz.cz/z-prirodnich-ved-do-techniky-a-zpet-podle-triz/
- www.hmat.sk/technologie/laser-sintering-eos
- http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:Discovery%27s_heat_shield.jpg
- www.xtriz.com/publications/AccelerateInnovationWithTRIZ.pdf

Obrázok č. 2, 5 a 13 autor Š. Holakovský

Obrázok č. 11 a 12 P. Holakovský

Pokračovanie v Duševnom vlastníctve č. 4/2013

THINK IT! – PART XXVIII

Eureka!

HOLAKOVSKÝ, Š., HOLAKOVSKÝ, P.

Clarifying the concept of heuristics. Selected relevant statements of eminent thinkers. How the problem-solving methods TRIZ, ARIZ were originated and who is G. S. Altšuller. What are heuristic procedures. Heuristic procedure No. 1 Division – Unification and examples of its use.

¹³ http://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BAbor:Discovery%27s_heat_shield.jpg

¹⁴ www.osel.cz/index.php?clanek=7035

¹⁵ www.hmat.sk/technologie/laser-sintering-eos

¹⁶ www.xtriz.com/publications/AccelerateInnovationWithTRIZ.pdf

¹⁷ Všetky odkazy na elektronické pramene v tomto článku vo vzťahu k jeho obsahu platné k 19. 8. 2013.

Z GALÉRIE TVORCOV

Uvažoval nad niečím, čo by malo širší dosah...

Ing. Martin Gecík z Prešova vyvinul homokinetický kĺb novej konštrukcie

Nedávno sa cestou z Prešova do Fryčovic neďaleko Ostravy zastavil v Úrade priemyselného vlastníctva SR Ing. Martin Gecík. So 46-ročným Prešovčanom sme sa stretli po predchádzajúcej mailovej komunikácii, keď nás okrem iného upozornil na článok v aprílovom čísle časopisu Strojárstvo/Strojnírenství, v ktorom píše o svojom vynáleze chránenom slovenským patentom – Prevodovka s valivým eliminačným zariadením¹. Vtedy tiež spomenul, že jeho prevodovka je v podstate konkurenčným riešením k mediálne známej prevodovke prešovskej firmy Spinea, s. r. o., a podotkol – *Svoje riešenie považujem za lepšie ako to konkurenčné, no na rozdiel od nich som nenašiel investora, ktorý by podporil výrobu.*

Keďže sa mi z firmy neozývali, medzitým som nastúpil do spoločnosti BSH Drives & Pumps v Michalovciach ako projektový manažér vývoja motorov pre bielu techniku, no bol som tam len krátko. Z Fryčovic ma preda len kontaktovali a prijali ma do zamestnania, pričom mi šéf povedal, že úlohu so spomínaným kreslom zo sto ľudí vedia vyriešiť traja...

M. Gecík v roku 1991 **vyštudoval Strojnícku fakultu Technickej univerzity v Košiciach** odbor Konštrukcia priemyselných robotov a manipulátorov. Po absolvovaní vysokej školy začína profesionálnu kariéru v ZVL Bearing, a. s., Prešov ako konštruktér valivých ložísk pre automobilový priemysel. Potom pôsobil v ZPA Křížik, a. s., Prešov v pozícii administrátora

Je fakt, že keď sa novinári pýtajú predstaviteľov ÚPV SR na prevratný vynález, zvykne sa spomenúť prevodovka s krížovým redukčným mechanizmom, ktorej pôvodcom je Ing. Bartolomej Janek zo Spiney Prešov. Žeby tu bolo teraz niečo lepšie, prevratnejšie? Ale k tomu sa ešte dostaneme.

M. Gecík pracuje ako vedúci vývojových projektov v českej firme BORCAD cz, s. r. o., so sídlom vo Fryčoviciach v okrese Frídek-Místek. Firma vznikla v roku 1990 ako konštrukčne-vývojové štúdio, pričom v súčasnosti je popredným európskym výrobcom koľajovej a zdravotníckej techniky. Ako a kedy sa do BORCAD-u dostal M. Gecík?

– *Bolo to v novembri 2011, potom, ako dánska firma Glunz & Jensen špecializujúca sa na vývoj, konštrukciu a modifikáciu procesorov, manipulačnej techniky a zariadení používaných v polygrafickom priemysle*

zrušila vývojové oddelenie v Prešove, kde som pôsobil päť rokov. Novú prácu som si hľadal prostredníctvom portálu Profesia.sk. Ozvala sa mi jedna česká agentúra s tým, či by som nechcel pracovať v Česku, no nebude to vraj jednoduché, pretože firma si ľudí veľmi vyberá a vstupný test pozostáva z dvoch konštrukčných úloh. Bola to pre mňa výzva. Z firmy mi poslali úlohy, ktoré som mal vyriešiť. Jedna bola ozaj veľmi zložitá. Predstavte si zubárske kreslo alebo sedačku napríklad u holiča. Obsluhujúci personál takéto kreslo ovláda na základe hydraulického princípu, pomocou pedála ho dvíha alebo vracia do pôvodnej polohy. Lenže ja som mal urobiť všetko na mechanickom princípe, bez elektroniky, elektriky. Druhou úlohou bolo nájsť spôsob, ako otočiť dvojsedadlo vo vlaku po príchode do cieľovej stanice, aby cestujúci nesedel v protismere jazdy, čo bolo relatívne ľahké.

CAD/CAM/CAE systémov, ďalej v RAND-Technologies, s. r. o., v Bratislave, Prešove a v Žiline, kde sa venoval napríklad systémom Pro/ENGINEER, vývoju a testovaniu CAD a PLM programov a istý čas pracoval aj vo firme Strojkov – Engineering, s. r. o., Košice ako administrátor a školiteľ systému Pro/ENGINEER.

Ako sme už uviedli, M. Gecík pracuje v súčasnosti v českej spoločnosti BORCAD cz, s. r. o., ktorá v oblasti koľajovej techniky ponúka kompletný sortiment pre regionálne a IC vlaky (Pendolino, RegioJet, LEO Expres a pod.) a v zdravotníckej technike sa špecializuje na vývoj, konštrukciu a výrobu pôrodných postelí, gynekologických, transportných a dialyzačných kresiel. Firma exportuje do takmer 60-tich krajín sveta a vďaka originálnym konštrukčným riešeniam a jedinečnému dizajnu patrí k najinovatívnejším spoločnostiam vo svojom odbore.

1 GECÍK, M. Slovenský vynález a jeho aplikácie. Epicykloidná diferenciálna prevodovka. In *Strojárstvo/Strojnírenství*, 2013, č. 4, s. 74-75.

Mechanizmus vysúvacieho/sklápacieho stolíka

– Zamestnanci spoločnosti musia mať, ako sa hovorí, ťah na bránu, musia byť kreatívni, mať nápady, vymýšľať nové veci, – hovorí M. Gecík. – Pracuje sa spôsobom projektov. Keď sa púšťame do nejakej úlohy, vytvorí sa tím, pričom jeden z jeho členov je vedúcim, druhý vymýšľa, tretí kreslí, no a ja mám na starosti kreatívnu stránku. Cítim to tak, že talent som dostalo od prírody alebo Boha, čo mi umožňuje vymýšľať nové veci. Keď je nejaký technický problém, nosím ho v hlave, kým neprídem na riešenie, a nápady dostávam hlavne v noci. Vo vývoji pracujeme asi desiat, prevažne mladí ľudia vo veku 33 – 35 rokov, no objem prác je nemalý, podľa mňa v iných firmách by na toľko práce zamestnali aj 30 konštruktérov.

M. Gecík sa pýta na **aktuálny projekt**, na ktorom pracuje spolu so svojim tímom.

– Hovoriť v detailoch o tom, nie je možné, no ide o nový typ sedadla do regionálnych vlakov v Nemecku, ktoré musí byť veľmi ľahké. Trend je totiž vyrábať ľahké vlaky s menšou spotrebou energie, dobrou akceleráciou, vysokou životnosťou. Samozrejme, ľahké musí byť i príslušenstvo vlaku. Zatiaľ čo jedno pôvodné sedadlo váži okolo 140 kilogramov, nové dvojsedadlo zostavené s ľahkých materiálov nemá dokopy ani 37 kilogramov. Jeden z mojich prvých projektov tiež súvisel s luxusným kreslami vo vlakoch. Riešil som mechanizmus vysúvacieho/sklápacieho stolíka a dnes je to riešenie už prihlásené ako úžitkový vzor v Úrade priemyselného vlastníctva Českej republiky. Pôvodcom riešenia som ja, prihlasovateľom na ochranu firma BORCAD.

Vráťme sa však k **prevodovke s valivým eliminačným zariadením**. M. Gecík nám ukazuje model na prenos krútiaceho momentu zo satelitných kolies na výstupnú prírubu, pričom prenos zabezpečuje jednoduchá guľôčka, ktorá sa odvaluje v dráhe vytvorenej na satelitnom kolese a zároveň na výstupnej prírubu. Pôvodca nám hovorí

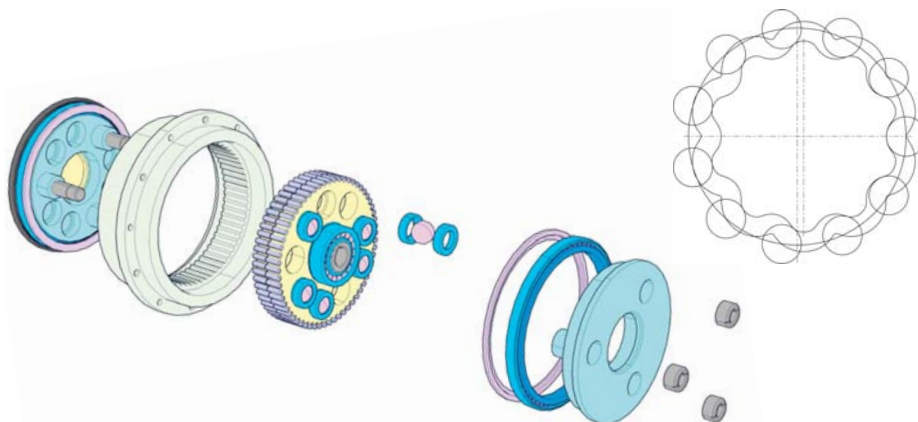
o kmitavých a otáčavých pohyboch. V podstate ide o redukciu vysokých otáčok a krútiaceho momentu hnacieho zariadenia a zvýšenie krútiaceho momentu hnaného zariadenia, ide o dosiahnutie veľkých prevodových pomerov. Tie sa najčastejšie vyskytujú v pohonoch priemyselných robotov, v obrábacích strojoch, v klimatizačných a regulačných zariadeniach, v leteckom priemysle a podobne.

– Dá sa povedať, že prvú generáciu takejto prevodovky som zhotovil v roku 1988 v druhom ročníku vysokej školy v rámci študentskej vedeckej a odbornej činnosti (ŠVOČ) a s mojím riešením som vyhral jednu kategóriu. Mala to byť náhrada za harmonické prevodovky, ktoré mali kopu nevýhod. Riešenie som prihlásil ako zlepšovací návrh pre Výskumný ústav kovopriemyslu (VUKOV) v Prešove, ktorý mi pomohol so štúdiom (košická Technická univerzita mala pracovisko vo VUKOV-e) a pre ktorý som bol perspektívnym kádrov. V ústave mi však zlepšovací návrh zamietli a ja som to už nechal tak. Prišla nežná revolúcia, VUKOV zanikol, ja som sa venoval dokončeniu školy a potom hľadaniu si zamestnania. Zhodou okolností pán Janek začínal tiež vo VUKOV-e, dokonca nám v škole prednášal. A potom, keď sa objavila Spinea, objavila sa i prevodovka s krížovým

redukčným mechanizmom, založená na podobných princípoch ako tá moja...

Po čase sa M. Gecík rozhodol svoju pôvodnú prevodovku zdokonaľiť, a tak vznikla už spomínaná prevodovka s valivým eliminačným zariadením. V roku 2000 podal patentový prihlášku a zároveň ponúkol vynález Spinei, no tá oň neprejavila záujem. V priebehu roka podal medzinárodnú prihlášku podľa Zmluvy o patentovej spolupráci (PCT) a prihláška bola zverejnená. V roku 2004 mu Úrad priemyselného vlastníctva SR udelil **patent SK 284375²**.

– Neviem, ako dlho budem ešte schopný uhrádzať udržiavacie poplatky za tento patent, rastú totiž aritmetickým radom a už to prestáva byť pre mňa únosné. S ponukou na výrobu mojej epicykloidnej diferenciálnej prevodovky som oslovil viaceré domáce i zahraničné firmy vrátane nemeckých i japonských, no nepochodil som. Všade majú svoj vývoj. V tomto segmente predstavujú vo svete špičku japonské firmy Sumitomo Cyclo a Nabtesco a konkuruje im Spinea, pričom ich technológie majú určité odlišnosti. A moja prevodovka, aj keď má tiež svoje výhody a niektoré parametre možno i lepšie, nemá šancu presadiť sa v úzkej špičke výrobcov.

Prevodovka s valivým eliminačným zariadením

2 <http://registre.indprop.gov.sk/registre/pdf/patenty/284/284375.pdf>

– Je možné využiť vašu prevodovku aj v oblasti kolajovej a zdravotníckej techniky, v rámci produkcie firmy BORCAD, kde momentálne pôsobíte? – pýtame sa M. Gecíka.

– Možno v zdravotníckej technike, kde sú rôzne výsuvné mechanizmy, by ju bolo možné využiť, ale zrejme by to chcelo urobiť nejaké modifikácie. Vo firme vedia o mojom vynáleze, no zatiaľ sme nehovorili na túto tému podrobnejšie.

Venujme sa ďalšiemu vynálezu, ktorého pôvodcom je M. Gecík, a to **homokinetickému kĺbu novej konštrukcie**. Riešenie má chránené slovenským³ a českým úžitkovým vzorom⁴, v roku 2011 podal v ÚPV SR patentovú prihlášku, ktorá bola zverejnená začiatkom roka 2013, a v roku 2012 podal medzinárodnú PCT prihlášku, ktorá bola taktiež zverejnená.

Homokinetický kĺb. Naštudovali sme si, že takýto kĺb umožňuje prenos otáčok a krútiaceho momentu z jedného hriadeľa na druhý hriadeľ tak, aby otáčky a uhlová rýchlosť na vstupnom a výstupnom hriadeľi boli vždy rovnaké pri rôznych hodinách uhla, ktorý oba hriadele môžu navzájom zvierat'. Podmienka rovnakých uhlových rýchlostí je základnou podmienkou klasifikácie kĺbu ako kĺbu homokinetického. Kĺby, ktoré nespĺňajú podmienky rovnakých uhlových rýchlostí, nazývame univerzálnymi kĺbmi.

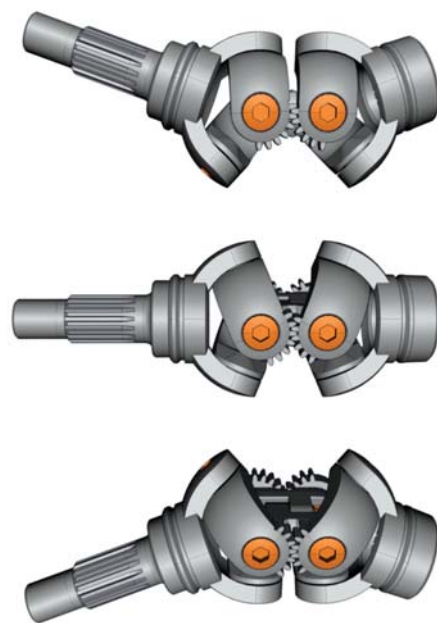
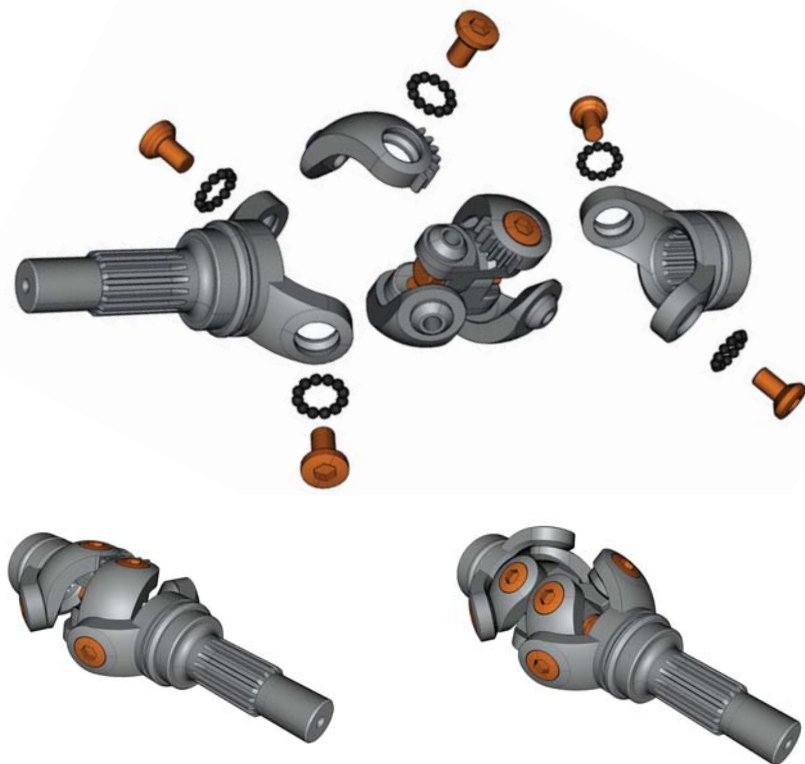
– Spomínal som, že výrobe prevodoviek sa venuje úzka skupina firiem, a tak som uvažo-

val nad niečím, čo by mohlo mať širší dosah, – pokračuje v rozprávaní M. Gecík. – *Napadla mi myšlienka s automobilizmom. Majú i homokinetické kĺby, no takmer 100 percent všetkých takýchto kĺbov fixného typu je založených na patentoch amerického vynálezcu Alfréda H. Rzeppu z 20. a 30. rokov minulého storočia. A hoci sa odvtedy konštrukcia kĺbov tohto typu výrazne zlepšila, nepodarilo sa odstrániť nedostatky, ktoré sú dané konštrukciou. Súčasný homokinetický fixný kĺb, ktoré sú umiestnené pri ľavom a pravom kolese auta, sa vyrábajú, laicky povedané, tak, že do kruhového materiálu je potrebné akoby vybagrovať guľovitú veľmi presnú dutinu, čo je dosť náročné. V mojom prípade ide o jednoduchší princíp. Využívajú sa výkvyky a v kĺbe je iba zopár zápusťkových kovaní bez nejakého veľkého obrábania. Tým pádom môže byť výroba rýchlejšia, jednoduchšia, menej nákladná a zvyšuje sa životnosť fixného kĺbu. Tie súčasne vydržia v autách len okolo 100-tisíc kilometrov, pretože princíp v skutočnosti nie je založený na valivom pohybe guľôčok a tie sa v drážkach mechanicky opotrebovávajú, čo spôsobí vôľu. A čo je tiež podstatné, môj vynález umožňuje vytáčať volantom kĺb v rozsahu plus/mínus 45 stupňov, čo sa vám môže zísť hoci pri zaparkovaní. Rozsah vytočenia dnes používaných kĺbov je plus/mínus 15 stupňov, auto nie je také operatívne, flexibilné.*

Pôvodca homokinetického kĺbu novej konštrukcie M. Gecík **plánuje ešte tohto roku podať európsku patentovú prihlášku** na základe priaznivých výsledkov z vykonaných rešerší na PCT prihlášku **a chcel by získať aj americký patent**. Opäť má však problém, kde zohnať peniaze....

– Oslovujem ľudí, firmy, snažím sa získať podporu, no neraz mi už bolo povedané: *„Máte perfektnú myšlienku, ale s peniazmi od nás na vynález nepočítajte.“* Keby som však prišiel s tým, že chcem zriadiť firmu na výrobu plastových okien, nebol by problém. Ľudia vynálezom takéhoto typu, ako mám ja, až tak neveria a finančníci si tiež dvakrát rozmyslia, do čoho investujú. Oni sledujú napríklad aj príbeh Spiney, ktorej sa síce darí exportovať prevodovky do sveta, ale ešte nejaký čas potrvá, kým firma bude plodiť peniaze vo veľkom. Nedávno som sa stretol s predstaviteľmi jednej finančnej skupiny, no jej požiadavky pre mňa ako fyzickú osobu boli neprijateľné. Ich predstava o spolupráci bola v podstate taká, že zisky z podnikania budú patriť im a prípadné strany im budem uhrádzať ja. Samozrejme, dohodu o spolupráci som nepodpísal.

Spolu s M. Gecíkom prepočítavame prípadný „zisk“ z výroby jeho typu homokinetických kĺbov. Keďže v každom aute s predným náhonom sú dva fixné homokinetické kĺby a na Slovensku sa vlni vyrobilo asi

Homokinetický kĺb

3 <http://registre.indprop.gov.sk/registre/pdf/uv/6000/6159.pdf>

4 <http://spisy.upv.cz/UtilityModels/FullDocuments/FDUM0024/uv024570.pdf>

Vynálezy a technické riešenia, ktorých pôvodcom je Ing. Martin Gecík

Podané v roku	Publikačné číslo	Názov
2000	P SK 284375 PCT WO 01/86170; AU 5694001 A	Prevodovka s valivým eliminačným zariadením
2011	PP SK 63-2011 PCT WO 2013/002743	Homokinetický kĺb
2000	ÚV SK 2652	Prevodovka s valivým eliminačným zariadením
2011	ÚV SK 6159	Homokinetický kĺb
2012	UV CZ 24570	Homokinetický kloub

900-tisíc takýchto áut, v prípade záujmu výrobcov o Gecíkov vynález by bolo potrebné vyprodukovať 1 800 000 kĺbov. Keby sa na výrobe každého kusa zarobilo v čistom hoci len jedno euro (po odpočítaní všetkých nákladov vrátane mzdy), celkový zisk by predstavoval 1 800 000 eur, každý rok. To by pre investorov mohlo byť zaujímavé... Nové kĺby, o ktorých hovoríme, by bolo možné využiť i v traktoroch, kombajnoch atď.

O vynáleze homokinetického kĺbu písal M. Gecík v tohtoročnom marcovom čísle časopisu Strojárstvo/Strojnírenství⁵, pričom o predmetnom vynáleze sa vyjadril aj **prof. Ing. Štefan Medvecký, PhD.**, zo Strojníckej fakulty Žilinskej univerzity v Žiline. – Autorovi treba zagratulovať k zaujímavému riešeniu. Správne popísal súčasný stav – výhody a nevýhody používaných homokinetických kĺbov v automobilovom priemysle. Podľa zbežného posúdenia dostupných materiálov je navrhnutý kĺb funkčný a zrejme má deklarované kinematické parametre. Taktiež súhlasím s formuláciou očakávaných výhod oproti štandardnej konštrukcii kĺbu. V prípade záujmu by sme ho radi odskúšali na našej skúšobni. Možno by sme mohli aj vytlačiť prototyp pomocou Rapid Prototyping technológie a odskúšať jeho funkčnosť.

– Profesora Medveckého som spoznal počas môjho pôsobenia v RAND Technologies a určite budem rád, keď mi Žilínčania pomôžu, keď to bude aktuálne, – podotýka M. Gecík. – Prototyp homokinetického kĺbu v praxi slova zmysle zatiaľ nemám, ale počítačové kinematické a dynamické simulácie a pevnostné analýzy svedčia o tom, že kĺb funguje dobre.

Vynálezca z Prešova plánuje osloviť výrobcov súčasných homokinetických kĺbov, predovšetkým anglickú špecializovanú firmu GKN, ktorá je v Európe najväčším dodávateľom takýchto kĺbov, a ponúknuť jej svoj vynález.

Mimochodom, M. Gecík sa so svojim najnovším vynálezom prihlásil do šiesteho ročníka súťaže o Cenu ministra hospodárstva SR – **Inovatívny čin roka 2012**, ktorá bola vyhodnotená tohto roku v máji. Neuspel.

– *Myslím si, že na Slovensku je pohľad na to, čo je inovatívne, trochu skreslený. U nás považujeme za inovatívny čin to, keď niekto vymyslí nejaké veľké zariadenie pozostávajúce z inovatív a ten kolos je v skutočnosti poskladaný z klasických vecí. Skutočne nové, čisté nápady nemajú až takú podporu. Ja som mal dokonca problém dostať sa do súťaže, pretože bolo potrebné vyplniť v prihláške právnu formu podnikania, štatutárny orgán, identifikačné číslo organizácie, daňové identifikačné číslo, registráciu v registračnom súde, bankové spojenie a tak ďalej, ale ja som človek sám osebe, nie som firma. V Slovenskej inovačnej a energetickej agentúre, ktorá organizuje súťaž, tri týždne zisťovali, či sa môžem zúčastniť súťaže, údajne v ostatných piatich – šiestich rokoch ešte nemali taký prípad, ako som ja. Ale nakoniec mi dali výnimku.*

Čo je tiež zaujímavé, **o agendu súvisiacu s priemyselnoprávnou ochranou na Slovensku alebo v Čechách sa M. Gecík stará sám.** Pokiaľ ide o zahraničie, spolupracuje s patentovou a známkovou kanceláriou Inventa.

S M. Gecíkom sme sa rozprávali v ÚPV SR takmer dve hodiny. Potom ho už čakala cesta smerom na Ostravu. Domov do Prešova sa vracia po týždni, dvoch a teší sa na svoju

rodinu. Manželka, ktorú spoznal počas štúdií na vysokej škole a tiež je strojníčkou, nepracuje vo svojom odbore a robí to, čo príde. Dcéra išla teraz do štvrtého ročníka gymnázia v Prešove a syn nastúpil do prvého ročníka Strednej priemyselnej školy strojníckej. – *Syn ide v mojich šlapajach a teraz je zbláznený do bicyklov a skákania na nich. Spolu s kamarátmi si ich upravujú, prerábajú, aby mali lepšie parametre.*

Počkáme si, ako budú ohodnotené parametre homokinetického kĺbu vynálezcu M. Gecíka expertmi ÚPV SR. Od podania patentovej prihlášky má 36 mesiacov na to, aby podal žiadosť o vykonanie úplného prieskumu, a na to mu zostáva necelý rok. Nájde vynálezca investorov na podporu svojho vynálezu? Skutočne jeho homokinetický kĺb zmení automobilový priemysel? Ukáže čas...

PhDr. Július Šípoš

Foto: autor článku, archív M. Gecíka

FROM THE GALLERY OF CREATORS HE THOUGHT OF SOMETHING WITH BROADER IMPACT... ING. MARTIN GECÍK FROM PREŠOV DEVELOPED A NEW DESIGN OF CONSTANT VELOCITY JOINT The story of an inventor currently working as a leader of development projects in the Czech Company BORCAD cz, Ltd., the leading European manufacturer of railway and medical technologies. The Industrial Property Office of SR granted the first patent to M. Gecík in 2004 for the invention Gearbox with the Rolling Eliminating Device. In 2011 he filed a patent application named Homokinetic Joint. Will the newest invention of 46-year citizen of Prešov change the automobile industry?

5 GECÍK, M. Nový slovenský vynález. Homokinetický kĺb: Zmení automobilový priemysel? In *Strojárstvo/Strojnírenství*, 2013, č. 3, s. 41-43.

Úspešné príbehy

Mary Engelbreitová: umelkyňa a podnikateľka – licencovanie

Prípadová štúdia malých a stredných podnikov

Mary Engelbreitová sa zapísala do povedomia ľudí na celom svete ako autorka pestrofarebných a zložitých dizajnov a stala sa priekopníčkou v poskytovaní licencií na umelecké diela. „Kráľovná všetkého“ – tieto slová požíčané z jedného z jej preslávených návrhov blahoprajných pohľadníc sú zrejme najpriliehavejším označením pre Mary Engelbreitovú. Má za sebou celý rad predaných licencií na svoje umelecké diela od pohľadníc a kalendárov cez stolovacie servery a textilie, prosperujúcu predajňu vo svojom rodnom meste, časopis ovenčený ocenením, viac ako 150 publikovaných knižných titulov až po predaj blahoprajných pohľadníc v stomiliónových nákladoch. Vďaka svojmu nezameniteľnému ilustrátorskému štýlu inšpirovanému živým dôvtipom a hrejivou nostalgiou si autorka získava obdivovateľov kdekoľvek vo svete.

Okolo Mary Engelbreitovej vyrástlo do slova celé priemyselné odvetvie, ale na začiatku bolo len malé dievčatko, ktoré jednoducho chcelo kresliť obrázky. Ako jedenásťročná sa Mary nastahovala do svojho prvého „štúdia“, narýchlo vyprázdneného šatníka v dome, kde vyrastala. „Natlačili sme tam stôl a stoličku, muselo tam byť 110 stupňov,“ oživuje svoje spomienky z detstva umelkyňa. „Ale celá šťastná som tam preseдела aj celé hodiny a kreslila som obrázky.“

Mary Engelbreit

Maryina vášeň a oddanosť pre kreslenie nikdy neochabli a hoci dnes zamestnáva vo svojej firme malý tím ľudí, ktorí upravujú jej umelecké výtvary do podoby vhodnej na licencovanie, všetky námety a obrázky z jej dielne sú aj naďalej výsledkom jej predstavi-
vosti a sama ich premie-
ta do ručne kreslených
originálnych ilustrácií.

Kým sa z Mary stala profesionálna ilustrátorka, prešla cestu plnú nečakaných zvratov. Hneď po skončení strednej školy nastúpila do práce v obchode s umeleckými predmetmi v St. Louis (USA). Ďalšie roky pracovala v malej reklamnej agentúre, urobila niekoľko projektov ako slobodná umelkyňa, zorganizovala zopár výstav svojich umeleckých diel a krátky čas dokonca pracovala aj ako kreslička v redakcii časopisu St. Louis Post-Dispatch. V tom období sa Mary veľa naučila a dokázala si zarobiť na skromné živobytie, ale neuspokojovalo ju kreslenie na objednávku pre náhodných klientov. Vedela, že najlepšiu prácu robí vtedy, keď vychádza priamo z jej vnútra. To, po čom skutočne túžila, bolo stať sa ilustrátorkou kníh pre deti.

Čerstvo vydatá sa v roku 1977 vďaka podpore svojho manžela Phila Delana odhodlala vziať svoje portfólio do New Yorku a skúsiť šťastie v renomovaných vydavateľstvách. Dočkala sa „vlažného prijatia“. Umelecký riaditeľ jedného z vydavateľstiev jej odporučil, aby sa skúsila venovať ručne ilustrovaným pohľadniciam. „Vtedy som

bola zrútená,“ spomína Mary Engelbreitová. „Zdalo sa mi, že sa musím navždy rozlúčiť s ilustrovaním kníh.“ Ale čoskoro Mary zistila, že rada, ktorú v New Yorku

dostala, mala svoj význam. Objavila, že formát pohľadnice vyhovuje jej ilustrátorskému štýlu. O niekoľko mesiacov uzavrela svoj prvý licenčný obchod, keď predala tri návrhy pohľadníc za 150 US dolárov a podpísala i krátkodobú zmluvu s ďalšou spoločnosťou zaoberajúcou sa výrobou pohľadníc.

Potom, ako Mary sústredila svoj talent a energiu na pohľadnice, úspech sa rýchlo dostavil. Niekoľko známych spoločností na výrobu pohľadníc kúpilo jej návrhy a príjmy z predaja boli povzbudivé. Mary Engelbreitová sa chytila svojej šance. Jej narastajúci sortiment pohľadníc získaval popularitu a priťahoval pozornosť ďalších spoločností, ktoré netrpezlivo kupovali licencie na Maryine jedinečné grafické návrhy na širokú škálu výrobkov, zahŕňajúce kalendáre, tričká, hrnčeky, darčkové predmety, gumené pečiatky, keramické postavičky a veľa iných vecí. Do roku 1986 Mary Engelbreitovej obchod s pohľadnicami už zaznamenával miliónový ročný obrat. V tom období sa rozhodla predat' licenciu na svoje pohľadnice spoločnosti Sunrise Publications, aby mala viac času na umeleckú tvorbu a rozvíjanie svojich ďalších podnikateľských aktivít. V roku 1995 priviedla do firmy svojho dlhoročného priateľa a právneho poradcu Grega Hoffmanna, ktorý prijal ponuku viesť rozbehnutý podnik na poste generálneho riaditeľa. Mary Engelbreit Studios majú v súčasnosti uzavreté kontrakty s desiatkami výrobcov, ktorých produkcia predstavuje celkove viac ako 6 500 vyrobených kusov. A napokon v roku 2001 sa Mary splnil aj jej pôvodný sen, keď podpísala zmluvu s gigantickým vydavateľstvom HarperCollinsom na ilustrovanie kníh pre deti. Jej debutová knižka *Noc pred Vianocami* zotrvala jedennásť týždňov na zozname najpredávanejších kníh periodika New York Times.

Hoci má Mary Engelbreitová na svojom konte čoraz viac predaných licencií, spolu

so svojím tímom venuje veľkú pozornosť tomu, aby jej podnik rástol múdro a uvážene. Pri voľbe obchodného partnera postupuje s rozvahou a spolupracuje výhradne s najlepšimi spoločnosťami. Mimoriadne jej záleží na tom, aby spracovaný grafický návrh bol čo najvernejšou reprodukciou originálu.

Na jeseň roku 1996 sa Mary podujala pravdepodobne na svoj najambicióznejší projekt. Spustila vydávanie časopisu na celoštátnej úrovni s názvom Mary Engelbreit's HOME COMPANION. Časopis o bytových dekoráciách a tvorivom životnom štýle odráža Maryinu osobnú predstavu o bývaní a ponúka pohľady do domácností jej kolegov umelcov. Každé číslo obsahuje aj témy ako rodinný život, jedlo, bytové dekorácie, projekty v oblasti umenia a na stránkach časopisu dáva priestor i blišiemu trhu a zberateľom. Časopis získal niekoľko prestížnych ocenení a v súčasnosti sa teší nákladu viac ako 600 000 výtlačkov s 2-miliónovou čitateľskou základňou.

Mary Engelbreitová počas celej svojej doterajšej kariéry prispieva rôznym charitatívnym organizáciám a pomáha v prípadoch, ktoré sú jej srdcu blízke. Ako vášnivá čitateľka vždy podporovala rozvoj gramotnosti. V roku 2000 nadviazala partnerstvo s neziskovou organizáciou First Book ponúkajúcou nové knihy deťom z nízkoprijmových skupín. Jej plagát, ktorý pripravila pre túto organizáciu k podujatiu pod názvom *Urobme iný deň*, splnil kľúčovú úlohu a prispel k tomu, že pracovníkom organizácie bolo rozdáných 2 milióny kníh určených pre chudobné deti.

V súčasnosti spoločnosti Mary Engelbreitovej sídli v jej rodnom meste St. Louis v americkom štáte Missouri. Zahŕňajú: Mary Engelbreit Studios, spoločnosť predávajúcu licencie na umelecké diela; predajňu Mary Engelbreit a časopis Mary Engelbreit's HOME COMPANION. Tisíccky maloobchodných predajcov v jej rodnej krajine, ale i po celom svete ponúkajú výrobky od Mary

Engelbreitovej a toto „rozsiahle impérium útulnosti“, ako napísal Wall Street Journal, ustavične rastie. Celkové príjmy z predaja v maloobchodnej sfére dosahujú hodnotu 100 miliónov dolárov ročne.

Takýto úspech je prekvapivým v prípade akejkolvek spoločnosti, ale je zvlášť pozoruhodným, keď si uvedomíme, že na začiatku celého tohto príbehu bola túžba jednoduchého jedenástoročného dievčaťa, ktoré sa rozhodlo, že sa stane umelkyňou. A kým sa z Mary Engelbreit Studios stáva svetový podnik s predajom licencií a maloobchodom, to isté dievča stále sedí pohrúžené do seba, hoci teraz už dospelé, a kreslí svoje obrázky s rovnakou schopnosťou užasnutia, imaginácie a nadšenia.

Keď bola Mary malá, ľudia jej vrelí, že umením sa neuživí, ale Mary Engelbreitová nikdy nepatrila medzi tých, čo sa ľahko vzdajú. „Verím sebe,“ hovorí, „a preto teraz žijem svoj sen.“

Mary Engelbreitová získala v roku 2002 ocenenie Najlepší licenciar na umelecké dielo roka, ktoré jej bolo odovzdané na 19. slávnostnom ceremoniáli Annual LIMA Gala & Awards organizovanom pre Medzinárodnú asociáciu obchodníkov s licenciami (LIMA). Tlačová správa z tohto podujatia je na webovej stránke www.maryengelbreit.com/PressRoom/Releases/LicenseAward-06-18-03.htm.

Táto prípadová štúdia bola vybraná so súhlasom Mary Engelbreit Studios, Inc. z webovej stránky Mary Engelbreitovej www.maryengelbreit.com/AboutMary/AboutMary.htm.

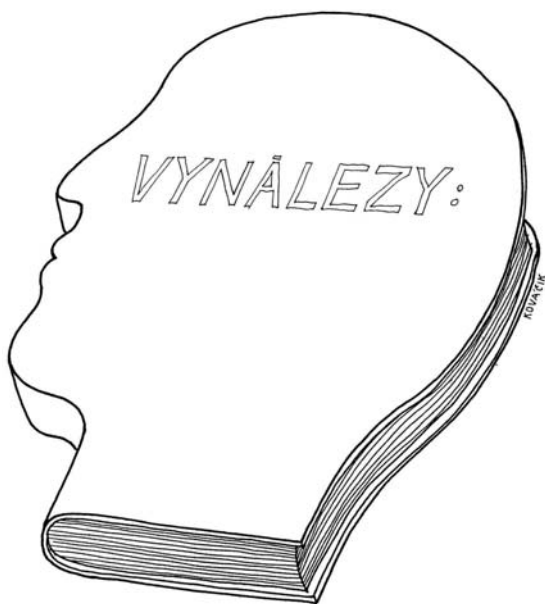
Diela Mary Engelbreitovej, jej umelecké projekty, tlačové správy a ďalšie informácie sú dostupné na domovskej webovej stránke www.maryengelbreit.com.

Mary je aj autorkou listu pre umelcov Ako začať, v ktorom ponúka niekoľko praktických rád pre tých, ktorí chcú podnikat' na trhu s licenciami na umelecké diela (*pozri* www.maryengelbreit.com/ForArtists/GettingStarted.htm).

Na jej webovej stránke sa nachádza aj prezentácia *Licensing 101*, ktorá býva často predstavovaná na rôznych veľtrhoch (*pozri* www.maryengelbreit.com/PPT/Licensing101/sld001.htm).

Z angličtiny preložila
Mgr. Andrea Kapustová
(Publikované so súhlasom Svetovej organizácie
duševného vlastníctva – WIPO)
Foto: www.maryengelbreit.com

Spektrum dobrých nápadov a riešení

Výplňová konštrukcia a osadzovací detail

S prichádzajúcimi chladnejšími mesiacmi bude opäť niektorých z nás sužovať nežiaduce prúdenie vzduchu spomedzi okien alebo dverí. Tento problém pretrváva napriek mnohým inováciám v oblasti stavebníctva, ako aj množstvu ponúkaných produktov na trhu.

Prispieť k zvýšeniu teploty v našich príbytkoch a eliminovaniu neželaných efektov sa rozhodla aj stavebná firma AB TEAM, s. r. o.

V auguste tohto roku firma z Ladomerskej Viesky získala svoj prvý patent na vynález s názvom Výplňová konštrukcia a osadzovací detail. Pôvodcom vynálezu je konštruktér firmy **Ing. Peter Snopko**, ktorý nám zjednodušene opísal vlastné riešenie: – *Ide o profil, ktorý vytvára priestor na zateplenie okolia konštrukcie s páskami alebo inou úpravou, na zvýšenie vzduchotesnosti škáry a zníženie pohybu vlhkosti.*

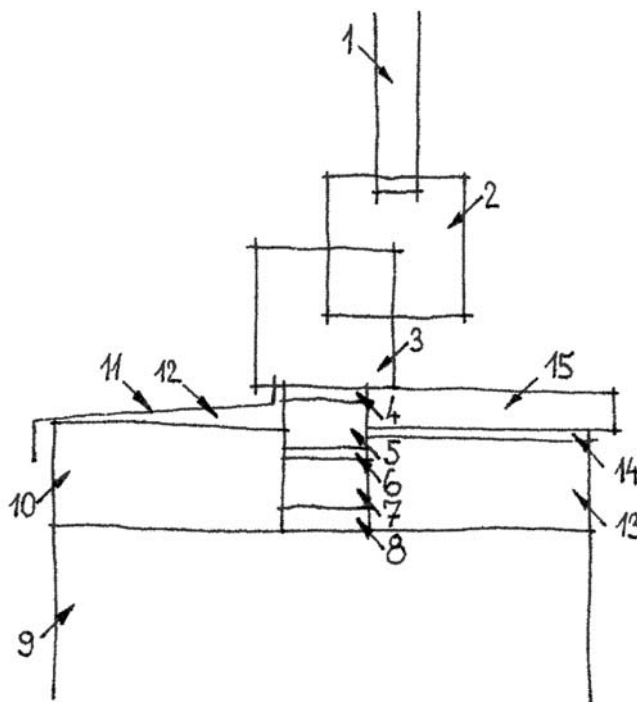
Doteraz sa pri osadení okien alebo dverí nepoužíval ďalší profil, a tak pri montáži vonkajšieho parapetu nebolo možné umiestniť tepelnoizolačnú vrstvu, čo spôsobovalo tepelný most v mimoriadne citlivej spodnej časti. Uvedený efekt nielen znižuje teplotu v miestnosti, ale je aj živnou pôdou pre ďalší nepríjemný jav – vznik plesní.

Hlavným zámerom spoločnosti AB TEAM bolo eliminovať účinky pohybu vzduchu i vlhkosti, a tým zvýšiť tepelný odpor.

Ing. Karol Makovník z ÚPV SR zdôrazňuje nápaditosť vynálezu: – *Predmetná konštrukcia zvyšuje vzduchotesnosť tesniacej vrstvy, pripojovacej škáry a zamedzuje pohybu nežiaducej vlhkosti. Tepelná izolácia z vonkajšej strany môže byť z rôznych materiálov.*

Výplňová konštrukcia a osadzovací detail pozostávajú zo skla, krídla okna, rámu okna prepojeného cez tesniacu vrstvu s pomocným profilom, ktorý je ďalej prepojený cez druhú tesniacu

vrstvu s ďalším pomocným profilom spojeným s plášťom budovy, pričom priestor medzi nimi je vyplnený tepelnoizolačnou vrstvou zo strany vonkajšieho prostredia. Hlavnými prínosmi vynálezu je zníženie tepelného mosta na minimum, zamedzenie pohybu nežiaducej vlhkosti a zvýšenie povrchovej teploty vo vnútornom prostredí.

P SK 288108

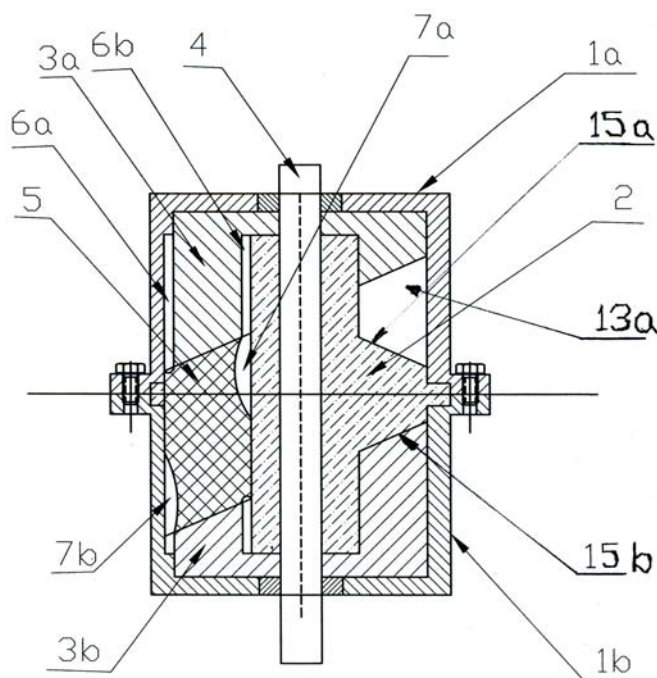
– *Vynález zvyšuje tepelnú izoláciu okien, dvier a ľahkých obvodových plášťov bez rozdielu z akého materiálu sú vyrobené a súčasne zvyšuje tepelnú izoláciu okolia výplňovej konštrukcie, – sumarizuje najdôležitejšie výhody vynálezu jeho pôvodca P. Snopko.*

Hydrostatický motor alebo čerpadlo so šikmo skosenými axiálnymi rotačnými piestami

Čerpadlá sú častým predmetom patentovej ochrany. Princíp ich fungovania spočíva v nasávaní určitého objemu kvapaliny, jej uzavretí v pracovnom priestore a následnom vytlačení. Mechanická energia dodávaná motorom sa mení na tlakovú energiu tým, že pracujúca časť čerpadla tlačí priamo na kvapalinu.

Jedným z najnovších patentov v oblasti motorov a čerpadiel je slovenský patent s názvom Hydrostatický motor alebo čerpadlo so šikmo skosenými axiálnymi rotačnými piestami. Ing. Slavomír Gazdík z ÚPV SR opisuje vynález takto – *Čerpadlo je tvorené vonkajším a vnútorným valcom v strede kuželovo rozšíreným z oboch strán tak, že rozdeľuje vnútorný priestor valca na dve axiálne symetrické polovice.*

Vynález vyvinul Ing. Miroslav Molitoris z Bratislavy, pričom vychádzal z použitia dvoch rotačných axiálnych piestov so šikmým skosením vo valci rozdelenom priečkou so symetrickými kuželovými plochami. – *Čerpadlo sa vyznačuje tým, že vzhľadom na zmontovateľnosť je rozdelené na dve rovnaké časti. Vzdialenosť každého bodu jednej roviny od druhej v smere osi rotácie je konštantná. Pri rotácii piestov tvoria valce a čap objemové priestory na nasávanie a výtlak čerpanej kvapaliny cez otvory na bočnej stene vonkajšieho valca.*

P SK 288097

Valce čerpadla je nosný prvok upevnený k nasávaciemu a výtláčnemu potrubiu. Rotujúce piesty svojou bočnou valcovou plochou zakrývajú a odkrývajú otvory na bočnej stene, čím slúžia ako samočinné ventily. Ako ďalej uviedol majiteľ patentu M. Molitoris, – *ide o účinné a výkonné čerpadlo vyvinuté na všeobecné použitie,*

či už ako čerpadlo kvapalín, alebo ako čerpadlo tlakového oleja v automobilovom priemysle.

Ponožky na masírovanie nôh

Staroveké umenie reflexológie uvádza, že niektoré časti rúk a nôh môžu ovplyvniť iné časti tela. Ide o liečebnú praktiku, pri ktorej sa stimuláciou nervov na chodidlách, dlaniach alebo ušiach masíruje určité miesto na tele. Ak na správnom mieste chodidla vyviniete tlak, môžete sa zbaviť stresu a napätia v zodpovedajúcej oblasti vášho tela.

Málokto z nás študovali antické umenie do hĺbky, a je preto málo pravdepodobné, že by sme presne vedeli, ktorú časť ruky alebo nohy je potrebné masírovať. V prípade, že si nevieme rady ako ďalej, najlepšie je pozrieť sa do patentových databáz, v ktorých je možné nájsť riešenie akéhokoľvek problému.

Odpoveďou na otázku ako bez námahy masírovať svoje chodidlá, sú masážne ponožky.

Úžitkový vzor na takýto druh zdravotných ponožiek, ktoré sa vďaka kombinácii materiálov a štruktúre pletenia vyznačujú špeciálnymi masírovacími vlastnosťami, má na Slovensku zaregistrovaný **Július Dudás** z Mostovej. Kombináciou vhodných materiálov a štruktúry pletenia vytvoril ponožky na masírovanie nôh zvlášť vhodné pre starších ľudí so zhoršeným krvným obehom, diabetikov, ale aj pre zdravých ľudí. – *Od bežne používaných ponožiek sa líšia tým, že pletený vzor nie je len na bočných a horných stranách, ale aj na spodnej časti chodidla, čo spôsobuje masírovacie účinky, – vysvetľuje pôvodca riešenia.*

Podľa Ing. Tatiany Medvedovej z ÚPV SR – *zloženie ponožiek je kombináciou bavlny s inými, syntetickými vláknami, čím ponožky získavajú lepšie vlastnosti, ako sú elasticita, dlhšia životnosť, lepší odvod potu a podobne. Masážny efekt prináša úplet, ktorý strieda pásy ryžového a hladkého vzoru, pričom štruktúra pletenia je rovnaká po celej ploche ponožky vrátane chodidlovej časti.*

Majiteľ úžitkového vzoru ponúka masážne ponožky prostredníctvom internetového predaja a cena jedného páru sa pohybuje okolo 5 eur. V súčasnosti je možné získať dva páry za cenu jedného.

Ing. Marián Michalovský
(Publikované so súhlasom pôvodcov)

ZAÚJALO NÁS

Keď inovácie stimulujú podnikanie

Nové myšlienky sú hybnou silou podnikania. Na ich základe vznikajú nové produkty a služby. Preto je nevyhnuté, aby sa vedecovskému svetu, ktorý má v zásobe veľké množstvo inovácií, prepojal so súkromnou sférou, ktorá už inovácie môže ponúkať na trhu ako tovary alebo služby.

Projekt FORT (FOstering continuous Research and Technology application) je financovaný v rámci programu Európskej únie Stredná Európa. Realizácia projektu sa začala v máji 2011. Ukončenie je plánované na október 2013. Deväť partnerov z piatich krajín pracuje spoločne na dosiahnutí rôznych cieľov týkajúcich sa inovácií a využitia výsledkov výskumu a vývoja v praxi. Slovenským riešiteľom projektu je Centrum vedecovo-technických informácií SR (CVTI SR).

Hlavným cieľom je dosiahnuť prostredníctvom projektových aktivít zvýšenie inovačnej kultúry a lepšie prepojenie akademického prostredia s priemyslom. Podstatné je, aby aj malé a stredné podniky mali záujem o inovácie. Výskumné inštitúcie musia byť zasa aktívne v spolupráci s organizáciami, ktoré pomáhajú novým myšlienkam dostať sa do praxe.

Preto sa FORT zameriava na malé a stredné podniky, verejné výskumné organizácie, centrá podpory podnikania či centrá transferu technológií.

Projektoví partneri FORT zorganizovali päť podujatí *Open House events*, a to v Nemecku, Slovinsku, Taliansku, na Slovensku a v Maďarsku. Počas podujatí bolo víťazom súťaží udelených päť inovačných voucherov, tzv. *Cross - Innovation Voucher*. Posilnila sa tak nadnárodná spolupráca v rámci stredoeurópskeho priestoru. Víťazi môžu použiť voucher v hodnote 5 000 eur na realizáciu svojich myšlienok s využitím služieb poskytnutých z iného regiónu strednej Európy.

Na Slovensku sa pod záštitou CVTI SR konali už dva ročníky *Open House events* spoločne so Súťažou inovatívnych myšlienok.

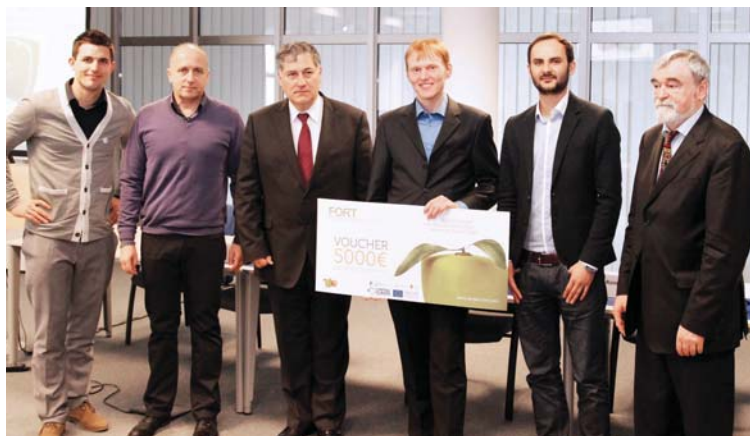
Prvý voucher získal RNDr. Tomáš Szemeš, PhD., zo spoločnosti Geneton, s. r. o. Zvíťazila myšlienka prenatálneho určovania chromozomálnych porúch z plodovej DNA, získanej priamo z krvi tehotnej ženy. Prvý ročník súťaže bol zameraný na inovácie z oblasti biotechnológií, biomedicíny a potravinových technológií.

Druhý ročník sa zameril na technické vedy. Víťazom sa stal Ing. Andrej Fogelton zo Slovenskej technickej univerzity. Predstavil program, ktorý by nám ľuďom počítačovej generácie mohol zmierniť následky neustáleho pozerania sa do monitorov počítačov v podobe syndrómu suchého oka. Program má monitorovať frekvenciu ľudského žmurkania a doslova prinútiť používateľa PC, aby žmurkol.

V Slovinsku, na Slovensku, v Taliansku a v Maďarsku boli organizované rôzne inovačné fóra tzv. *Innovation System Forums*. Počas podujatí sa diskutovalo o aktuálnych

Voucher prvého ročníka Súťaže inovatívnych myšlienok (zľava: Ján Turňa, CTVI SR; Roman Linczenyi, BIC Bratislava; Tomáš Szemes, Geneton, s. r. o.; Domenico Pangalo, Ústav molekulárnej biológie SAV; Chiara Pari, Agenzia Centuria, Taliansko)

Zľava: Jindřich Weiss, Jihomoravské inovačné centrum, ČR; Roman Linczenyi, BIC Bratislava; Ján Turňa, CTVI SR; Andrej Fogelton – víťaz, FIIT STU; Jaroslav Lupták, Neulogy, a. s.; Ján Lešinský, STU

príležitostiach a nástrojoch pre výskum, vývoj a inovácie. Spojili sa tak zainteresované subjekty inovačnej kultúry.

Prvé slovenské Inovačné fórum sa tematicky týkalo financovania výskumu a inovácií, ich podpory a rozvoja transferu technológií. Druhé Inovačné fórum sa zameralo aj na stratégie v tejto oblasti.

Prezentovaný bol napríklad návrh **Stratégie výskumu, vývoja a inovácií do roku 2020** a tiež **Regionálna inovačná stratégia Bratislavského samosprávneho kraja**.

Dôležité je, že v tomto prípade ide o stretnutia zástupcov štátnej správy, súkromnej sféry, neziskového sektora a významných organizácií v oblasti výskumu a inovácií, čo pomáha budovať vzájomné vzťahy.

V regióne strednej Európy boli taktiež iniciované tréningy manažérov transfere technológií a klastrových manažérov. V Nemecku sa uskutočnil dvojdnový tréning orientovaný na klastrový vývoj, kým v Slovinsku bola organizovaná rozšírená séria školiacich modulov so zapojením aj Slovinského úradu duševného vlastníctva a Svetovej organizácie duševného vlastníctva.

Aj na Slovensku bol organizovaný podobný tréning. Našich manažérov transfere technológií (TT) školili počas dvoch dní profesionáli z Association of European Science and Technology Transfer Professionals (ASTP).

Inovačné fórum 2013

Na podujatí sa zúčastnili aj odborní zamestnanci centier TT a ako konkretizoval jeden z nich: „*Lektorky poukázali na význam prvotnej identifikácie a zhodnotenia komerčného potenciálu technológií vznikajúcich v akademických inštitúciách a na vplyv týchto faktorov na voľbu stratégie priemyselnej ochrany.*” Taktiež spomenul, že inšpiratívne boli prezentované príklady z praxe a práca v skupinách. „*Tá ponúkla príležitosť na spoznanie pohľadu ostatných strán vstupujúcich do procesu transferu technológií,*” podotkol.

Viacero z prioritných cieľov projektu sa už začalo realizovať. Jedným z prvých krokov bolo zriadenie *Medzinárodnej inovačnej platformy*, ktorá je online základňou na výmenu inovačných myšlienok, uľahčenie hľadania a sprístupňovania príležitostí na trhu pre partnerov z oblasti výskumu a vývoja.

Následne bola spustená *Medzinárodná inovačná sieť* fungujúca ako neformálne združenie hráčov v rámci inovačného systému. Založená je na spolupráci medzi existujúcimi sieťami. Medzinárodná inovačná platforma a Medzinárodná inovačná sieť sú dostupné na oficiálnej webovej stránke projektu.

Ďalším dôležitým výstupom projektu je publikovanie *Návrhu spoločných opatrení (Joint Recommendation of Measures)* v angličtine a v národných jazykoch partnerov projektu. Tento dokument bol vytvorený na základe rozsiahleho prehľadu regionálnych a európskych inovačných politík a príkladov úspešnej praxe realizovaných v poslednej dekáde. *Návrh spoločných opatrení* zahŕňa sériu politických odporúčaní, realizácia ktorých by mohla zlepšiť terajšiu inovačnú kultúru v regiónoch partnerov projektu.

Viac informácií o projekte a súvisiacich novinkách je dostupných na oficiálnej webovej stránke projektu FORT www.project-fort.com a webovej stránke CVTI SR www.cvtisr.sk.

Mgr. Eva Vašková
Centrum vedecko-technických informácií SR
Foto: Mgr. Peter Dlhý a Mgr. Ján Petráš

Školenie ASTP v CVTI SR

Z rozhodnutí ÚPV SR

Námietky proti zápisu zverejneného označenia do registra ochranných známk

Zverejnené označenie:

BÚV kredit

Staršie ochranné známky namietateľa:

VÚB

VÚB banka

(rozhodnutie zn. POZ 1250-2011 N/-17-2013 o zamietnutí prihlášky zverejneného označenia „BÚV kredit“, právoplatnosť 2. 4. 2013)

Úradu boli doručené námietky proti zápisu slovného označenia „BÚV kredit“ (ďalej zverejnené označenie) do registra ochranných známk, podané v zmysle § 30 v nadväznosti na § 7 písm. a), b) a f) zákona č. 506/2009 Z. z. o ochranných známkach.

Namietateľ odôvodnil podanie námietok tým, že je majiteľom viacerých skorších slovných i kombinovaných ochranných známk, ktoré obsahujú slovný prvok „VÚB“ (ďalej staršie ochranné známky), pričom najstaršia ochranná známka „VÚB“ s číslom zápisu 207223 má právo prednosti od 12. 6. 2003.

Pri porovnaní služieb zverejneného označenia v triede 36 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb so službami zapísanými pre staršie ochranné známky v triede 36 namietateľ uviedol, že ide o totožné služby.

Namietateľ ďalej konštatoval, že obchodné meno VÚB, a. s., bolo do obchodného registra zapísané dňa 26. 3. 1992, teda omnoho skôr, ako bola podaná napadnutá prihláška ochrannej známky POZ 1250-2011. Obchodné meno VÚB je používané na označenie 212 retailových pobočiek, 32 firemných pobočiek a na označenie 11 hypotekárnych centier na území celej Slovenskej republiky. Spotrebiteľ sa denne stretáva v elektronických i tlačových médiách s reklamami na produkty VÚB banky.

Namietateľ poukázal na mnohé prestížne ocenenia, ktorými bola VÚB banka, a. s., ocenená v rokoch 2009, 2010 a 2011 a taktiež na súťaže finančných produktov Zlatá minca, v ktorých získala banka úspechy v rokoch 2009 až 2011, a to dvanásť zlatých, deväť strieborných a štyri bronzové mince. Všetky uvedené úspechy banky VÚB, a. s., boli prezentované v dennej tlači, časopise TREND, v televízii, rozhlasoch či prostredníctvom internetu. Zároveň namietateľ uviedol, že po zadaní výrazu „VÚB“ do vyhľadávача Google bolo nájdených 1,47 mil. odkazov, a teda všetky uvedené argumenty jednoznačne preukazujú dobré meno ochranných známk VÚB, VÚB banka a ďalších označení obsahujúcich prvok „VÚB“.

V ďalšej časti podaných námietok namietateľ porovnal zverejnené označenie so staršími ochrannými známkami a konštatoval, že zverejnené označenie pozostáva z troch hlások „B“, „Ú“ a „V“, ktoré sú zhodné s písmenami „V“, „Ú“ a „B“ nosného slovného prvku starších ochranných známk a nezapísaného označenia – obchodného mena „VÚB“, a prihlasovateľ len prehodil prvé a tretie písmeno, aby sa účelovo vyhol zhode s označením slovenskej banky „VÚB, a. s.“ Táto výmena v nosnom trojpísmenovom označení však nedokáže vylúčiť pravdepodobnosť zámény na strane verejnosti, pričom za pravdepodobnosť zámény sa považuje aj pravdepodobnosť asociácie so staršími ochrannými známkami. Časť zverejneného označenia „kredit“ predstavuje všeobecný výraz, ktorý je v spojení so službami v triede 36 opisným výrazom bez rozlišovacej spôsobilosti. Namietateľ poukázal tiež na to, že VÚB, a. s., vytvorila rad označení kombináciou dominantného prvku „VÚB“ a opisných prvkov, napr. „original, private banking, kontakt, banka, profiinvest“. Namietateľ tak vytvoril špecifický známkový rad označení pre svoje služby, v ktorých za rozlišovací prvok považuje slovný prvok „VÚB“.

Na záver namietateľ na základe všetkých skutočností uviedol, že v prípade zverejneného označenia a starších ochranných známk môže dochádzať k vzniku mylnej predstavy o ich vzájomnej spojitosti so vedomím spotrebiteľskej verejnosti. Konštatoval ďalej, že zverejnené označenie je podobné so staršími ochrannými známkami, ktoré majú na území Slovenskej republiky dobré meno, a preto navrhol, aby úrad námietkam vyhovel a prihlášku ochrannej známky POZ 1250-2011 zamietol v celom rozsahu.

Prihlasovateľ vo svojom vyjadrení uviedol, že celkové posúdenie pravdepodobnosti zámény z pohľadu vizuálnej, fonetickej a sémantickej podobnosti má byť vykonané na základe celkového dojmu, akým staršie známky a prihlasované označenie pôsobia pri súčasnom zohľadnení ich dištančných a dominantných prvkov.

Podľa prihlasovateľa po vizuálnej stránke neexistuje pravdepodobnosť zámény prihlasovaného označenia s ochrannými známkami namietateľa, pretože zverejnené označenie „BÚV kredit“ bolo prihlásené ako slovné označenie v bežnom písme pozostávajúce z troch veľkých písmen a slova kredit. Prihlasovateľ vylúčil aj možnosť existencie zámény z fonetickej stránky, pretože samotná dĺžka výslovnosti označení je úplne odlišná. Uviedol, že k náhodnej kombinácii písmen „BÚV“ priradil aj slovný prvok „kredit“, t. j. dochádza zo sémantického hľadiska k jeho posunu, a preto nemožno posudzovať písmená „BÚV“ oddelene od slovného prvku „kredit“.

V závere prihlasovateľ podotkol, že nemôže vzniknúť asociácia medzi zverejneným označením a staršími ochrannými známkami, pretože označenie „VÚB“ je asociované ako „VUB-ka“ alebo „všeobecná úverová banka“ a zároveň poukázal na tvorbu výrazu „VÚB-ka“ pomocou koncovky -ka odvodennej z posledného slova označenia banka. Podľa prihlasovateľa pri aplikácii zhodného

pravidla by zverejnené označenie „BÚV“ znelo po spodobovaní ako „BUFka“. Vzhľadom na uvedené, prihlasovateľ je presvedčený, že fonetická podobnosť medzi označeniami nie je.

Prihlasovateľ navrhol, aby úrad námietky zamietol v celom rozsahu a rozhodol o zápise zverejneného označenia do registra ochranných známk.

Z odôvodnenia rozhodnutia:

Podľa § 7 písm. a) citovaného zákona sa označenie nezapíše do registra na základe námietok podaných podľa § 30 majiteľom staršej ochrannej známky, ak z dôvodu zhodnosti alebo podobnosti označenia so staršou ochrannou známkou a zhodnosti alebo podobnosti tovarov alebo služieb, na ktoré sa označenie a staršia ochranná známka vzťahujú, existuje pravdepodobnosť zámenny na strane verejnosti; za pravdepodobnosť zámenny sa považuje aj pravdepodobnosť asociácie so staršou ochrannou známkou.

V konaní o námietkach bolo zistené, že zverejnené označenie „BÚV kredit“ bolo prihlásené pre služby v triede 36 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb, ďalej že staršie ochranné známky „VÚB“ a „VÚB banka“ boli zapísané zhodne pre služby v triede 36.

Porovnanie tovarov a služieb

Pri porovnaní uvedených kolíznych služieb je bez nutnosti podrobnej analýzy zrejmé, že ide o zhodné služby týkajúce sa „*finančnictva, bankovníctva či hypotekárnych služieb*“, ktoré sú zapísané v rovnakej triede 36 Medzinárodného triedenia výrobkov a služieb.

Porovnanie označení

Z vizuálneho hľadiska pri porovnaní označení úrad poukázal na to, že dominantným prvkom zverejneného označenia je spojenie rovnakých veľkých písmen „BÚV“ na začiatku označenia, za ktorým nasleduje slovný prvok „kredit“ uvedený malými písmenami. Čo sa týka porovnania dominantných prvkov kolíznych označení „VÚB“ verzus „BÚV“, jediným rozdielom je obrátené poradie troch zhodných písmen, ale tento fakt pri prvotnom vizuálnom kontakte ľahko unikne pozornosti spotrebiteľa. Odlišný výraz „kredit“ obsiahnutý v zverejnenom označení je svojím umiestnením za výrazom „BÚV“ menej podstatným prvkom a vo vzťahu k službám týkajúcim sa „*finančnictva*“ ide o prvok doplnkový. Podobne ako slovný prvok „banka“ v druhej staršej ochrannej známke priamo upozorňujúci na finančnú inštitúciu, ktorý je umiestnený za trojpísmenkovým výrazom „VÚB“, je vo vzťahu k finančným službám bez rozlišovacej spôsobilosti.

Vizuálny vnem vyvolaný porovnaním zverejneného označenia „BÚV kredit“ a druhej staršej slovnej ochrannej známky „VÚB banka“ ovplyvňuje predovšetkým ich rovnaká dĺžka, najmä prvá časť výrazu tvorená zhodnými, len prehodenými veľkými písmenami, pričom slovné prvky „kredit“ a „banka“ poukazujú iba na spojitost s finančnými službami a finančnými produktmi.

Vzhľadom na uvedené možno predpokladať, že spotrebiteľ si podobný výraz „BÚV“ vo zverejnenom označení všimne prednostne, a tak možno zverejnené označenie pokladať za vizuálne podobné v značnej miere s prvou a najmä s druhou staršou ochrannou známkou.

Z fonetického hľadiska úrad v prípade zverejneného označenia predpokladal, že priemerný spotrebiteľ ho bude vo väčšine prípadov reprodukovat' ako „bé-ú-vé kre-dit“, ale vzhľadom na všeobecný charakter výrazu „kredit“ je veľmi pravdepodobné, že sa spotrebiteľ bude vyjadrovať o zverejnenom označení len skrátené ako o „bé-ú-vé“. Staršie ochranné známky bude jednoducho vyslovovať ako „vé-ú-bé“ alebo „vé-ú-bé ban-ka“, prípadne „vub-ka“. Vzhľadom na skutočnosť, že spotrebiteľ s vysokou pravdepodobnosťou v prípade zverejneného označenia uprednostní pri reprodukcii jeho skrátenú formu, ktorá tvorí jeho dominantnú časť, a bude sa o ňom zmieňovať ako o „bé-ú-vé“, úrad konštatoval nižšiu mieru fonetickej podobnosti so staršími známkami, pretože ide o reprodukcii rovnakých hlások, ktoré sú síce v obrátenom postavení, ale spotrebiteľ si tento rozdiel buď vôbec neuvedomí, alebo ho bude pokladať za nový variant starších ochranných známk.

V súvislosti s hodnotením podobnosti kolíznych označení zo sémantického hľadiska bolo v rozhodnutí úradu uvedené, že výrazy „BÚV“ a „VÚB“ budú pravdepodobne spotrebiteľia vnímať ako krátke trojpísmenkové slová, ale nebudú im vedieť priradiť konkrétny význam. Vzhľadom na to, že skratka „VÚB“ v prvej staršej ochrannej známke je vytvorená bez doplnenia plnovýznamových slov, z ktorých je skratka utvorená, je zo sémantického hľadiska posudzovaná ako pojem bez konkrétneho významu. Možno teda hovoriť o fantazijných výrazoch vzájomne sa dopĺňajúcich a spotrebiteľia ich budú vnímať ako vytvorené z troch rovnakých písmen, a teda ako sémanticky podobné. Výraz „kredit“ obsiahnutý vo zverejnenom označení má pre spotrebiteľa jednoznačný význam, pretože je bežnou súčasťou slovenskej slovnej zásoby s významom úver, ktorý je vzhľadom na služby plne opisný, a teda neprispieva k novej významovej odlišnosti. Druhá namietaná ochranná známka „VÚB banka“ obsahuje aj slovný prvok banka, s významom inštitúcia poskytujúca rôzne finančné služby, ale rovnako ako pri slove kredit, ide o opisný prvok vo vzťahu k finančným službám.

Úrad v závere porovnávania označení zo sémantického hľadiska uviedol, že pri posudzovaní podobnosti označení je potrebné zohľadniť ich pôsobenie ako celku, a keďže slovné prvky kredit a banka sú len vyjadrením určitých vlastností či súvislostí s finančnými a bankovými službami zverejneného označenia a tiež starších ochranných známk, predstavujú v označeniach opisný prvok, ktorý výrazne neovplyvní sémantické vnímanie porovnávaných označení.

Čo sa týka vyjadrenia prihlasovateľa o tom, že v prípade staršej ochrannej známky môže dochádzať aj k jej reprodukcii ako „vub-ka“, a teda aj zverejnené označenie by podľa rovnakého spôsobu tvorenia skratiek mohlo byť reprodukované ako „bufka“, úrad v rozhodnutí upozornil na to, že nie je možné porovnávať výslovnosť vytvorených výrazov „vubka“ a „bufka“, pretože kým výraz „BÚV“ je náhodné spojenie veľkých písmen, ktoré nepredstavujú začiatkové písmená zo žiadnych konkrétnych výrazov, v prípade staršieho označenia „VÚB“ ide o takzvanú iniciálovú skratku, ktorá vznikla zo začiatkových písmen viacslovných pomenovaní (Všeobecná úverová banka), od ktorých sa netvoria odvodené slová, iba hovorovo môžeme povedať: idem do NBS-ky (Národná banka Slovenska), PNS-ky (Poštový novinový stánok) a v prípade staršieho označenia idem do VUB-ky (Všeobecná úverová banka). Z toho vyplýva, že použitá prípona – ka, nie je odvodená od

posledného slova banka (ženský rod) zo staršieho označenia, ale ide o bežne používanú príponovú skratku v slovenskom jazyku, a preto porovnanie výslovnosti výrazov „vubka“ a „bufka“ prihlasovateľom úrad považoval za nesprávne.

Celkové zhodnotenie – pravdepodobnosť zámény

Pravdepodobnosťou zámény je pravdepodobnosť, že spotrebiteľská verejnosť sa môže domnievať, že predmetné tovary alebo služby pochádzajú od jedného podniku alebo od ekonomicky prepojených podnikov, pričom pravdepodobnosť zámény je nutné posudzovať celkovo so zohľadnením všetkých okolností týkajúcich sa konkrétnej veci. Takéto celkové posúdenie predpokladá určitú vzájomnú súvislosť medzi zohľadnenými okolnosťami a najmä medzi podobnosťou porovnávaných označení a podobnosťou označovaných tovarov alebo služieb. Nízka miera podobnosti medzi označovanými tovarmi alebo službami môže byť kompenzovaná vysokou mierou podobnosti medzi porovnávanými označeniami a naopak.

Na účely celkového posúdenia pravdepodobnosti zámény sa má priemerný spotrebiteľ predmetných tovarov považovať za riadne informovaného a primerane pozorného a obozretného. Navyše je potrebné zobrať do úvahy skutočnosť, že priemerný spotrebiteľ má iba zriedka možnosť priamo porovnať rozličné označenia, ale musí sa spoliehať na ich nedokonalý obraz, ktorý si uchoval v pamäti. Ďalšou podstatnou skutočnosťou, ktorú je potrebné vziať do úvahy, je miera pozornosti priemerného spotrebiteľa, ktorá sa môže meniť v závislosti od kategórie predmetných tovarov alebo služieb.

Pri určovaní miery pozornosti priemerného spotrebiteľa úrad vychádzal z toho, že ide o služby týkajúce sa financií, hypoték, bankových prevodov, ktoré sú určené podnikateľom s určitým stupňom finančnej zdatnosti, ale aj širšej laickej spotrebiteľskej verejnosti využívajúcej finančné služby, a preto vzhľadom na charakter prihlasovaných a zapísaných služieb je možné predpokladať, že im spotrebiteľ bude venovať vyššiu než priemernú pozornosť.

V súvislosti s vnímaním označení priemerným spotrebiteľom úrad v rozhodnutí vychádzal z toho, že priemerný spotrebiteľ obvykle vníma označenia ako celok a nevenuje sa skúmaniu jeho rôznych detailov a taktiež má len zriedka možnosť vykonať priame porovnanie rozličných označení, ale musí sa spoliehať na ich nedokonalý obraz, ktorý si uchoval v pamäti. V danom prípade úrad vychádzal z toho, že spotrebiteľ v súvislosti s dotknutými službami nedokáže kolízne označenia odlišiť, zverejnené označenie môže považovať len za zrkadlové obrátené označenie namietateľa, ale nie je možné opomenúť skutočnosť, že namietateľ je od roku 2003 majiteľom 14 ochranných známk obsahujúcich slovný prvok „VÚB“, ktorý je medzi priemernými spotrebiteľmi známy aj vďaka existencii 240 pobočiek Všeobecnej úverovej banky na území Slovenskej republiky a samozrejme aj vďaka oceneniam, ktoré sa tejto banke dostávajú v renomovaných súťažiach (Banka roka, finančný produkt roka Zlatá minca).

Komplexné hodnotenie pravdepodobnosti zámény zverejneného označenia so staršími ochrannými známkami úrad uzavrel konštatovaním, že výraz „BÚV“ vo zverejnenom označení „BÚV kredit“ predstavuje dominantný prvok, ktorý je takmer zhodný s prvkom „VÚB“ v namietaných starších ochranných známkach „VÚB banka“ a „VÚB“ a líši sa len obráteným postavením rovnakých písmen. Toto však spotrebiteľ môže prehliadnúť, pokiaľ nemá možnosť porovnávať kolízne označenia priamo vedľa seba, alebo v opačnom prípade bude tento fakt pokladať za úmysel majiteľa o vytvorenie novej doplnkovej podoby svojich starších ochranných známk. Je nepravdepodobné, že spotrebiteľ bude porovnávané označenia analyzovať a vyhodnocovať po jednotlivých písmenách.

Na základe uvedeného úrad konštatoval určitú mieru podobnosti porovnávaných označení zo všetkých troch posudzovaných hľadísk, čo v spojitosti s vyšším stupňom podobnosti, resp. zhody kolíznych služieb má za následok to, že aj u pozornejšie vnímajúceho spotrebiteľa pravdepodobnosť zámény medzi zverejneným označením „BÚV kredit“ a najmä druhou staršou ochrannou známkou „VÚB banka“ na trhu existuje.

Čo sa týka ďalšieho slovného prvku „kredit“ obsiahnutého vo zverejnenom označení, úrad v rozhodnutí poukázal na to, že tento prvok okrem toho, že je vo vzťahu k označovaným tovarom prvkom opisným, zároveň môže predstavovať doplnkový prvok, pričom namietateľ je majiteľom viacerých ochranných známk tvoriacich známkový rad, ktoré okrem výrazu „VÚB“ takýto doplnkový, prípadne opisný prvok obsahujú tiež – napr. OZ s číslom zápisu 206548 „VUB easinvest“ s právom prednosti od 7. 4. 2003, OZ s číslom zápisu 206550 „VÚB profiinvest“ s právom prednosti od 7. 4. 2003, OZ s číslom zápisu 206553 „VUB startinvest“ s právom prednosti od 7. 4. 2003, OZ s číslom zápisu 212147 „VÚB Kontakt“ s právom prednosti od 8. 10. 2004, OZ s číslom zápisu 212152 „VUB Private banking“ s právom prednosti od 14. 10. 2004.

Otázku existencie pravdepodobnosti asociácie starších ochranných známk a zverejneného označenia uzavrel teda úrad konštatovaním, že s prihliadnutím na skutočnosť, že namietateľ je majiteľom ochranných známk tvoriacich známkový rad založený na jednotiacom slovnom prvku „VÚB“, je rozlišovacia spôsobilosť starších ochranných známk vyššia.

Z predchádzajúceho je zjavné, že u spotrebiteľa môže dochádzať k asociácii zverejneného označenia so staršími ochrannými známkami a môže sa domnievať, že zverejnené označenie patrí do radu ochranných známk namietateľa.

Na základe uvedeného je dôvodné konštatovať pravdepodobnosť zámény zverejneného označenia s prvou a druhou staršou ochrannou známkou.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti úrad námietkam v zmysle § 7 písm. a) vyhovel a prihlášku ochrannej známky POZ 1250-2011 s označením „BÚV kredit“ zamietol.

Spracovala Mgr. Ingrid Lutringová

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 95/13

Luxemburg 18. júla 2013

Rozsudok v spojených veciach C-414/11

Španielsko a Taliansko/Rada

Daiichi Sankyo Co.Ltd, Sanofi Aventis Deutschland GmbH/DEMO Anonymos Viomichaniki kai

Emporiki Etairia Farmakon

Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (TRIPS)¹ patrí do výlučnej právomoci Únie

Patent udelený pred nadobudnutím platnosti tejto dohody na výrobný postup farmaceutického výrobku sa po nadobudnutí jej platnosti nevzťahuje na vynález samotného výrobku

Spoločnosť Daiichi Sankyo Co. Ltd. získala v roku 1986 v Grécku národný patent vzťahujúci sa na hemihydrát levofloxacinu, ktorý je chemickou zlúčeninou používanou ako účinná látka pri liečbe antibiotikami, najmä v pôvodnom lieku nazývanom „Tavanic“. Táto spoločnosť udelila licenciu spoločnosti Sanofi Aventis GmbH na jeho distribúciu v Grécku na základe povolenia na uvádzanie na trh vydaného príslušným gréckym orgánom v roku 1999. Patentová prihláška sa týkala ochrany výrobku (účinnnej látky) a jej výrobného postupu. Ochrana poskytovaná uvedeným patentom, ktorá sa skončila 20. júna 2006, bola predĺžená prostredníctvom dodatkového ochranného osvedčenia (DOO)² o päť rokov, až do roku 2011.

Spoločnosť DEMO AE získala v Grécku v rokoch 2008 a 2009 povolenia na uvádzanie na trh pre generický liek „Talerin“, ktorý má tiež ako účinnú látku hemihydrát levofloxacinu.

Daiichi Sankyo a Sanofi Aventis preto žiadali Polymeles Prodikeio Athinon (Krajský súd v Aténach, Grécko), aby nariadil spoločnosti DEMO zdržať sa akéhokoľvek uvádzania lieku Talerin alebo akéhokoľvek iného lieku, ktorého účinnou látkou je hemihydrát levofloxacinu, na trh.

Grécky súd vysvetľuje, že v konaní vo veci samej sa má rozhodnúť, či sa DOO, ktorého držiteľom bola Daiichi Sankyo v rokoch 2006 a 2011, teda v období, počas ktorého DEMO pripravovala uvádzanie liekov obsahujúcich farmaceutický výrobok na trh, vzťahovalo na vynález tohto farmaceutického výrobku alebo len na vynález výrobného postupu tohto výrobku.

V prípade, že by sa ochrana DOO vzťahovala na výrobok, skutočnosť, že Tavanic a Talerin majú rovnakú účinnú látku, by znamenala, že DEMO porušila patent spoločnosti Daiichi Sankyo. Ak by bol naopak predmetom ochrany len výrobný postup, skutočnosť, že Tavanic a Talerin majú rovnakú účinnú látku, by znamenala len domnienku, že generický liek bol vyrobený na základe postupu chráneného uvedeným DOO. V takom prípade by DEMO mohla vyvrátiť túto domnienku, ak by preukázala, že uvedený liek bol vyrobený odlišným postupom.

Grécko ratifikovalo Dohovor o udeľovaní európskych patentov (EPD) v roku 1986, ale až od roku 1992, po uplynutí uplatnenej výhrady, tento štát uznáva tiež patentovateľnosť farmaceutických výrobkov³.

V tomto kontexte sa vnútroštátny súd Súdného dvora v podstate pýta, či patent, ktorý bol získaný v nadväznosti na prihlášku uvádzajúcu vynález výrobného postupu farmaceutického výrob-

ku, ako aj tohto farmaceutického výrobku, ktorý ale vzhľadom na uvedenú výhradu bol udelený výlučne, len pokiaľ ide o tento výrobný postup, treba napriek tomu z dôvodu dohody TRIPS považovať od nadobudnutia jej platnosti za patent vzťahujúci sa na vynález uvedeného farmaceutického výrobku.

Pýta sa tiež, v akom rozsahu dohoda TRIPS, ktorá bola uzavretá Spoločenstvom a členskými štátmi na základe delenej právomoci, ešte patrí do právomoci členských štátov.

Vo svojom rozsudku Súdny dvor na úvod poznamenáva, že **od prijatia Lisabonskej zmluvy sa spoločná obchodná politika** – ktorá patrí do vonkajšej činnosti Únie a týka sa obchodovania s tretími štátmi – **týka tiež obchodných aspektov duševného vlastníctva**.⁴ Pokiaľ je účelom aktu Únie podporovať, uľahčovať alebo upravovať medzinárodné obchodné vzťahy, patrí do spoločnej obchodnej politiky.

Normy uvedené v dohode TRIPS majú špecifickú súvislosť s medzinárodným obchodom. Samotná dohoda spadá do rámca liberalizácie medzinárodného obchodu a jej cieľom je posilniť a harmonizovať ochranu duševného vlastníctva na celosvetovej úrovni a znížiť deformácie v medzinárodnom obchode na území štátov – členov WTO. **Táto dohoda teda patrí do oblasti spoločnej obchodnej politiky a výlučnej právomoci Únie.**

V nadväznosti na to Súdny dvor konštatuje, že podľa znenia samotnej dohody TRIPS akýkoľvek vynález výrobku alebo výrobného postupu, ktorý je nový, obsahuje tvorivú činnosť a ktorý je priemyselne využiteľný, je patentovateľný, pokiaľ patrí do oblasti techniky. Farmakológia patrí do tejto oblasti, a preto vynález farmaceutického výrobku môže predstavovať predmet patentu.

Okrem toho podľa nariadenia Únie⁵ ochrana poskytovaná prostredníctvom DOO podlieha rovnakým obmedzeniam ako obmedzenia týkajúce sa ochrany udeľovanej základným patentom.

Výhrada, ktorú uvádzal EPD a podľa ktorej v rokoch 1986 až 1992 neboli v Grécku lieky patentovateľné, sa analogicky uplatňovala na národné patenty, ako je patent spoločnosti Daiichi Sankyo. Rovnako pravidlo, podľa ktorého účinky výhrady pretrvávali počas celej platnosti patentov,⁶ bolo tiež analogicky uplatniteľné na národné patenty. V dôsledku toho národný patent spoločnosti Daiichi Sankyo, ako aj jej DOO boli neúčinné, pokiaľ ide o vynález farmaceutického výrobku, a to napriek patentovateľnosti farmaceutických výrobkov v Grécku od roku 1992.

V dôsledku toho, hoci je pravda, že **dohoda TRIPS** zaväzuje štáty – členov WTO zaviesť možnosť získať patent na vynález farmaceutických výrobkov, **ich nezaväzuje považovať patenty, ktoré boli udelené výlučne na výrobné postupy takýchto výrobkov, za patenty vzťahujúce sa po nadobudnutí platnosti uvedenej dohody na vynálezy uvedených výrobkov.**

1 Dohoda o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva, ktorá predstavuje prílohu 1 C Dohody o založení Svetovej obchodnej organizácie (WTO), podpísanej v Marakéši 15. 4. 1994 a schválenej rozhodnutím Rady 94/800/ES z 22. decembra 1994 týkajúcim sa uzavretia dohôd v mene Európskeho spoločenstva, pokiaľ ide o záležitosti v rámci jeho kompetencie, ku ktorým sa dospelo na Uruguajskom kole multilaterálnych rokovaní (1986 – 1994) (Ú. v. ES L 336, s. 1; Mim. vyd. 11/021, s. 80).

2 Podľa nariadenia Rady (ES) č. 1768/92 z 18. 6. 1992 o vytvorení dodatkového ochranného osvedčenia na liečivá (Ú. v. ES L 182, s. 1; Mim. vyd. 13/011, s. 200).

3 Dohovor o udeľovaní európskych patentov, podpísaný v Mníchove 5. 10. 1973.

4 Článok 207 ods. 1 ZFEÚ.

5 Články 4 a 5 nariadenia č. 1768/92.

6 Článok 167 ods. 5 EPD.

TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 80/13

Luxemburg 27. júna 2013

Rozsudok v spojených veciach C 457/11 až C 460/11

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)/

Kyocera, Epson Deutschland GmbH, Xerox GmbH, Canon Deutschland GmbH

a

Fujitsu Technology Solutions GmbH, Hewlett Packard GmbH/VG Wort

Náhrada odmeny za vyhotovovanie rozmnoženín chránených diel sa môže vyberať aj pri uvádzaní tlačiarne alebo počítača na trh*Členské štáty majú širokú možnosť voľby pri určení osoby povinnej zaplatiť túto náhradu, ktorej cieľom je odškodniť autorov za rozmnožovanie ich diela bez ich súhlasu*

Podľa práva Únie¹ členské štáty v zásade priznávajú autorom a nositeľom práv súvisiacich s autorským právom výlučné právo udeliť súhlas alebo zakázať rozmnožovanie ich diel alebo iných predmetov ochrany. Členské štáty však môžu stanoviť výnimky alebo obmedzenia tohto výlučného práva. Môžu teda povoliť najmä vyhotovenie rozmnoženín na súkromné použitie a tiež ich vyhotovenie na papieri alebo na inom podobnom podklade, ktoré sa uskutočňuje použitím akéhokoľvek fotografického postupu alebo nejakým iným procesom. Členský štát, ktorý využije túto možnosť, však musí zabezpečiť, že nositelia práv dostanú „primeranú kompenzáciu“. Táto kompenzácia má za cieľ odškodniť autorov za rozmnožovanie ich chránených diel bez ich súhlasu.

Bundesgerichtshof (Spolkový súd, Nemecko) rozhoduje vo veciach týkajúcich sa primeranej kompenzácie za rozmnožovanie chránených diel prostredníctvom viacerých prístrojov, medzi ktorými je predovšetkým tlačiareň a osobný počítač, najmä ak sú tieto dva prístroje prepojené. V uvedených veciach organizácia kolektívnej správy autorských práv VG Wort zastupujúca osoby, ktoré majú práva k tlačným dielam v Nemecku, podala návrh, aby sa podnikom Canon, Epson, Fujitsu, Hewlett Packard, Kyocera a Xerox uložila povinnosť oznámiť jej informácie o množstve a povahe tlačiarň predaných od roku 2001. Navyše VG Wort požiadala, aby boli podniky Kyocera, Epson a Xerox zaviazané zaplatiť náhrady odmeny prostredníctvom poplatku vyberaného za osobné počítače, tlačiarne a/alebo plotery uvedené na trh v Nemecku v rokoch 2001 až 2007. Za týchto okolností sa Bundesgerichtshof obrátil na Súdny dvor, aby podal výklad relevantných ustanovení práva Únie.

Rozsudkom Súdny dvor odpovedal, že pojem „rozmnožovanie použitím akéhokoľvek fotografického postupu alebo nejakým iným procesom, ktorý má podobné účinky“, zahŕňa aj rozmnožovanie prostredníctvom tlačiarne a osobného počítača, ak sú tieto dva prístroje prepojené. V takomto prípade môžu členské štáty zaviesť systém zaväzujúci zaplatiť primeranú kompenzáciu osobami, ktoré majú prístroj, ktorý prispel neautomatizovaným spôsobom k jednému procesu vyhotovenia rozmnoženiny chráneného diela alebo akéhokoľvek iného predmetu ochrany na určitý podklad, ak majú tieto osoby možnosť preniesť náklady súvisiace s týmto poplatkom na svojich zákazníkov. Výška tejto primeranej kompenzácie, ktorá sa má poskytnúť ako náhrada škody spôsobenej autorovi celým jedným takým procesom, sa však nesmie

v zásade líšiť od výšky kompenzácie stanovenej za vyhotovenie rozmnoženiny, ktorá sa vyhotovuje len jediným prístrojom.

Navyše Súdny dvor rozhodol, že prípadný akt, ktorým nositeľ práv súhlasil s rozmnožovaním svojho chráneného diela alebo iného predmetu ochrany, nemá vplyv na primeranú kompenzáciu.

Súdny dvor tiež spresnil, že nepoužitie dostupných technologických opatrení určených na predchádzanie alebo obmedzovanie nepovoleného vyhotovovania rozmnoženín nemôže spôsobiť zánik povinnosti primeranej kompenzácie za vyhotovovanie rozmnoženín na súkromné použitie. Použitie takých opatrení zo strany nositeľov práv je totiž dobrovoľné. Dotknutý členský štát však môže stanoviť, či konkrétna výška tejto kompenzácie závisí alebo nezávisí od takých technologických opatrení, s cieľom skutočne stimulovať nositeľov práv, aby prijímali uvedené opatrenia, a teda dobrovoľne prispievali k správne uplatňovaniu výnimky pre rozmnožovanie na súkromné použitie.

Na záver Súdny dvor odpovedal, že relevantná právna úprava – smernica, ktorá nadobudla účinnosť 22. júna 2001 a ktorú mali členské štáty prebrať do vnútroštátneho práva do 22. decembra 2002 – sa neuplatňuje na akty o používaní chránených diel a iných predmetov ochrany, ktoré boli uzavreté pred 22. decembrom 2002.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií,
ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na
internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

1 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2001/29/ES z 22. 5. 2001 o zosúladení niektorých aspektov autorských práv a s nimi súvisiacich práv v informačnej spoločnosti (Ú. v. ES L 167, s. 10; Mim. vyd. 17/001, s. 230).

Správy z ÚPV SR

Minimum o duševnom vlastníctve

Úrad priemyselného vlastníctva SR oslovil v auguste listami predstaviteľov základných, stredných a vysokých škôl, ako aj združenia podnikateľských subjektov na Slovensku **s ponukou prednášok alebo vzdelávacích aktivít o význame duševného, resp. priemyselného vlastníctva a možnostiach jeho ochrany.**

ÚPV SR v danej oblasti permanentne vyvíja aktivity. Napríklad koncom minulého roka rozbehol pilotný projekt spolupráce so základnými a strednými školami v Banskej Bystrici, ktorého cieľom je priblížiť žiakom pútavou formou problematiku duševného vlastníctva. Úrad spolupracuje aj s vysokými školami či podnikateľmi, čím chce do vzdelávacích aktivít zapojiť viac

subjektov a vytvoriť tak **platformu systematického vzdelávania** o duševnom vlastníctve.

Záujemcom o komplexné informácie ponúka úrad možnosť zapojiť sa do štvormodulového **vzdelávacieho programu Duševné vlastníctvo** akreditovaného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR. Pre malé a stredné podniky poskytuje úrad bezplatnú službu – **prediagnostiku priemyselných práv.**

Predseda ÚPV SR **Luboš Knoth oslovil aj ministra školstva SR Dušana Čaploviča** a požiadal ho o podporu vzdelávacích aktivít úradu. Veď v stratégii ÚPV SR sa *príprava vzdelávacích projektov pre jednotlivé typy škôl týkajúce sa problematiky ochrany a vymožiteľnosti práv duševného vlastníctva* stala jedným z hlavných opatrení na naplnenie priorit v oblasti vzdelávania.

ÚPV SR má záujem o to, aby sa problematika duševného vlastníctva napríklad v rozsahu minima (základných vedomostí) dostala do študijných plánov základných, stredných a vysokých škôl. Výučbové materiály, ktoré vznikli aj vďaka spolupráci so Svetovou organizáciou duševného vlastníctva, sú k dispozícii.

L. Knoth požiadal ministra školstva SR Dušana Čaploviča o stretnutie, v rámci ktorého by boli prediskutované detaily užšej spolupráce.

Dňa 3. septembra sa L. Knoth stretol so štátnym tajomníkom MŠVVaŠ SR **Štefanom Chudobom**. Dohodli sa, že ÚPV SR pripraví návrh na doplnenie učebných osnov o vzdelávanie v oblasti duševného vlastníctva pre stredné odborné školy. Úrad v spolupráci s MŠVVaŠ SR pripraví tiež návrh pomoci pôvodcom technických riešení v rámci projektov financovaných z európskych zdrojov a bude úzko spolupracovať pri odbornom posudzovaní žiadostí o podporu vedy a výskumu zo štrukturálnych fondov EÚ, konkrétne formou vykonávania rešeršii na stav techniky.

(jš)

Foto: www. jiuunlimited.com

Zástupkyňa WIPO aj na rokovaní Medzirezortnej komisie pre koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu

Dňa 19. júna navštívila ÚPV SR **Cécile Benbachirová** zo Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO), programová koordinátorka divízie budovania rešpektu k duševnému vlastníctvu. Zaujímala sa o internetový portál **nefejkuj.sk**, ktorý je súčasťou pilotného projektu mediálnej infokampane **IP = IQ, Duševné vlastníctvo: vzdelávanie, povedomie, vymožiteľnosť**, ktorý ÚPV SR s podporou WIPO spustil 14. mája tohto roka. Cieľom portálu nefejkuj.sk, prvej etapy projektu, je poskytnúť mladej generácii vo veku od 10 do 15 rokov informačnú a diskusnú platformu o falšovaní a pirátstve.

Realizačný tím projektu detailne predstavil C. Benbachirovej obsah a funkcionality portálu **nefejkuj.sk**. **Zástupkyňa WIPO oceniла iniciatívu ÚPV SR uskutočniť infokampaň s takýmto špecifickým zameraním a pozitívne zhodnotila aj obsahovú stránku portálu.** Prislúbila maximálnu podporu zo strany WIPO pri implementácii projektu v priebehu druhého polroka 2013.

Predseda ÚPV SR **L. Knoth** vyzdvihol výsledky doterajšej spolupráce s WIPO a jeho zástupkyňu informoval aj o strategických zámeroch ďalšieho rozvoja úradu a spolupráci s externými partnermi v oblasti zvyšovania povedomia o duševnom vlastníctve na Slovensku. O výsledkoch uvedenej kampane a získaných skúsenostiach bude predseda ÚPV SR informovať členské štáty WIPO na zasadnutí poradného výboru WIPO pre vymožiteľnosť v marci 2014.

C. Benbachirová sa následne 20. júna zúčastnila na štvrtom zasadnutí **Medzirezortnej komisie pre koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu**, ktoré sa konalo v Bratislave v budove Finančného riaditeľstva SR. Vyzdvihla existenciu komisie a najmä široké zastúpenie rezortov v nej. Členov komisie oboznámila s popularizačnými aktivitami WIPO v oblasti zvyšovania povedomia verejnosti o negatívnych dôsledkoch falšovania výrobkov a autorského pirátstva a s činnosťou poradného výboru WIPO pre vymožiteľnosť.

-o0o-

Na štvrtom zasadnutí Medzirezortnej komisie pre koordináciu spolupráce v oblasti boja proti falšovaniu a autorskému pirátstvu sa hovorilo aj o aktualizácii portálu www.dusevnevlastnictvo.gov.sk, v súlade s podpísaným Memorandom o spolupráci medzi Ministerstvom kultúry SR a ÚPV SR v decembri minulého roka. Ako informovala **JUDr. Jana Oravcová**, riaditeľka odboru autorského práva sekcie médií, audiovízie a autorského práva MK SR, ministerstvo pripravuje komplexnú zmenu portálu. Modernizuje sa jeho dizajn, doplnené budú nové funkcionality, pričom na úvodnej stránke už pribudli Aktuality.

J. Oravcová spomenula aj práve prebiehajúcu **diplomatickú konferenciu** pod záštitou WIPO v marockom Marakéši (17. – 28. júna) o uzavretí medzinárodnej zmluvy o zjednodušení prístupu k tlačným dielam pre osoby nevidiace, osoby so zrakovým postihnutím alebo osoby s inými poruchami čítania. Informovala tiež o návrhu novely autorského zákona, ktorý v Národnej rade SR prešiel prvým čítaním.

Ing. Iveta Bittnerová z Ministerstva financií SR informovala členov medzirezortnej komisie o tom, že v marci bolo v Úradnom vestníku Európskej únie publikované **uznesenie Rady k akčnému plánu EÚ v colnej oblasti na boj proti porušovaniu práv duševného vlastníctva na roky 2013 – 2017**. Strategickými cieľmi tohto plánu je účinné vykonávanie a monitorovanie nových predpisov EÚ týkajúcich sa presadzovania práv duševného vlastníctva v colnej oblasti, boj proti tendenciám obchodovať s tovarmi porušujúcimi takéto práva a posilnenie spolupráce s Európskym strediskom pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva.

MF SR pripravuje nový zákon o presadzovaní práv duševného vlastníctva colnými orgánmi, ktorý bude vychádzať z novelizovaného predmetného nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktoré sa má uplatňovať od 1. januára 2014. Nový slovenský zákon nahradí zákon č. 200/2004 Z. z. o opatreniach proti porušovaniu práv duševného vlastníctva pri dovoze, vývoze a spätnom vývoze tovaru.

Členovia medzirezortnej komisie sa dohodli, že uskutočnia konkrétne kroky na nadviazanie užšej spolupráce s Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR pri zvyšovaní povedomia detí a mladých ľudí o duševnom vlastníctve a jeho právach.

(jš)

Foto: archív ÚPV SR

O ďalšej spolupráci s Košickou RK SOPK

Pre záujemcov z radov podnikateľskej verejnosti vrátane tých, ktorí vstupujú do podnikania a chcú sa dozvedieť viac o význame priemyselnoprávnej ochrany či spôsobe jej získavania, od roku 2004 zriadil postupne ÚPV SR 16 informačno-poradenských miest pre inovácie – innoinfo, z nich jedno zaniklo.

Predstavenstvo **Košickej regionálnej komory SOPK** prejavilo záujem o spoluprácu s ÚPV SR v roku 2010 a do siete innoinfo vstúpila komora ešte v tom istom roku 24. mája.

Po takmer desiatich rokoch fungovania (resp. i nefungovania) spolupráce ÚPV SR a jeho informačno-poradenských miest pre inovácie v roku 2012 zástupcovia úradu navštívili postupne všetky svoje menej výkonné innoinfo. Riaditeľom príslušných subjektov bol zo strany úradu predložený návrh aktivít, ktoré majú pomôcť zintenzívniť a zefektívniť činnosť innoinfo centier v oblasti priemyselnoprávnej ochrany.

Riaditeľ Košickej RK SOPK **Ing. Ľudovít Korotnoky** na stretnutí so zástupcami ÚPV SR 9. novembra minulého roka ocenil takúto snahu úradu a nadväzne koncom júna 2013 oslovil úrad s návrhom na opätovné stretnutie, na ktorom by sa konkretizovala ďalšia forma spolupráce. Prejavil záujem napríklad o vyškolenie jedného prípadne dvoch pracovníkov regionálnej komory v rámci vzdelávacieho programu Inštitútu duševného vlastníctva v ÚPV SR.

Navrhované stretnutie sa uskutočnilo 11. júla a obe strany naštudovali konkrétne formy vzájomnej spolupráce. Ako vlastne vyplýva z podmienok dohody, úrad zabezpečí pre innoinfo dodávanie informačných materiálov, časopisu Duševné vlastníctvo i ďalších publikácií týkajúcich sa priemyselnoprávnej ochrany. Obe strany sa zaviazali vypracovať plán akcií zameraných na podporu a rozvoj malého a stredného podnikania, pričom zástupcovia partnerskej organizácie majú bezplatnú účasť na takýchto podujatiach. Okrem toho Košická RK SOPK umiestni na webovom sídle informácie o ÚPV SR vrátane odkazu naň a tiež informácie o možnostiach priemyselnoprávnej ochrany.

Ľ. Korotnoky ďalej navrhol, aby v mesačníku SOPK Obchod Priemysel Hospodárstvo publikovali články o systéme ochrany duševného vlastníctva a významnejšie akcie oboch partnerov boli propagované tak v mesačníku SOPK, ako aj v časopise Duševné vlastníctvo.

V októbri tohto roka dostane ÚPV SR priestor na prezentáciu v rámci podujatia organizovaného Košickou RK SOPK. Jeho riaditeľ navrhol aj **užšiu spoluprácu medzi regionálnou komorou, ÚPV SR a košickým PATLIB centrom v Košiciach**.

(jr)

V prospech klientov úradu

ÚPV SR spustil 1. júla 2013 do živej prevádzky **elektronické podávanie prihlášok ochranných známok**. Projekt **eFiling** je jedným z dvoch projektov programu *Software Package* (softvérový balík) v gescii Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu a v rámci jeho Kooperatívneho fondu.

V súčasnosti však online prihlášku ochrannej známky nie je možné podpísať elektronickým podpisom/zaručeným elektronickým podpisom, a preto je potrebné ho doplniť v písomnej forme v lehote do jedného mesiaca. V opačnom

prípade sa takéto podanie bude považovať za bezpredmetné.

Uvedená služba je dostupná prostredníctvom linky www.upv.sk/?elektronicke-podavanie-vseobecne s odkazom na TM eFiling.

Ďalší projekt **eServices**, ktorý zahŕňa následné procesy v rámci konania o prihláškach ochranných známok, je v ÚPV SR v štádiu rozpracovania. Úrad chce túto službu sprístupniť verejnosti do konca tohto roka.

(jš)

Foto: www.jiunlimited.com

Správy z WIPO

Historická zmluva prijatá – zrakovo postihnutým osobám na celom svete zlepšuje prístup ku knihám

Na diplomatickej konferencii, ktorá sa uskutočnila 17. – 28. júna pod záštitou Svetovej organizácie duševného vlastníctva (WIPO) v marockom Marakéši, bola prijatá medzinárodná zmluva, ktorá zlepšuje prístup ku knihám stovkám miliónov nevidiacich, zrakovo postihnutých alebo ľudí, ktorí sú zo zdravotných dôvodov neschopní čítať.

Na rokovaní sa zúčastnilo viac ako 600 vyjednávačov zo 186-tich členských štátov WIPO.

Zmluva bola prijatá po viac ako týždňovej intenzívnej diskusii a je vyvrcholením niekoľkoročnej práce zameranej na zlepšenie prístupu zrakovo postihnutých, nevidiacich alebo ľudí neschopných čítať diela zverejnené v Braillovom písme, vo zväčšenom type písma či na zvukových nahrávkach.

– Táto zmluva je víťazstvom pre nevidiacich, zrakovo postihnutých a neschopných čítať, ale aj pre mnohostranný systém. Medzinárodné spoločenstvo ňou preukázalo schopnosť riešiť konkrétne problémy a dohodnúť sa na konsenze. Zmluva je vyvážená a zúčastnené strany pri jej negociáciách dokázali zjednotiť rôznorodé záujmy, – vyhlásil generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry. – Je to historická zmluva, ktorá môže byť skutočným prínosom pre zrakovo postihnutých.

– Neexistujú víťazi ani porazení, je to zmluva pre každého, – povedal minister spojov a vládny hovorca Mustapha Khalfi. – Zmluva bola prijatá v požehnanom meste Marakéš, ktorý nazývame aj Mestom siedmich svätých. Ďakujem vám všetkým za to, že sme dosiahli to, čo môžeme nazvať zázrakom v Marakéši.

Zmluva bola prijatá s cieľom uľahčiť prístup k uverejneným dielam osobám, ktoré sú slepé, zrakovo alebo inak postihnuté. Zmluvné strany by nadväzne mali upraviť vnútroštátne právne predpisy, ktoré povolia reprodukciu, distribúciu a sprístupnenie zverejnených diel v prístupných formátoch s udelením výnimky z práv nositeľov autorských práv.

Zmluva umožňuje aj cezhraničnú výmenu dostupných formátov medzi organizáciami, ktoré slúžia osobám slepým, zrakovo alebo inak postihnutým. Harmonizuje obmedzenia a výnimky tak, aby tieto organizácie mohli cezhranične spolupracovať. Takéto spoločné využívanie diel by malo zvýšiť ich celkový počet v prístupných formátoch, pretože sa eliminuje duplicita a zvýši efektivita. Napríklad, namiesto piatich krajín, ktoré v súčasnosti produkujú dostupné verzie toho istého diela, o nejaký čas bude

každá z takýchto piatich krajín schopná vytvoriť dostupné verzie rôznych diel, ktoré potom môžu využiť i ďalšie krajiny.

V súčasnosti je na národných vládach, aby definovali, aké obmedzenia a výnimky budú povolené. Súvisiace vnútroštátne právne predpisy sa veľmi líšia. V mnohých krajinách je kopírovanie na súkromné použitie zadarmo, ale niekoľko krajín má výnimku na tzv. „diaľkové štúdium“ a výnimky platia len v príslušnej krajine.

Zmluva je tiež navrhnutá tak, aby boli poskytnuté záruky autorom a vydavateľom, že ich diela nebudú zneužitá. Zdôrazňuje požiadavku, aby takáto cezhraničná spolupráca nebola v rozpore s bežným využívaním diela a aby neboli neprimerane dotknuté oprávnené záujmy nositeľa práv.

Medzinárodná zmluva nadobudne účinnosť po tom, ako ju ratifikuje 20 členských štátov WIPO.

Na záver úspešného rokovania sa 28. júna v Palais des Congres v Marakéši konal koncert, na ktorom vystúpil aj od detstva slepý americký spevák, skladateľ, producent a legenda Stevie Wonder, ktorý sa už pred rokmi vžil do roly prinášať nádej a svetlo miliónom ľudí po celom svete.

Podľa Svetovej zdravotníckej organizácie je vo svete viac ako 314 miliónov nevidiacich a zrakovo postihnutých osôb, z nich 90 percent žije v rozvojových krajinách.

Výsledky prieskumu WIPO z roku 2006 ukázali, že menej než 60 krajín má vo svojom autorskom zákone obmedzenia a výnimky, ktoré sú špeciálne ustanovené pre zrakovo postihnuté osoby – Braillovo písmo, tlač v zväčšenom type písma či zvukové nahrávky.

Okrem toho, keďže autorské právo je „teritoriálne“, tieto výnimky zvyčajne nezahŕňajú dovoz alebo vývoz diel konvertovaných do prístupných formátov, dokonca ani medzi krajinami s podobnými pravidlami. Organizácie v jednotlivých krajinách musia rokovať s nositeľmi práv o licenciách, aby bolo možné uskutočniť cezhraničnú výmenu špeciálnych formátov alebo vyrábať svoje vlastné materiály, čo je však dosť nákladné a obmedzuje to prístup zrakovo postihnutých osôb k tlačovinám všetkého druhu.

Svetová únia nevidiacich uvádza, že ročne je vo svete vydaných približne milión kníh pre zrakovo postihnuté osoby, ale len menej ako 5 percent je k dispozícii v prístupných formátoch.

www.wipo.int

(zv)

Foto: www.wipo.int

Správy z EPO

Užší výbor SR EPO

V dňoch 25. – 26. júna sa v Mníchove na treťom zasadnutí stretli členovia užšieho výboru Správnej rady Európskej patentovej organizácie – zástupcovia všetkých 25 členských štátov Európskej únie zúčastnených na posilnenej spolupráci, Európskeho patentového úradu (EPÚ) a Európskej komisie. Okrem iného schválili rokovací poriadok a komunikačnú politiku výboru a prerokovali **prvý návrh implementačných pravidiel¹ upravujúcich jednotnú patentovú ochranu.**

Výbor udelil status pozorovateľa na svojich zasadaniach Inštitútu profesionálnych zástupcov pred EPÚ (*epi*) a Konfederácii európskych zamestnávateľov – BusinessEurope.

Na zasadnutí nechýbali ani informácie o činnosti prípravného výboru pre Jednotný patentový súd. Verejnosti sú dostupné na webovej stránke prípravného výboru www.unified-patent-court.org, ktorá je v prevádzke od 25. júna 2013.

(jš)

136. zasadanie

Správna rada Európskej patentovej organizácie na svojom 136. zasadnutí, ktoré sa konalo 26. – 27. júna v Mníchove, sa **zaoberala aj zložitou situáciou v oblasti sociálneho dialógu so zamestnancami Európskeho patentového úradu.** V čase konania zasadania práve prebiehal jeden z ich najväčších štrajkov v 40-ročnej histórii úradu.

SR EPO schválila návrh na doplnenie služobných predpisov stálych zamestnancov EPÚ o ustanovenia upravujúce ich právo na štrajk. Zamestnanci budú musieť v budúcnosti oznámiť prezidentovi EPÚ štrajk vopred, pričom v oznámení o plánovanom štrajku musia uviesť dôvody jeho vyhlásenia, začiatok i trvanie. Po zmene príslušných častí služobných predpisov nebude zamestnancom za čas strávený štrajkovaním vyplatená mzda. Podrobnosti týkajúce sa práva zamestnancov na štrajk vrátane jeho maximálneho trvania a pravidiel hlasovania zamestnancov o vyhlásení štrajku stanoví prezident EPÚ v súlade s príslušnými medzinárodnými štandardmi.

SR EPO sa venovala aj otázkam týkajúcim sa Rezervného fondu penzijného a sociálneho zabezpečenia, personálnej politiky a tiež spolupráci s členskými štátmi.

Prezident EPÚ **Benoît Battistelli** okrem iného informoval, že systém strojových prekladov prevádzkovaný úradom bol rozšírený o ďalších šesť jazykov.

B. Battistelli bol poverený uzatvorením bilaterálnych zmlúv s republikou San Maríno a Litovskou republikou o spolupráci pri vykonávaní rešerší na prihlášky podané v uvedených štátoch.

(jš)

Do Patent Translate pribudlo ďalších šesť jazykov vrátane slovenčiny

V snahe naďalej zlepšovať viacjazyčný prístup k informáciám obsiahnutým v patentových dokumentoch EPÚ 26. júna 2013 pridal do služby Patent Translate ďalšiu skupinu jazykov – bulharský, český, islandský, rumunský, slovenský a slovinský.

Preklady z a do angličtiny sú v súčasnosti dostupné už v 21 jazykoch. Služba je k dispozícii zadarmo na adrese www.epo.org/-searching/free/patent-translate.html. Pokiaľ ide o preklady z a do slovenčiny vzhľadom na jej syntax, bude ešte potrebné systém „doladiť“.

– Patent Translate odstraňuje jazykovú bariéru v prístupe k patentovej dokumentácii, čo európskym vynálezcom a podnikom umožní ľahší prístup k stavu techniky, – povedal prezident EPÚ B. Battistelli. – Sme radi, že môžeme používateľom patentového systému z ďalšej skupiny štátov ponúknuť lepší prístup k patentovým dokumentom z celého sveta a umožniť im, aby informácie o ich vynálezoch boli zasa dostupné v anglickom jazyku všetkým používateľom na svete. Prispeje to k zlepšeniu kvality patentov a zároveň pomôže k posilneniu konkurencieschopnosti európskych podnikov.

Patent Translate bol uvedený do prevádzky vo februári 2012.

Umožňuje viacjazyčný prístup k obrovskej zbierke patentových dokumentov, ktoré sú k dispozícii na internetových stránkach EPÚ. Uvedená služba je výsledkom spolupráce medzi spoločnosťou Google, EPÚ, národnými patentovými úradmi členských štátov EPO a ďalšími významnými patentovými úradmi vo svete, ktoré dodávajú do systému patentové dáta vo svojich národných jazykoch. Cieľom služby je umožniť európskym podnikom lepšie vyhľadávanie a určenie príslušných patentových dokumentov potrebných na projekty svojho výskumu a vývoja. Jazyky sú pridávané postupne.

Do konca roka 2014 by mal Patent Translate obsahovať všetkých 28 jazykov z 38 členských štátov EPO, ruštinu a hlavné ázijské jazyky. Táto služba bude najkomplexnejšou viacjazyčnou platformou na získavanie patentových informácií na svete. Patentová databáza EPÚ **EspaceNet** už obsahuje viac ako 80 miliónov patentových dokumentov z celého sveta.

www.epo.org
(zv)

1 Návrh implementačných pravidiel v angličtine, nemčine a francúzštine je prístupný verejnosti aj na webovom sídle Úradu priemyselného vlastníctva SR www.upv.sk/?novinky&clanok=prvy-navrh-pravidiel-tykajucich-sa-jednotnej-patentovej-ochrany.

Kvalita dát je kľúčovým pilierom pri ich ďalšom spracovaní a využívaní

V Rige sa 19. júna stretli experti z národných patentových úradov a z EPÚ, aby prediskutovali súčasný stav kvality patentových dokumentov. Stretnutiu predsedal Georg Artelsmair z EPÚ, riaditeľ odboru pre európsku spoluprácu.

Na stanovenie kvality patentových dokumentov boli zvolené štyri kritériá: **presnosť textov, úplnosť dokumentov, včasnosť zverejňovania a dodržiavanie štandardov.**

Z analýzy, ktorú poskytol vo svojej prezentácii Patrick Le Gonicc z EPÚ, z oddelenia elektronického zverejňovania a distribúcie patentových dokumentov, vyplynulo, že nie všetky patentové dokumenty doručené do EPÚ spĺňajú náročné požiadavky na kvalitu. Najčastejším nedostatkom je absencia názvu vynálezu a anotácie v anglickom jazyku alebo chýbajúci kód Medzinárodného patentového triedenia. Východisko vidia kompetentní v dodržiavaní určených štandardov (WIPO ST.36, ST.2, ST.16) a v niekoľkostupňovej kontrole kvality pred prvým zverejnením ktoréhokoľvek patentového dokumentu.

Na stretnutí sa potvrdilo, že len kvalitné patentové dokumenty môžu poskytnúť očakávaný efekt pri práci s databázami, prekladovými nástrojmi, rôznymi registrami či inými produktmi.

(kd)

7. výročné stretnutie členských štátov EPO

Zástupcovia Európskeho patentového úradu, členských štátov Európskej patentovej organizácie a Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM), v pozícii pozorovateľa, sa **11. – 12. júna** zišli v Reykjavíku na 7. výročnom stretnutí členských štátov EPO.

Diskutovalo sa najmä o tom, ako zlepšiť vzájomnú spoluprácu, aby bol európsky patentový systém kvalitnejší a účinnejší, a tak lepšie slúžil priemyslu. Táto výzva prichádza v čase, keď si európski politici čoraz viac uvedomujú potrebu posilniť systém duševného vlastníctva, podporiť inovácie a hospodársky rast a podniky zasa očakávajú zmeny, ako je aj blížiaci sa zavedenie jednotného patentu a jednotného systému riešenia patentových sporov.

V úvode stretnutia prezident EPÚ **B. Battistelli** zdôraznil, že úzka spolupráca medzi EPO a jeho členskými štátmi je na zlepšenie ochrany priemyselného vlastníctva v Európe nevyhnutná. *– Žijeme v dobe, keď Európa v otázkach práv duševného vlastníctva dosiahla značný pokrok. Je potrebné naďalej spolupracovať s cieľom zaistiť úspech tohto úsilia a poskytnúť európskemu priemyslu lepšie služby.*

Tohtoročné stretnutie organizované Islandským patentovým úradom sa zaoberalo tromi hlavnými témami, ktoré sú jadrom

spolupráce medzi EPÚ a národnými patentovými úradmi: **vzdelávanie, zvyšovanie povedomia o európskom patentovom systéme, patentové informácie a IT nástroje, služby, štandardy.**

V uvedených troch oblastiach vznikol celý rad nových iniciatív: budúce e-služby na online podanie prihlášok, technológia jazykových služieb pre patenty Patent Translate, špecializované vzdelávacie programy na prípravu na európske kvalifikačné skúšky, Federatívny európsky patentový register a jazykové vzdelávanie v troch úradných jazykoch EPÚ.

Oblasti, v ktorých národné úrady najčastejšie implementujú projekty EPÚ:

- aktivity Európskej patentovej siete (European Patent Network – EPN)
- EPN školenia/vzdelávacie aktivity
- zvyšovanie povedomia o európskom patentovom systéme
- technológia jazykových služieb pre patenty
- Federatívny európsky patentový register

Viceprezident EPÚ **Raimund Lutz** vo svojom úvodnom prejavu zhodnotil jeden a polročnú spoluprácu EPÚ a členských štátov EPO v rámci „Co-operation Roadmap“. *– Táto spolupráca je dôležitejšia ako kedykoľvek v minulosti, pretože všetci čelíme rovnakým globálnym výzvam majúcim vplyv na fungovanie a výkon patentového systému,* – povedal R. Lutz.

Nový prístup k spolupráci podľa plánu, ktorý berie viac do úvahy rôznorodosť medzi členskými štátmi a špecifické národné potreby, priniesol väčšiu flexibilitu do realizačnej fázy projektov, čo jednotlivé členské štáty ocenili.

Na záver stretnutia sa za účasti prezidenta EPÚ uskutočnil okrúhly stôl, v rámci ktorého sa diskutovalo o budúcich výzvach, ktoré stoja pred EPÚ i členskými štátmi EPO. **Slovenská delegácia pri tejto príležitosti vyzdvihla a pozitívne hodnotila dosiaľ prebiehajúcu spoluprácu s EPÚ** (ÚPV SR sa zo 16-tich projektov EPÚ podieľa na 11-tich).

Podpora rozvoja ochrany priemyselného vlastníctva na Islande

B. Battistelli mal počas pobytu v Reykjavíku možnosť zúčastniť sa aj na rokovaníach s prezidentom Islandu Ólafurom Ragnarom Grímssonom, ministerkou priemyslu a obchodu Ragnheidurou Elin Árnadóttirovou i so zástupcami združení patentových zástupcov a priemyslu a diskutovať o posilnení patentového systému.

Prijatie u prezidenta Islandu bolo dobrou príležitosťou na zdôraznenie úlohy patentov ako stimulu pre podniky a vynálezcov investovať do výskumu a vývoja a zároveň k šíreniu technických znalostí podnecujúcich ďalšie inovácie.

Ministerka priemyslu a obchodu na rokovaní s B. Battistellim uviedla, že *– Island je malá krajina s mnohými mysliteľmi,* – a ocenila spoluprácu s EPÚ.

Generálna riaditeľka Islandského patentového úradu Borgildur Erlingsdóttirová povedala, že vypracovanie spoločného plánu politiky ochrany priemyselného vlastníctva, ako súčasť komplexnej národnej stratégie, je veľmi dôležité pre ďalší rozvoj inovácií a prilákanie zahraničných investícií do krajiny.

www.epo.org

(zv)

Foto: A. Legiň

Správy z OHIM-u

IP letná škola OHIM-u

Akadémia Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu v španielskom Alicante aj tento rok zorganizovala IP¹ letnú školu. V dňoch 1. až 5. júla sa jej zúčastnilo do **70 záujemcov z národných úradov priemyselného vlastníctva z celého sveta i ďalších európskych a mimoeurópskych inštitúcií.**

Okrem aktuálnych tém týkajúcich sa ochranných známok a dizajnov, projektov OHIM-u či aktivít Európskeho strediska pre sledovanie porušovania práv duševného vlastníctva prvýkrát na takomto fóre nechýbal ani modul zameraný na patenty, o ktorých hovorili odborníci z Európskeho patentového úradu.

OHIM SUMMER SCHOOL

Z Úradu priemyselného vlastníctva SR sa letnej školy zúčastnili dvaja zamestnanci. **Mgr. Peter Jaseňák** z odboru registrov a technickej prípravy nám o pobyte v Alicante povedal:

– Program vyučovania bol zaujímavý a bohatý, každý deň sa začína o 9-tej hodine a končí o 17-tej. Jednotlivé prednášky boli určite prínosom, pomohli nám zorientovať sa v systéme práce OHIM-u, ktorý sa snaží vytvoriť sieť spolupracujúcich úradov pre ochranné známky a dizajny v Európe, ktoré tak spoločne prispievajú aj k posilneniu duševného vlastníctva.

Po prednáškach, vo chvíľach voľna sme sa, samozrejme, zoznámali s mestom, navštívili sme Hrad svätej Barbory a raz sme mali aj spolu s prednášajúcimi koktail párty ☺.

Som rád, že ma náš úrad vyslal do letnej školy v Alicante, určite mi to pomohlo v mojom profesijnom napredovaní.

(jš)

Foto: <http://oami.europa.eu/>

Správy z EÚ

Revízia systému ochrannej známky v EÚ

Systém ochrannej známky v Európskej únii je tvorený systémami národných ochranných známok členských štátov EÚ a systémom ochrannej známky Spoločenstva. Právne predpisy členských štátov EÚ upravujúce ochranné známky sú čiastočne harmonizované prvou smernicou Rady 89/104/EHS z 21. decembra 1988 o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok kodifikovanou ako smernica 2008/95/ES; systém ochrannej známky Spoločenstva bol zavedený na základe nariadenia Rady (ES) č. 40/94 z 20. decembra 1993 o ochrannej známke Spoločenstva kodifikovaného ako nariadenie 207/2009/ES.

Rada Európskej únie v dokumente Závery Rady z 25. mája 2010 o budúcej revízii systému ochrannej známky v Európskej únii (Úradný vestník EÚ 2010/C 140/07) vyzvala Európsku komisiu, aby predložila návrhy na revíziu nariadenia Rady (ES) č. 207/2009 o ochrannej známke Spoločenstva a smernice 2008/98/ES o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok.

V priebehu prvého polroka 2013 Komisia v súvislosti s dlho očakávanou revíziou systému ochrannej známky v EÚ predložila tri dokumenty, ktoré tvoria tzv. „známkový balíček“. Návrh smernice Európskeho parlamentu a Rady o aproximácii právnych predpisov členských štátov v oblasti ochranných známok (prepracované znenie) [COM (2013) 162 final]¹ a návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa mení nariadenie Rady (ES) č. 207/2009 o ochrannej známke Spoločenstva, boli predložené v marci 2013 [COM (2013) 161 final]²; sprievodným dokumentom k návrhu smernice a návrhu nariadenia je Hodnotiaca správa (Impact Assessment) [SWD(2013) 95]³. V júni 2013 Komisia predložila aj návrh vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ), ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2869/95 o poplatkoch splatných Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory), a nariadenie (ES) č. 2868/95, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 40/94 o ochrannej známke Spoločenstva.

1 Dokument COM (2013) 162 final je dostupný v slovenskom jazyku na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0162:FIN:SK:HTML>.

2 Dokument COM (2013) 161 final je dostupný v slovenskom jazyku na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0161:FIN:SK:HTMLm>.

3 Dokument SWD(2013) 95 je dostupný v anglickom jazyku na <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52013SC0095:EN:NOT>.

1 IP = Intellectual Property = duševné vlastníctvo

Komisia uvádza, že cieľom jej návrhov je ďalšia harmonizácia právnych predpisov v oblasti ochranných známok a z nej vyplývajúce posilnenie hospodárskeho rastu a inovácií prostredníctvom uľahčenia prístupu používateľov k systémom ochranných známok v celej EÚ. Návrhy Komisie si dávajú tiež za cieľ zvýšiť efektívnosť systému ochranných známok v EÚ z hľadiska nižších nákladov, nižšej miery zložitosti, rýchlejších postupov, väčšej predvídateľnosti a právnej istoty. Základným rysom revízie systému ochranných známok v EÚ by malo byť zabezpečenie koexistencie a komplexného a vyváženého vzťahu medzi systémom ochranných známok Spoločenstva a systémami národných ochranných známok členských štátov EÚ.

Návrh smernice a návrh nariadenia sú legislatívnymi aktmi, ktoré sú prijímané riadnym legislatívnym postupom podľa ustanovenia čl. 289 Zmluvy o fungovaní EÚ. Riadny legislatívny postup predstavuje spoločné prijatie nariadenia a smernice Európskym parlamentom a Radou na návrh Komisie.⁴ V súčasnosti prebiehajú, súbežne s prvým čítaním v Európskom parlamente, aj prípravné práce prvého čítania v Rade EÚ. Tá o návrhoch aktuálne rokuje v rámci osobitnej pracovnej skupiny tvorenej zástupcami členských štátov EÚ (na rokovaniach pracovnej skupiny sa zúčastňuje zástupca ÚPV SR). V rámci analýzy návrhu smernice (článok po článku) pracovná skupina na ostatnom stretnutí 4. septembra v Bruseli dospela k článku 38 návrhu smernice; po ukončení diskusie o návrhu smernice začne pracovná skupina diskusiu o návrhu nariadenia.

Návrh vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ), ktorým sa mení nariadenie (ES) č. 2869/95 o poplatkoch splatných Úradu pre harmonizáciu vnútorného trhu (ochranné známky a vzory), a nariadenie (ES) č. 2868/95, ktorým sa vykonáva nariadenie Rady (ES) č. 40/94 o ochranných známkach Spoločenstva, je legislatívnym aktom (implementačným aktom – čl. 291 ZFEÚ), ktorý sa neprijíma legislatívnym postupom. Návrh je v súčasnosti prerokúvaný na úrovni výboru Komisie – Výboru pre poplatky, vykonávacie pravidlá a konanie pred odvolacími senátmi OHIM-u.

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že členské štáty EÚ vítajú predloženie „známkového balíčka“ a podporujú ďalšiu modernizáciu a harmonizáciu systému ochranných známok v EÚ, ale len takú, z ktorej budú benefitovať všetci používatelia systému, ktorá nebude v rozpore so všeobecnou zásadou koexistencie a komplexnosti a bude zabezpečovať vyvážený vzťah medzi systémom ochranných známok Spoločenstva a vnútroštátnymi systémami.

S návrhmi Európskej komisie tvoriacimi „známkový balíček“ sa odborná verejnosť na Slovensku mohla bližšie oboznámiť aj na seminári Ochrana priemyselného vlastníctva IX⁵, ktorý v dňoch 30. septembra až 2. októbra v Novom Smokovci zorganizovala Slovenská komora patentových zástupcov v spolupráci s ÚPV SR.

(jm)

Foto: <http://www.consilium.europa.eu/>

EÚ a priemysel spájajú sily v prospech inovácií

Návrh Európskej komisie predpokladá investície vo výške 22 miliárd eur do výskumu a inovácií pre zdravotníctvo, dopravu a životné prostredie počas nasledujúcich 7 rokov.

Partnerstvá medzi EK, členskými štátmi a priemyslom EÚ by od roku 2014 získali finančnú podporu na inovácie v týchto piatich oblastiach: **inovačná medicína, aeronautika, biopriemysel, palivové články a vodík a elektronika**, pričom partnerstvo v oblasti manažmentu letovej prevádzky bude pokračovať v rámci iného mechanizmu.

Tieto odvetvia poskytujú kvalitné pracovné miesta, riešia hlavné výzvy, ktoré nemôžu vyriešiť jednotlivé krajiny alebo spoločnosti, a majú zásadný význam z hľadiska konkurencieschopnosti Európy. Výskum je dlhodobý, rozsiahly a často vysoko rizikový proces.

Podľa návrhu by sa finančné prostriedky z budúceho programu EÚ pre výskum, Horizont 2020, mali navýšiť o 10 miliárd eur zo strany priemyslu a o 4 miliardy eur z rozpočtov členských štátov.

Okrem toho finančné prostriedky z EÚ podporia verejné partnerstvá (EK a členské štáty EÚ), ktoré sa zamerajú na liečbu chorôb súvisiacich s chudobou, priemyselné meracie technológie, pomoc malým a stredným podnikom pôsobiacim v oblasti špičkových technológií a na riešenia umožňujúce starším a zdravotne postihnutým osobám dôstojný život.

V EÚ pôsobia tri partnerstvá verejného a súkromného sektora, ktoré majú úctyhodné výsledky:

- vidlicový vozík na vodíkový pohon
- nové druhy autobusov na vodíkový pohon
- účinnejšie elektrické vozidlá
- ľahšie krídla lietadiel, ktoré umožňujú znížiť emisie CO₂ z lietadiel o viac ako 20 %
- objavy v liečbe cukrovky

Partnerstvá fungujú na základe verejných výziev na predloženie projektových návrhov, pričom na ne reagujú malé a veľké spoločnosti, univerzity, výskumné organizácie alebo iné orgány. Predtým, ako sa vyberú projekty vhodné na financovanie, sú všetky návrhy hodnotené partnermi.

Finančné prostriedky budú pochádzať z rozpočtu EÚ pre výskum na obdobie rokov 2014 až 2020 (program Horizont 2020) a predstavujú približne 79 miliárd eur (presná suma je predmetom diskusie medzi EK, poslancami Európskeho parlamentu a národnými vládami).

http://ec.europa.eu/slovensko/news/podpora_inovacii_sk.htm

Súvisiace odkazy

- [Program Horizont 2020](#)
- [Verejno-súkromné partnerstvá](#)

⁴ Bližšie k riadnemu legislatívnemu postupu pozri www.europarl.europa.eu/external/appendix/legislativeprocedure/europarl_ordinarylegislativeprocedure_complete_text_sk.pdf.

⁵ Pozri www.upv.sk/?novinky&clanok=pozvanka-na-seminar-ochrana-priemyselneho-vlastnictva-ix.

Správy zo sveta

Dušečné vlastníctvo v inovatívnej ekonomike

Poľsko – Patentový úrad Poľskej republiky a Svetová organizácia dušečného vlastníctva boli v dňoch 5. – 6. septembra v Krakove hlavnými organizátormi 9. medzinárodného sympózia **Dušečné vlastníctvo v inovatívnej ekonomike** s podtitulom Inovácie na trhu – transformácia poznatkov na zisk.

V krakovskom Medzinárodnom kultúrnom centre sa stretli poľskí i zahraniční odborníci, ktorí majú čo povedať k problematike inovácií – zástupcovia vládnych i mimovládnych organizácií, akademickej obce, výskumných ústavov, finančných inštitúcií, podnikatelia a v neposlednom rade i zástupcovia národných patentových úradov vrátane predsedu Úradu priemyselného vlastníctva SR **Mgr. Ľuboša Knotha**.

Pre ekonomiku má osobitný význam investovanie verejných prostriedkov do výskumu a vývoja a účinná realizácia ich výsledkov najmä v období hospodárskeho poklesu. Na sympóziu sa diskutovalo o vzťahu medzi verejným a súkromným sektorom, o ich úlohe pri podpore inovácií, o stimulovaní súkromných spoločností investovať do výskumu a vývoja, najmä v počiatkovej fáze vývoja nových technológií, ako aj o prístupe k financiám a tiež o vysoko rizikových investíciách.

Dominovali témy:

- Ako zvrátiť trend poklesu inovácií v Poľsku
- Perspektívy inovácií riadené technológiami alebo trhom
- Nové formy financovania vysoko rizikových inovácií
- Zabíja byrokracia inovácie? Výzvy a úskalia v prístupe k verejným financiám na výskum a vývoj
- Ako presvedčiť zainteresované strany o význame dušečného vlastníctva pre ich podnikanie
- Budúcnosť technických startupov. Spolupráca s vysoko rizikovými investormi

V rámci panelovej diskusie sa hovorilo o tom, ako stimulovať inovácie v poľskej vede a ekonomike a v tejto časti vystúpila aj predsedníčka Patentového úradu Poľskej republiky **Dr. Alicja Adamczaková**.

Súčasťou sympózia boli aj príklady osvedčených postupov integrácie dušečného vlastníctva a inovačnej politiky, **prípadová štúdia** o problémoch pri komercializácii výsledkov výskumu a vývoja a pod.

O svoje dojmy zo sympózia sa účastníci podelili na **workshopoch** a zároveň spoločne hľadali platformy kooperácie medzi podnikmi a výskumnými inštitúciami, identifikovali kľúčové faktory komerčného úspechu a maximálnej návratnosti investícií vložených do výskumu a vývoja.

(jš)

Foto: Robert Graff

Globálny inovačný index (GII) 2013

Švajčiarsko – Spojené štáty sa vrátili medzi päť najinovatívnejších štátov, Spojené kráľovstvo sa posunulo na tretie miesto a Švajčiarsko sa udržalo na vrchole rebríčka v Global Innovation Index 2013 – **vyplýva to zo správy GII 2013, ktorú 1. júla zverejnila** popredná medzinárodná vzdelávacia a výskumná inštitúcia INSEAD spolu so Svetovou organizáciou dušečného vlastníctva (**WIPO**).

Napriek ekonomickej kríze inovácie žijú. Vo väčšine krajín výdavky na výskum a vývoj prekonalí úroveň z roku 2008. Skupina dynamicky sa rozvíjajúcich krajín, ktorých obyvatelia majú stredné a nízke príjmy, napríklad Čína, Kostarika, India, Senegal, predbehla krajiny rovnakej kategórie, no na popredné priečky GII 2013 sa nedostala.

Prvých 25 priečok obsadilo 16 európskych štátov, z nich 13 je členom EÚ:

Švajčiarsko (1), Švédsko (2), Spojené kráľovstvo (3), Holandsko (4), Fínsko (6), Dánsko (9), Írsko (10), Luxembursko (12), Island (13), Nemecko (15), Nórsko (16), Francúzsko (20), Belgicko (21), Rakúsko (23), Malta (24) a Estónsko (25).

Do prvej päťdesiatky sa dostalo aj ďalších 15 európskych štátov (okrem Grécka (55))

Španielsko (26), Česká republika (28), Taliansko (29), Slovinsko (30), Maďarsko (31), Lotyšsko (33), Portugalsko (34), Slovensko (36), Chorvátsko (37), Litva (40), Bulharsko (41), Čierna Hora (44), Moldavsko (45), Rumunsko (48) a Poľsko (49).

V tohtoročnej správe je **hodnotená aj dynamika miestnych inovácií**, čo je oblasť, ktorú dosiaľ celosvetovo nevyhodnocovali. Poukazuje na vznik originálnych inovačných ekosystémov a signalizuje potrebu posunu od obvyklej tendencie skúšať a opakovať už úspešné iniciatívy.

– *Dynamické inovácie, napriek zložitému stavu globálnej ekonomiky, sa šíria na celom svete. Využívajú sa miestne výhody s globálnym pohľadom na trhy a ľudský talent, – uviedol generálny riaditeľ WIPO Francis Gurry. – Pre politikov snažiacich sa podporovať inovácie na národnej úrovni je využitie plného potenciálu inovácií na vlastnom území často sľubnejšie, ako sa pokúšať napodobniť iné úspešné inovačné modely.*

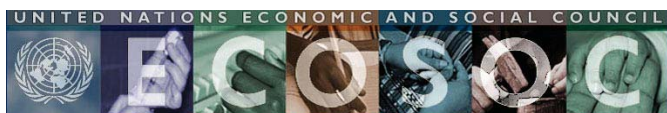

Správa GII 2013 porovnáva 142 svetových ekonomík využívajúc 84 ukazovateľov, medzi ktoré patrí napríklad kvalita špičkových univerzít, dostupnosť mikrofinancovania, ponuka rizikového kapitálu, a posudzuje v nich okrem inovačných schopností aj iné merateľné výsledky.

Správy GII sú zverejňované každoročne, počnúc rokom 2007. Stali sa hlavným porovnávacím nástrojom pre špičkových manažérov, politikov a ďalších, ktorí potrebujú mať prehľad o stave inovácií na celom svete.

K vypracovaniu tohtoročnej štúdie prispeli aj *Knowledge Partners: Booz & Company, Konfederácia indického priemyslu, du a Huawei* a poradný orgán pozostávajúci zo 14-tich medzinárodných expertov.

Generálny tajomník OSN Ban Ki-moon výsledky správy GII 2013 prezentoval v rámci segmentu na vysokej úrovni Hospodárskej a sociálnej rady OSN (ECOSOC). Rokovanie, ktoré sa konalo 1. – 4. júla v Ženeve za účasti hláv štátov, ministrov a vedúcich

medzinárodných agentúr, bolo tento rok zamerané najmä na úlohu vedy, technológií a inovácií a potenciál kultúry v dosahovaní rozvojových cieľov tisícročia a tiež na podporu trvalo udržateľného rozvoja.

Švajčiarsko a Švédsko sú lídrami vo všetkých zložkách (pilieroch) GII a trvalo obsadzujú popredné priečky v rebríčku hodnotených štátov. **Spojené kráľovstvo** má dobre vyváženú inovačnú výkonnosť, a to aj napriek relatívne nízkej úrovni rastu produktivity práce. **Spojené štáty** naďalej využívajú svoju silnú vzdelávaciu základňu (najmä pokiaľ ide o prestížne vysoké školy) a zaznamenali podstatný rast vo výdavkoch na softvér a zamestnanosť v službách náročných na znalosti. USA boli naposledy v hornej skupine GII v roku 2009, keď boli štátom číslo jeden.

– *Výsledky GII poskytujú svedectvo o súčasnej globálnej povahe inovácií. Štáty umiestnené v prvej dvadsiatpäťke GII sú zmesou národov z celého sveta – zo Severnej Ameriky, Európy, Ázie, Oceánie a Stredného východu. Hoci v zozname dominujú rozvinuté ekonomiky, svoje inovačné schopnosti zvýšilo aj niekoľko nových hráčov. Krajiny s vysokými príjmami sú ďaleko pred rozvojovými krajinami a v rozvoji inovácií ešte stále existuje priepasť, – zdôraznili Soumitra Dutta, spolutvorca správy, Anne a Elmer Lindseth Deatonovi a Samuel Curtis Johnson, všetci z Cornellskej univerzity v USA.*

Bruno Lanvin spolutvorca štúdie a výkonný riaditeľ európskej iniciatívy pre konkurencieschopnosť, ktorá pôsobí v rámci INSEAD-u, povedal – *Obchod, vláda a občianska spoločnosť ponúkajú nové riešenia a spôsoby spolupráce s cieľom urýchliť inovácie na miestnej, národnej i globálnej úrovni. V skutočnosti sa inovácie na celom svete stávajú symbolom sily pokroku a reformy. Hoci naše zistenia ukazujú, že mnoho nových hráčov má ešte obavy z inovácií, existuje dosť úspešných a zaujímavých príkladov v danej oblasti, a to aj v niektorých najchudobnejších krajinách. To je zdrojom optimizmu pre budúcnosť globálnych inovácií a hospodárskeho oživenia.*

www.wipo.int
(zv)

Foto: www.wipo.int,

<http://www.un.org/en/ecosoc/>

a

<http://www.globalinnovationindex.org/content.aspx?page=GI-Home>

Nové publikácie

Výber zo zahraničných publikácií

AHRENS, Hans-Jürgen. Model law on intellectual property.
München : Sellier European Law Publishers, 2013. 132 s.
ISBN 9783866532489.

BOUCHOUX, Deborah E. Intellectual property for paralegals.
New York : Delmar Cengage Learning, 2013. 547 s.
ISBN 9781111648572.

CONSTRUCTING European intellectual property.
Cheltenham : Edward Elgar, 2013. 471 s.
ISBN 9781781001639.

CVETKOVSKI, Trajce. Copyright and popular media.
New York : Palgrave Macmillan, 2013. 299 s.
ISBN 9780230368477.

ELKIN-KOREN, N., SALZBERGER, Eli M. The law and economics
of intellectual property in the digital age.
New York : Routledge, 2013. 286 s.
ISBN 9780415499088.

The EUROPEANISATION of intellectual property law.
New York : Oxford University Press, 2013.
ISBN 9780199665105.

ERSTLING, J. A., HELFGOTT, S., REED, T. David. The practitioner's
guide to the PCT.
Chicago : American Bar Association, 2013. 278 s.
ISBN 9781627220149.

CHAUDHRY, P., ZIMMERMAN, Alan. Protecting your intellectual
property rights.
New York : Springer, 2013. 227 s.
ISBN 9781461455677.

INTELLECTUAL property and digital content.
Northampton : Edward Elgar, 2013.
ISBN 9781781006863.

INTELLECTUAL property in common law and civil law.
Cheltenham : Edward Elgar, 2013. 454 s.
ISBN 9780857934369.

INTELLECTUAL property in consumer electronics, software and
technology start-ups.
New York : Springer, 2013.
ISBN 9781461479116.

INTELLECTUAL property valuation and innovation.
New York : Routledge, 2013.
ISBN 9780415532150.

JENNINGS, Gary. How to register a trademark.
Bodmin : GJ International Limited, 2013. 112 s.
ISBN 9780955933325.

KNOWLEDGE management and intellectual property.
Northampton : Edward Elgar, 2013.
ISBN 9780857934383.

KUR, A., DREIER, Thomas. European intellectual property law.
Cheltenham : Edward Elgar, 2013. 548 s.
ISBN 9781848448797.

OLWAN, Rami M. Intellectual property and development.
Berlin : Springer, 2013. 392 s.
ISBN 9783642279065.

PRCHAL, Petr. Zakázková autorská díla z pohledu práva závazko-
vého a autorského.
Praha : Linde, 2013. 147 s.
ISBN 9788072019038.

RAMCHARAN, Robin. International intellectual property law and
human security.
The Hague : Asser Press, 2013. 324 s.
ISBN 9789067048996.

RESEARCH handbook on intellectual property licensing.
Cheltenham : Edward Elgar, 2013. 499 s.
ISBN 9781849804400.

ZHENG, Lisa. Trademark und Marken Portfolios.
München : GRIN Verlag, 2013. 88 s.
ISBN 9783656423348.

Výber z nových publikácií v príručnej knižnici ÚPV SR

20 rokov Úradu priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky.
Banská Bystrica : Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2013.
61 s.
ISBN 9788088994817.

International classification for industrial designs (Locarno classi-
fication). Tenth edition.
Geneva : WIPO, 2013. 207 s.
ISBN 9789280523232.

Spracovala Mgr. Gabriela Píšová

Recenzia

Jozef Vozár

Právo proti nekalej súťaži

Vydal: VEDA, Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, Bratislava, 2013

Rozsah: 320 s.

ISBN 978-224-1272-8

Súťažné právo, ktoré sa opätovne stalo súčasťou nášho právneho poriadku po roku 1989, si len pomaly hľadá svoje miesto v praxi, ako aj v rámci právno-teoretického knižného spracovania. Súťažné právo v období socialistického spoločenského zriadenia a netrhového prostredia napriek formálnemu právnemu zakotveniu bolo len ilúziou. Možno preto súhlasiť s tvrdením autora recenzovanej monografie **JUDr. Jozefa Vozára, CSc.**, že obdobie do roku 1989 možno označiť ako „čierne obdobie súťažného práva“ vyznačujúce sa stagnáciou tejto vednej disciplíny. V tejto súvislosti máme na mysli tak oblasť protimonopolného práva, ako aj práva proti nekalej súťaži. Žiaľ, rovnako nepriaznivý stav možno konštatovať i v oblasti vydaných knižných publikácií, ktoré by súhrnne spracúvali problematiku protimonopolného práva a práva proti nekalej súťaži.

Ambíciou J. Vozára bolo ponúknuť touto publikáciou základné teoreticko-právne dielo z pera slovenského autora. V tomto zmysle môžeme konštatovať, že ambíciu pokúsiť sa vyplniť citelnú medzeru v oblasti publikačnej tvorby s tematikou práva proti nekalej súťaži, ktorá na Slovensku existuje, sa autorovi zaiste podarilo naplniť. Obzvlášť pozitívne možno hodnotiť a zároveň zdôrazniť, že monografia *Právo proti nekalej súťaži* predstavuje prvú komplexnú slovenskú publikáciu v tejto oblasti po roku 1989. V tejto súvislosti je nutné podotknúť, že recenzovaná monografia nepredstavuje jediné dielo J. Vozára, ktoré sa tohto roku dostalo na knižný trh. Spolu s Lubomírom Zlochom je spoluautorom publikácie *Judikatúra vo veciach nekalej súťaže* (Bratislava: IURA edition, 2013) a reakcie odbornej verejnosti na obe publikácie budú zaiste pozitívne.

Právo proti nekalej súťaži patrí medzi relatívne stabilné oblasti práva a zmeny v platnej právnej úprave nie sú také časté, ako v iných oblastiach práva. Napriek viac ako dvadsaťročnej apliká-

cii práva proti nekalej súťaži na našom území však stále existujú v uvedenej právnej úprave určité nedostatky. V tomto kontexte sa autor monografie *Právo proti nekalej súťaži* nebráni ani kritickému prístupu a vymedzuje v publikácii aj jednotlivé nedostatky súčasnej platnej právnej úpravy proti nekalej súťaži, ktoré by podľa jeho názoru mali byť odstránené.

Vzhľadom na spomínaný nedostatok ucelených vedeckých monografií v oblasti práva proti nekalej súťaži má osobitný význam použitie komparatívnej metódy, teda porovnanie slovenskej a českej právnej úpravy práva proti nekalej súťaži, pričom autor nezabúda ani na vplyv európskeho práva na právne poriadky oboch uvedených štátov. Rozhodnutie autora porovnať práve slovenskú a českú úpravu práva proti nekalej súťaži je nanajvýš vhodným logickým krokom, a to z viacerých dôvodov.

Právna úprava problematiky nekalej súťaže na Slovensku má rovnaký právny základ ako v Českej republike. Obdobné sú jednotlivé právne inštitúty, ako aj používaná terminológia. Vzhľadom na úzku spätosť oboch právnych úprav je možné porovnávať vývoj práva proti nekalej súťaže v oboch krajinách a jednotlivé spoločné i odlišné črty uvedených právnych úprav. Výhodou je aj možnosť porovnávať a navzájom čerpať z dostupnej judikatúry a tiež z množstva predovšetkým českej literatúry.

Publikácia *Právo proti nekalej súťaži* je rozčlenená do viacerých samostatných celkov, pričom reflektuje aktuálny stav tejto problematiky nielen v slovenskej a českej, ale aj v zahraničnej literatúre a judikatúre.

V záujme obsiahnutia čo najväčšieho rozsahu aspektov v oblasti práva proti nekalej súťaži J. Vozár skúma uvedenú problematiku prierezovo a z viacerých hľadísk, čomu zodpovedá aj štruktúra publikácie. Ponúka prehľad vývoja práva proti nekalej súťaži na Slovensku od roku 1918 až po súčasnosť a uvádza i zaujímavý prehľad vybranej judikatúry z obdobia prvej Československej republiky. Následne vymedzuje pramene právnej úpravy práva proti nekalej súťaži, a to tak z hľadiska súkromného, ako aj verejného práva. Na horizontálnej úrovni skúma vzájomný vzťah práva proti nekalej súťaži a protimonopolného práva predstavujúce pododvetvia súťažného práva. Autorovi sa podarilo identifikovať ich základné spoločné a tiež odlišné znaky.

Z hľadiska rozdielov medzi oboma právnymi odvetviami je dôležité spomenúť, že obe odvetvia práva postihujú odlišné typy konaní účastníkov hospodárskej súťaže, ako aj v tom, že ich stanovením zákonodarca sledoval odlišné ciele. Právo proti nekalej súťaži chráni subjektívne práva konkrétnych účastníkov hospodárskej súťaže postihnutých nekalosúťažnými konaniami, protimonopolné právo chráni verejný záujem na ochranu mechanizmu hospodárskej súťaže.

Protimonopolné právo a právo proti nekalej súťaži však majú aj niektoré spoločné znaky, ktoré taktiež neunikli pozornosti autora. Podľa syntetizujúcich záverov, ktoré autor v tejto súvislosti v publikácii ponúka, v procese tvorby práva proti nekalej súťaži i protimonopolného práva zohráva určujúcu úlohu judikatúra, pričom sú obe uvedené pododvetvia súťažného práva zároveň i predmetom europeizácie. Právo proti nekalej súťaži, ako aj protimonopolné právo sú predmetom úpravy v európskych právnych

predpisoch a boli následne transponované i do slovenského národného práva. Europeizácii práva proti nekalej súťaži autor následne venuje samostatnú kapitolu, v ktorej sa okrem iných otázok zaoberá aj prekrývaním pôsobnosti slovenského práva proti nekalej súťaži a európskych právnych predpisov.

Jadro publikácie predstavuje detailná a precízna analýza jednotlivých inštitútov právnej úpravy proti nekalej súťaži, ktorú je potrebné obzvlášť pozitívne hodnotiť. Autor sa detailne venuje tak generálnej klauzule proti nekalej súťaži, ako aj jednotlivým skutkovým podstatám takéhoto práva. V rámci nich sa neobmedzuje len na strohú analýzu zákonných ustanovení, ale dopĺňa ju aj relevantnou slovenskou, českou a európskou judikatúrou, predovšetkým judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie, pričom sa nevyhýba ani závažným etickým otázkam, ktoré s uvedenou problematikou, žiaľ, taktiež súvisia.

Súčasťou publikácie je obsiahla časť venovaná právnym prostriedkom ochrany proti nekalej súťaži, ktorá zahŕňa aj analýzu takých dôležitých otázok, ako sú napríklad špecifiká sporov z nekalosúťažného konania, úlohy súdov pri stanovení výšky primeraného zadostučinenia alebo mimosúdnu ochranu proti nekalej súťaži.

Okrem iného dôležitým „bonusom“, ktorý prináša monografia Právo proti nekalej súťaži a ktorý zaiste poteší mnohých odborníkov, je, že súčasťou publikácie je aj Zákon proti nekalej súťaži č. 111/1927 Sb. z. a n. v pôvodnom slovenskom dobovom preklade. Predstavuje historický základ, na ktorý môže zaiste nadviazať i súčasná slovenská právna veda.

Pozitívom je i skutočnosť, že nadväzuje na mnohé doktrínálne názory existujúce v oblasti slovenského, českého, ako aj európskeho práva proti nekalej súťaži a sú známe z dostupnej judikatúry, ktorú autor taktiež neopomína. Na druhej strane však určitým negatívom môže byť, že snaha autora ponúknuť čo najkomplexnejší prehľad jednotlivých inštitútov a problémov, ktoré sa v oblasti práva proti nekalej súťaži objavujú, môže viesť, vzhľadom na obmedzené možnosti rozsahu diela, len k opisnosti určitých javov bez ich hlbšej analýzy. Máme na mysli napríklad vybrané problémy súvisiace s nekalou súťažou na internete, ochranou spotrebiteľa, ako aj vzťahu nekalej súťaže a priemyselných práv. Veríme však, že tento prípadný „nedostatok“ sa v konečnom dôsledku ukáže ako pozitívum publikácie a bude impulzom nielen pre diskusiu o čiastkových problémov práva proti nekalej súťaži, ale podnieti ďalších slovenských autorov k detailnému knižnému spracovaniu jednotlivých inštitútov práva proti nekalej súťaži.

Mgr. Barbora Králičková, PhD.*

* Autorka pôsobí ako vedecká pracovníčka v Ústave štátu a práva SAV. Vo svojej vedeckej, prednáškovej a publikačnej činnosti sa zameriava najmä na oblasť súťažného práva, práva duševného vlastníctva a prierezových otázok aplikácie súťažného práva. V roku 2012 publikovala samostatnú monografiu *Súkromnoprávne aspekty protimonopolného práva* (Bratislava : VEDA, ISBN 978-80-224-1271-1), v ktorej sa zaoberá problematikou prelínania súťažného práva s inými súkromnoprávnymi odvetviami, predovšetkým s právom duševného vlastníctva.

Z obsahov vybraných časopisov

Justičná revue

č. 6 – 7/2013

Články

KLUČKA, J. Odôvodnenie rozsudku a právna istota účastníka konania

MASCHKANOVÁ, K. Súčasná formy páchania trestnej činnosti prostredníctvom informačných technológií

Průmyslové vlastnictví

č. 4/2013

BRIM, Luboš. Předurčení průmyslového vzoru technickou funkcí v právu Evropské unie

ZAMYKALOVÁ, Lucie. Švýcarský federální patentový soud

ŠILHART, Marek. Klamavé obchodní praktiky a porušení práv k duševnímu vlastnictví

Evropské právo

JENERÁL, Emil. Harmonizace patentového práva hmotného (práva předchozího uživatele)

Harmonizace patentového práva hmotného (nakládání s kolizními přihláškami)

Judikatura

ŠTROS, David. Nejvyšší soud ČR aktuálně k nekalé soutěži

Soudní dvůr k dobré víře

Informace ze zahraničí

Aktuality

Specializovaný soud pro práva duševního vlastnictví Ruské federace

Mezinárodní veletrh vynálezů INVENTO 2013

Vyhodnocení exponátů INVENTO 2013

EPO Gazette

júl/2013

SCHELLNER, Irene – DAS NEVES, Nelson. Towards Harmonisation and Enhanced Work

Sharing (Napredovanie k harmonizácii a kvalitnejšej spolupráci)

V nadväznosti na minuloročné stretnutie¹ sa v júni tohto roka v meste Cupertino, štát Kalifornia, USA, uskutočnilo ďalšie stretnutie zástupcov piatich najväčších patentových úradov IP5 na najvyššej úrovni. Prezident WIPO F. Gurry bol prítomný ako pozorovateľ. Na stretnutí sa potvrdili zámery pokračovať vo vývoji konceptu Global Dossier, ukončiť projekt Common Hybrid Classification a venovať pozornosť Cooperative Patent Classification (CPC), ako aj patentovému triedeniu Japonského patentového úradu (FI), ktoré by v budúcnosti mohli mať spoločnú platformu. Prítomní tiež uvítali návrh novej stratégie sprístupňovania patentových informácií, ktorá umožní prístup k potrebným informáciám bez jazykových či iných bariér a bez spoplatnenia, v odôvodnených prípadoch s minimálnym poplatkom.

Medzi EPÚ a SIPO (Čínsky štátny úrad duševného vlastníctva) boli podpísané dve memorandá o porozumení; prvé sa týkalo využívania CPC v SIPO pre nové patentové prihlášky, druhé systému EPOQUE. Do pilotného projektu zatriedovania s využitím CPC vstúpil aj Kórejský úrad duševného vlastníctva (KIPO).

Keďže sa stretnutie konalo v srdci Silicon Valley, bola to tiež príležitosť stretnúť sa s najvýznamnejšími prihlasovateľmi regiónu, ako sú Apple či Google.

Organizátorom nasledujúceho stretnutia v roku 2014 bude Kórejský úrad duševného vlastníctva.

HAFNER Frank – CAMPLING Noël. Linking Science and the Market (Prepojenie vedy a trhu)

V Mníchove sa počas dvoch májových dní stretlo 50 zástupcov univerzít, priemyslu, verejnej správy a vlády, aby diskutovali o manažmente duševného vlastníctva v univerzitách a výskumných centrách finančne podporovaných štátom. Podnetom na zorganizovanie stretnutia boli závery rozsiahleho prieskumu uskutočneného v priebehu roka 2010, do ktorého sa zapojilo 272 univerzitných centier transferu technológií z celej Európy.

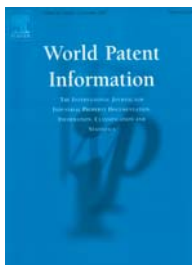
Účastníci konferencie sa zhodli na tom, že prepojením medzi vedou a trhom sú práve patenty, a to aj v prípadoch, keď sa patentovaný vynález na trhu neuplatní. Pre výrobcov či potenciálnych zadávateľov výskumných úloh sú patenty jasným signálom o výskumnej a vývojovej aktivite univerzity.

Prezentácie a správa z konferencie sú zverejnené na adrese

www.epo.org/learning-events/events/conferences/2013/markets.html

Spracovala Mgr. Katarína Dovalová

1 Pozri V prospech používateľov patentového systému. In *Duševné vlastníctvo*, Správy zo sveta, 2012, roč. XVI, č. 3, s. 55.

World Patent Information

č. 1/2013

FERNÁNDEZ-ALVAREZ, David. The IP and Patent Information Scene in Mexico (Priemyselné vlastníctvo a patentové informácie v Mexiku)

Problematika priemyselného vlastníctva sa dostala v Mexiku do popredia v ostatných 20-tich rokoch, pričom významnú úlohu pri jeho modernizácii zohráva Mexický inštitút priemyselného vlastníctva (IMPI). Podľa počtu podaných patentových prihlášok je Mexiko v Latinskej Amerike na druhom mieste, hneď za Brazíliou. Napríklad v roku 2010 bolo v Mexickom inštitúte priemyselného vlastníctva podaných 14 576 patentových prihlášok a udelených 9 399 patentov. V roku 1995 Mexiko pristúpilo k Zmluve o patentej spolupráci (PCT) a zároveň sa stalo prvou krajinou Latinskej Ameriky, ktorá túto zmluvu akceptovala. Mexická legislatíva týkajúca sa priemyselného vlastníctva sa približuje legislatíve vyspelých priemyselných krajín.

Hlavnými zdrojmi priemyselnoprávných informácií sprístupňovaných Mexickým inštitútom priemyselného vlastníctva sú databázy SIGA, ViDoc, Pymetec, LATIPAT a Marca-Net. SIGA obsahuje kolekciu vestníkov vydávaných v elektronickej forme raz mesačne. Vyhľadávací nástroj ViDoc bol predstavený mexickým inštitútom v roku 2011 a umožňuje vyhľadávať patenty, úžitkové vzory, dizajny a ochranné známky. Pre malých a stredných podnikateľov je určená databáza Pymetec obsahujúca prehľad technológií, ktoré sú alebo nie sú chránené patentmi a ktoré môžu byť v Mexiku využívané. Prostredníctvom databázy LATIPAT sú sprístupňované celé texty mexických patentov a patentových prihlášok a databáza Marca-Net poskytuje bezplatný prístup k údajom týkajúcim sa ochranných známk a obchodných mien.

DEORSOLA, Adriana Brigante et al. Patent Documents as a Technology Mapping Tool in the Brazilian Energy Sector Focused on the Oil, Gas and Coke Industries (Patentové dokumenty ako nástroj mapovania brazílskeho energetického sektora so zameraním na naftový, plynárenský a koksárenský priemysel)

V Brazílii uskutočnili výskum zameraný na zmapovanie brazílskych technológií v naftovom, plynárenskom a koksárenskom priemysle na základe prieskumu patentových prihlášok podaných brazílskymi prihlasovateľmi v Národnom inštitúte priemyselného vlastníctva v rokoch 1970 až 2007. Preskúmané boli prihlášky zatriedené v triede C10 Medzinárodného patentového triedenia (naftový, plynárenský alebo koksárenský priemysel; technické plyny obsahujúce oxid uhoľnatý; palivá; mazadlá; rašelina).

Z prieskumu vyplynulo, že najviac patentových prihlášok bolo podaných z oblasti kvapalných uhlíkových palív, pevných palív,

katalytického krakovania a suchej destilácie uhlíkových látok. Pozoruhodný je aj fakt, že až 40 % týchto prihlášok bolo podaných v rokoch 2000 až 2007.

LINDEKENS, Bart. The Triangle Team Approach: Collaboration to Provide Technologically Diverse Customers with Qualitative Patent Information Research (Trojstranný tímový prístup: spolupráca pri zabezpečení kvalitného prieskumu patentových informácií pre používateľov s rôznym technickým zameraním)

Siris je centrum patentových informácií pôsobiace v belgickom technickom priemysle poskytujúce pomoc firmám pri implementácii technických inovácií. Od roku 1998 zaviedlo služby zamerané na sprístupňovanie patentových informácií a v roku 2002 bolo začlenené do siete PATLIB podporovanej Európskym patentovým úradom a Belgickým patentovým úradom.

V roku 2009 centrum začalo s realizáciou pilotného projektu, ktorého cieľom bolo vyvinúť a zaviesť model spolupráce so zákazníkmi. Prvým krokom projektu bolo vytvorenie profilu ideálneho prieskumového experta a analýza informačných zdrojov poskytovaných centrom. V rámci druhej etapy boli identifikované základné stavebné prvky, napríklad vyhľadávacie nástroje prispievajúce k tomu, aby sa prieskumoví experti stali špičkovými. Súčasťou tretej etapy projektu bolo vytvorenie spoločnosti patentových informácií Siris a belgickej skupiny používateľov patentových informácií BEPIUG v roku 2010, sformovanie tímu technických expertov, poskytovanie služieb a realizácia projektov zameraných na prieskum patentových informácií.

č. 2/2013

HYNYNEN, Jouni. Supporting Invention and Innovation in Central Finland: Inspiring IP Awareness (Podpora invencií a inovácií v Strednom Fínsku: inšpirujúce povedomie o duševnom vlastníctve)

Fínsko patrí medzi krajiny, v ktorých je technika a vzdelávanie na vysokej úrovni. Napriek tomu možno zaznamenať určité nedostatky na všetkých úrovniach vzdelávania, napríklad vo všeobecnosti chýba výučba zameraná na patentový systém a informácie. Kým veľké spoločnosti a štátne organizácie majú dostatok zdrojov na zabezpečenie financovania školení špecialistov v oblasti duševného vlastníctva, v malých a stredných podnikoch je situácia úplne odlišná, pritom najviac inovatívnych riešení vzniká alebo by mohlo vzniknúť práve v týchto podnikoch.

Zvýšiť záujem o duševné vlastníctvo vo Fínsku má aj príručka s názvom The IP Quick Guide, ktorá prvýkrát vyšla v roku 2010 a slúži ako vzdelávacia pomôcka. Obsahuje základné informácie týkajúce sa obchodných mien, ochranných známk, doménových mien, dizajnov, patentov a autorského práva.

Zo spomenutej príručky vychádza aj nová koncepcia vzdelávania zameraného na duševné vlastníctvo, ktoré bolo vo Fínsku spustené s podporou štátu v roku 2012 a je určené podnikateľskému sektoru.

SCHÜTZ, Catherine et al. Toxicity Data of Therapeutic Nanoparticles in Patent Documents (Údaje o toxicite terapeutických nanočastíc v patentových dokumentoch)

Nanočasticové systémy nadobúdajú v ostatnom desaťročí vo farmaceutickom sektore čoraz väčší význam. Mnohé z nich sú buď už na trhu, alebo sú predmetom rôznych predklinických a klinických štúdií. Údaje o ich bezpečnosti a toxicite zhromažďujú rôzne inštitúcie s cieľom posúdiť ich vplyv na ľudský organizmus. Mimoriadny záujem je hlavne o údaje týkajúce sa nanočastíc v ranných vývojových štádiách. Cenným zdrojom informácií sú najmä patentové dokumenty, ktoré obsahujú hodnotenie toxicity liekov založených na báze nanočastíc alebo informácie o rôznych zverejnených štúdiách zaoberajúcich sa toxicitou terapeutických nanočastíc.

KUILEN, Aalt van de. Successful European Oppositions: Analysis for the Patent Information Professional (Úspešné európske námietky: analýzy pre odborníkov z oblasti patentových informácií)

Podľa Európskeho patentového dohovoru sa európske patenty udeľujú na vynálezy, ktoré sú nové, zahŕňajú vynálezcovskú činnosť a sú priemyselne využiteľné. Námietky proti udelenému európskemu patentu je možné podať v Európskom patentovom úrade v lehote 9 mesiacov odo dňa zverejnenia oznámenia o jeho udelení. Zdá sa, že úspešnosť námietok závisí od predmetu vynálezu a technickej oblasti, ktorej sa týka. Najviac zrušených patentov je z lekárstva, zverolekárstva, hygieny, jadrovej fyziky a jadrovej techniky.

Spolu je namietaných okolo 5,5 % európskych patentov, z toho 1/3 je zrušená, 1/3 zachovaná v upravenej podobe a 1/3 zachovaná bezo zmeny. Najčastejšími dôvodmi zrušenia týchto patentov je nesplnenie podmienok novosti a vynálezcovskej činnosti.

Spracovala Mgr. Gabriela Píšová

Časopis Duševné vlastníctvo vydáva:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
www.upv.sk

Redakčná rada:

JUDr. Renáta Bačárová, PhD., LL.M., Ing. Štefan Holakovský,
Mgr. Ľuboš Knoth, prof. Ing. Štefan Medvecký, PhD.,
JUDr. Ing. Vladimír Neuschl

Publikované názory autorov príspevkov sa nemusia stotožňovať
s názormi vydavateľa časopisu. Odborné príspevky boli recenzované.

Adresa redakcie:

Úrad priemyselného vlastníctva SR, „Duševné vlastníctvo“,
Švermova 43, 974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
tel.: 048/43 00 270, fax: 048/43 00 402,
e-mail: casopisDV@indprop.gov.sk
IČO: 30 810 787

Výkonný redaktor: PhDr. Július Šipoš

Jazyková korektúra: Mgr. Janka Krajčiová

Grafická úprava: Mgr. Janka Zimová

Registrované MK SR – EV 3081/09

ISSN 1335-2881

Dané do tlače: 19. 9. 2012

Tlač: KOPRINT, s. r. o., Banská Bystrica

Cena jedného výtlačku je **4,50 €** + poštovné a balné. Keďže časopis vyjde
v tomto roku trikrát (júnové dvojčíslo 1 – 2 považujeme za jedno vydanie),
cena predplatného na rok **2013** je **13,50 €** + poštovné a balné podľa
platného cenníka.

Rozširuje a objednávky prijíma (aj do zahraničia):

Úrad priemyselného vlastníctva SR, Švermova 43,
974 04 Banská Bystrica, Slovenská republika
Informácie o obsahu jednotlivých čísel si môžete vyhľadať aj na URL
adrese <http://www.upv.sk/?dusevne-vlastnictvo-archiv>

Foto na titulnej strane: M. Gecík

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tohto časopisu sa nesmie reprodukovať, uložiť do vyhľadávacieho systému alebo použiť v akejkoľvek forme pomocou elektronických, mechanických, fotokopírovacích a záznamových prostriedkov alebo akýmkoľvek iným spôsobom bez predchádzajúceho písomného povolenia vydavateľa.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system or utilized in any form by electronic, mechanical, photocopying, recording means or otherwise without prior written permission of the Publisher.

Ján Barica

MALÝ SLOVENSKÝ PANTEÓN VEDY A TECHNIKY

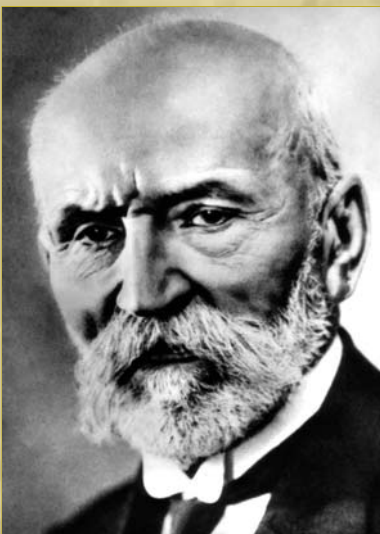
Vydal: Úrad priemyselného vlastníctva SR, 2004

ĽUDOVÍT VLADIMÍR RIZNER

(1849 - 1913)

Autor Bibliografie písomníctva slovenského

JOZEF ŠKULTÉTY

(1853 - 1948)

Organizátor vedeckého života v Matici slovenskej

SAMUEL CZABEL

(1856 - 1909)

Kodifikátor slovenského spisovného jazyka

ISSN 1335-2881

